I

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων απαιτείται δημοσίευση)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΌΣ (ΕΚ) αριθ. 2086/2004 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΉΣ

της 19ης Νοεμβρίου 2004

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1725/2003 για την υιοθέτηση ορισμένων διεθνών λογιστικών προτύπων σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά την ενσωμάτωση του ΔΛΠ 39

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Ιουλίου 2002, για την εφαρμογή διεθνών λογιστικών προτύπων [1], και ιδίως το άρθρο 3 παράγραφος 1,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1725/2003 της Επιτροπής [2] υιοθετήθηκαν ορισμένα από τα υφιστάμενα την 1η Σεπτεμβρίου 2002 διεθνή λογιστικά πρότυπα και διερμηνείες.

(2) Στις 17 Δεκεμβρίου 2003, το συμβούλιο διεθνών λογιστικών προτύπων (IASB - International Accounting Standard Board) δημοσίευσε το αναθεωρημένο διεθνές λογιστικό πρότυπο (ΔΛΠ) 39, «Χρηματοπιστωτικά μέσα: καταχώριση και αποτίμηση», στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας του IASB για την έγκαιρη βελτίωση δεκαπέντε λογιστικών προτύπων προκειμένου να χρησιμοποιηθούν από τις εταιρείες που υιοθετούν τα ΔΛΠ για πρώτη φορά το 2005. Σκοπός της αναθεώρησης ήταν η βελτίωση της ποιότητας και της συνοχής των υφιστάμενων ΔΛΠ.

(3) Στις 31 Μαρτίου 2004, το IASB δημοσίευσε τροποποίηση του ΔΛΠ 39 όσον αφορά τη λογιστική παρακολούθηση της αντιστάθμισης του κινδύνου επιτοκίου χαρτοφυλακίων με βάση την εύλογη αξία («Fair Value Hedge Accounting for a Portfolio Hedge of Interest Rate Risk»). Γενικός στόχος της τροποποίησης είναι η απλούστευση της εφαρμογής του ΔΛΠ 39 με την παροχή δυνατότητας αντιστάθμισης του κινδύνου επιτοκίου ενός χαρτοφυλακίου με αποτίμηση στην εύλογη αξία.

(4) Δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1606/2002, στόχος της Επιτροπής είναι να υπάρχει μια σταθερή πλατφόρμα από διεθνή λογιστικά πρότυπα από την 1η Ιανουαρίου 2005. Ωστόσο, ορισμένες σημαντικές διατάξεις στο ΔΛΠ 39 εξακολουθούν να αποτελούν αντικείμενο συζητήσεων που δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί μεταξύ του IASB, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, εποπτικών φορέων και του τραπεζικού κλάδου. Οι διατάξεις αυτές αφορούν τη δυνατότητα αποτίμησης όλων των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού στην εύλογη αξία και τη δυνατότητα λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου. Καθεμία από τις διατάξεις αυτές αφορά τομείς που είναι εντελώς αυτόνομοι, διακριτοί και χωριστοί από το υπόλοιπο λογιστικό πρότυπο. Προκειμένου να τηρηθεί η προθεσμία την 1η Ιανουαρίου 2005, το ΔΛΠ 39 πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή με εξαίρεση τις εν λόγω διατάξεις.

(5) Το ΔΛΠ 39 παρέχει δυνατότητα αποτίμησης όλων των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού στην εύλογη αξία, χωρίς κανένα περιορισμό. Ωστόσο, το IASB δημοσίευσε πρόσφατα ένα σχέδιο προτεινόμενου προτύπου (exposure draft, το οποίο είναι ένα έγγραφο διαβούλευσης), το οποίο προτείνει την τροποποίηση του ΔΛΠ 39 προκειμένου να περιοριστεί η δυνατότητα αποτίμησης στην εύλογη αξία που παρέχει το πρότυπο αυτό. Η προτεινόμενη τροποποίηση αποτελεί άμεση απάντηση στις ανησυχίες που εξέφρασαν η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, οι εποπτικοί φορείς που εκπροσωπούνται στην επιτροπή της Βασιλείας, καθώς και οι ρυθμιστικές αρχές των κρατών μελών στον τομέα των κινητών αξιών, που ανησυχούν για το ενδεχόμενο καταχρηστικής εφαρμογής της ευχέρειας αυτής, ιδίως όσον αφορά τα στοιχεία παθητικού μιας επιχείρησης. Η Επιτροπή θεωρεί ότι τα θέματα αυτά είναι εξίσου σημαντικά και ότι πρέπει να εξεταστούν περαιτέρω. Το IASB έλαβε πολλές παρατηρήσεις σχετικά με την προτεινόμενη τροποποίηση και αναμένεται να λάβει οριστική απόφαση ως προς το θέμα αυτό στα τέλη του 2004. Ο κανονισμός επιτρέπει την εφαρμογή της δυνατότητας της αποτίμησης στην εύλογη αξία σε χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού. Ωστόσο, στην περίπτωση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που δεν αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε μια δραστήρια και ρευστή αγορά, οι επιχειρήσεις πρέπει να προσέχουν να εφαρμόζουν τη δυνατότητα της αποτίμησης στην εύλογη αξία σε χρηματοοικονομικά στοιχεία με τρόπο που να οδηγεί σε αξιόπιστες μετρήσεις.

(6) Η πλήρης εφαρμογή της δυνατότητας αποτίμησης στην εύλογη αξία δεν πρέπει να ισχύσει πριν το IASB βρει λύση για το θέμα αυτό και πριν η Επιτροπή αναγνωρίσει ότι βρέθηκε η αρμόζουσα λύση. Δεδομένου ότι η πλήρης εφαρμογή της δυνατότητας αποτίμησης στην εύλογη αξία είναι ούτως ή άλλως προαιρετική, οι διατάξεις που την αφορούν είναι σαφώς διακριτές και διαχωρίσιμες από τα υπόλοιπα τμήματα του λογιστικού προτύπου.

---

[1] ΕΕ L 243 της 11.9.2002, σ. 1.

[2] ΕΕ L 261 της 13.10.2003, σ. 1· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 707/2004 (ΕΕ L 111 της 17.4.2004, σ. 3).

(7) Όσον αφορά τη λογιστική αντιστάθμισης κινδύνου, εξετάζεται αν το ΔΛΠ 39 λαμβάνει επαρκώς υπόψη τον τρόπο με τον οποίο γίνεται σε πολλές ευρωπαϊκές τράπεζες η διαχείριση ενεργητικού/παθητικού, ιδίως σε ένα περιβάλλον σταθερών επιτοκίων. Το επίμαχο ζήτημα είναι ο περιορισμός της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου είτε στις ταμειακές ροές είτε στην εύλογη αξία και οι αυστηρές απαιτήσεις σχετικά με την αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης αυτής.

(8) Πολλές ευρωπαϊκές τράπεζες υποστηρίζουν ότι το ΔΛΠ 39 δεν τους επιτρέπει να εφαρμόσουν λογιστική αντιστάθμιση κινδύνου στις βασικές τους καταθέσεις σε βάση χαρτοφυλακίου και θα τις υποχρέωνε να πραγματοποιήσουν δυσανάλογες και δαπανηρές μεταβολές, τόσο στη διαχείριση ενεργητικού/παθητικού όσο και στα λογιστικά τους συστήματα. Επειδή η αντιστάθμιση του κινδύνου χαρτοφυλακίων, εξαιτίας εσωτερικών συσχετισμών και τον νόμο των μεγάλων αριθμών, διαφέρει από την αντιστάθμιση κινδύνου ενός στοιχείου του ενεργητικού, υποστηρίζεται επίσης ότι η παροχή της δυνατότητας λογιστικής αντιστάθμισης του κινδύνου χαρτοφυλακίου για τις βασικές καταθέσεις στην εύλογη αξία είναι συνεπής με την αρχή που διατυπώνεται στο ΔΛΠ 39, σύμφωνα με την οποία η εύλογη αξία μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης που περιλαμβάνει ένα πληρωτέο στοιχείο δεν μπορεί να είναι μικρότερη από το πληρωτέο κατ' απαίτηση ποσό.

(9) Το εάν και πως πρέπει να σχεδιαστεί η λογιστική μεταχείριση της αντιστάθμισης κινδύνου των χαρτοφυλακίων ούτως ώστε να αντικατοπτρίζει καλύτερα τις ιδιαιτερότητες των τραπεζών που δραστηριοποιούνται σε ένα περιβάλλον σταθερών επιτοκίων αναγνωρίστηκε ως σημαντικό θέμα από το IASB. Το IASB συνέστησε, κατά προτεραιότητα, μια ομάδα εργασίας που εξετάζει τις προτάσεις των ευρωπαϊκών τραπεζών για την ενσωμάτωση στο ΔΛΠ 39 μιας νέας μεθόδου λογιστικής παρακολούθησης της αντιστάθμισης κινδύνου (αντιστάθμιση του κινδύνου επιτοκιακού περιθωρίου) που θα αντικατοπτρίζει με μεγαλύτερη ακρίβεια τους τρόπους διαχείρισης ενεργητικού/παθητικού από τις τράπεζες αυτές.

(10) Οι διατάξεις του ΔΛΠ 39, που συνδέονται άμεσα με τη λογιστική μεταχείριση της αντιστάθμισης του κινδύνου χαρτοφυλακίου πρέπει, συνεπώς, να μην υιοθετηθούν για υποχρεωτική εφαρμογή στην τρέχουσα φάση διότι δεν μπορούν να θεωρηθούν ως οριστικές, δεδομένου ότι μπορεί να αλλάξουν στο εγγύς μέλλον. Οι σχετικές διατάξεις, που εξαιρούνται από την υποχρεωτική εφαρμογή, είναι εντελώς διακριτές και διαχωρίσιμες από το υπόλοιπο λογιστικό πρότυπο. Πρόκειται για διατάξεις που δεν αντικατοπτρίζουν μια προσέγγιση χαρτοφυλακίου, με αποτέλεσμα να εμποδίζουν την εφαρμογή της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου για ένα χαρτοφυλάκιο βασικών καταθέσεων και για διατάξεις που εξομοιώνουν τον κίνδυνο προπληρωμής με τον κίνδυνο επιτοκίου, με αποτέλεσμα να εμποδίζουν τη συνέχιση της εφαρμογής τεχνικών διαχείρισης κινδύνου που θεωρούνται αποδεκτές από τους φορείς τραπεζικής εποπτείας. Ωστόσο, οι εταιρείες έχουν τη δυνατότητα να εφαρμόζουν τις διατάξεις αυτές και, συνεπώς, να εφαρμόζουν όλες τις διατάξεις περί λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου που περιλαμβάνει το ΔΛΠ 39.

(11) Η ύπαρξη στο κοινοτικό δίκαιο ενός λογιστικού προτύπου σχετικά με τη μεταχείριση των χρηματοπιστωτικών μέσων αποτελεί ουσιώδες στέλεχος του βασικού συνόλου προτύπων που θα πρέπει να εφαρμόσουν οι επιχειρήσεις το 2005. Επομένως, ο επιδιωκόμενος στόχος είναι να επιτευχθεί το ταχύτερο δυνατό και, ει δυνατόν, όχι αργότερα από τα τέλη του 2005, μια κατάσταση που να επιτρέπει την καθ' ολοκληρίαν υιοθέτηση του τροποποιημένου ΔΛΠ από την Επιτροπή. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα επανεξετάσει το εφαρμόσιμο του ΔΛΠ 39 αφού πρώτα το IASB αναθεωρήσει τις διατάξεις για τη χρησιμοποίηση της εύλογης αξίας και τη λογιστική της αντιστάθμισης κινδύνου ή, το αργότερο, στις 31 Δεκεμβρίου 2005. Το IASB, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και φορείς τραπεζικής εποπτείας εκπονούν μια λύση όσον αφορά την πλήρη εφαρμογή της εύλογης αξίας. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα παρακολουθήσει εκ του σύνεγγυς τις εργασίες αυτές και θα εξετάσει, σε τακτική βάση, το εφαρμόσιμο του λογιστικού προτύπου. Ομοίως, η θέσπιση κατάλληλων διατάξεων στο εγγύς μέλλον σχετικά με τη λογιστική της αντιστάθμισης κινδύνου θα εξαρτηθεί από την πρόοδο που θα σημειωθεί στην ομάδα εργασίας του IASB.

(12) Οι εταιρείες που καταρτίζουν για πρώτη φορά τις οικονομικές τους καταστάσεις σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) και εφαρμόζουν το ΔΛΠ 39 με την εκδοχή που περιλαμβάνεται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού, πρέπει να θεωρηθούν ως «φορείς που υιοθετούν τα πρότυπα για πρώτη φορά» κατά την έννοια του ΔΠΧΠ 1, όπως αυτό εγκρίθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 707/2004 και τον παρόντα κανονισμό. Σκοπός του ΔΠΧΠ 1 είναι το κόστος της μετάβασης προς την πλήρη εφαρμογή των προτύπων ΔΛΠ/ΔΠΧΠ να μην υπερβαίνει τα οφέλη που αποκομίζουν οι χρήστες των οικονομικών εκθέσεων. Το σκεπτικό αυτό ισχύει και στην περίπτωση της μετάβασης προς την πλήρη εφαρμογή των εγκριθέντων ΔΛΠ. Στο πλαίσιο αυτό, οι αναφορές του ΔΠΧΠ 1, που εγκρίθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 707/2004, σε ΔΛΠ/ΔΠΧΠ πρέπει να εκλαμβάνονται ως αναφορές σε ΔΛΠ/ΔΠΧΠ όπως εγκρίθηκαν βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1606/2002.

(13) Η υιοθέτηση του ΔΛΠ 39 συνεπάγεται συνεπώς την τροποποίηση των ΔΛΠ 12, 18, 19, 30, 36 και 27 και της ΜΕΔ 37 που εγκρίθηκαν με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1725/2003, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνοχή μεταξύ αυτών των λογιστικών προτύπων.

(14) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το ΔΛΠ 39, όπως παρατίθεται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού, ανταποκρίνεται στα κριτήρια έγκρισης του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1606/2002.

(15) Κατά συνέπεια, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1725/2003 πρέπει να τροποποιηθεί ανάλογα.

(16) Τα μέτρα που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό είναι σύμφωνα με τη γνώμη της κανονιστικής επιτροπής λογιστικών θεμάτων,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

1. Το διεθνές λογιστικό πρότυπο (ΔΛΠ) 39 *Χρηματοπιστωτικά μέσα: καταχώριση και αποτίμηση*, με την εξαίρεση ορισμένες διατάξεις για τη χρησιμοποίηση της εύλογης αξίας και ορισμένων από τις διατάξεις για τη λογιστική της αντιστάθμισης κινδύνου, ενσωματώνεται στο παράρτημα του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1725/2003.

Το προς ενσωμάτωση κείμενο, όπως αυτό αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, περιλαμβάνεται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού.

2. Οι επιχειρήσεις θεωρούνται «φορείς που υιοθετούν το πρότυπο για πρώτη φορά», σύμφωνα με την παράγραφο 1. Οι αναφορές του ΔΠΧΠ 1 σε ΔΛΠ/ΔΠΧΠ εκλαμβάνονται ως αναφορές σε ΔΛΠ/ΔΠΧΠ όπως εγκρίθηκαν από την Επιτροπή βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1606/2002.

3. Τα ΔΛΠ 12, 18, 19, 30, 36 και 37 και η ΜΕΔ-27, καθώς και το διεθνές πρότυπο χρηματοοικονομικής πληροφόρησης ΔΠΧΠ 1, τροποποιούνται σύμφωνα με το παράρτημα Β του ΔΛΠ 39 που περιλαμβάνεται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2005 το αργότερο.

Βρυξέλλες, 19 Νοεμβρίου 2004.

Για την Επιτροπή
Frederik BOLKESTEIN
Μέλος της Επιτροπής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

ΔΛΠ	**Ονομασία**
ΔΛΠ 39	*Χρηματοπιστωτικά μέσα: καταχώριση και αποτίμηση,* **με την εξαίρεση των διατάξεων για τη χρησιμοποίηση της εύλογης αξίας και ορισμένων διατάξεων για τη λογιστική της αντιστάθμισης κινδύνου**

Η αναπαραγωγή επιτρέπεται εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου. Εκτός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου προστατεύονται όλα τα δικαιώματα, με την εξαίρεση του δικαιώματος αναπαραγωγής για προσωπική χρήση ή άλλους θεμιτούς σκοπούς. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθύνεστε στο συμβούλιο διεθνών λογιστικών προτύπων (IASB) στη διεύθυνση www.iasb.org.uk

Διεθνές λογιστικό πρότυπο 39

Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σημσία
Σκοπός	1
Πεδίο εφαρμογής	2-7
Ορισμοί	8-9
Ενσωματωμένα παράγωγα	10-13
Αναγνώριση και διαγραφή	14-42
Αρχική αναγνώριση	14
Διαγραφή χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου	15-23
Μεταβιβάσεις που πληρούν τις προϋποθέσεις για διαγραφή	24-28
Μεταβιβάσεις που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για διαγραφή	29
Συνεχιζόμενη ανάμιξη σε μεταβιβαζόμενα περιουσιακά στοιχεία	30-35
Όλες οι μεταβιβάσεις	36-37
Σύμβαση κανονικής παράδοσης ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου	38
Διαγραφή χρηματοοικονομικής υποχρέωσης	39-42
Επιμέτρηση	43-70
Αρχική επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	43-44
Μεταγενέστερη αποτίμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	45-46
Μεταγενέστερη αποτίμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	47
Παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη, για την αποτίμηση στην εύλογη αξία	48-49
Επανακατατάξεις	50-54
Κέρδη και ζημίες	55-57
Απομείωση της αξίας και μη εισπραξιμότητα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	58-62
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία απεικονιζόμενα στο αποσβεσμένο κόστος	63-65
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που τηρούνται λογιστικά στο κόστος	66
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	67-70
Αντιστάθμιση	71-102
Μέσα αντιστάθμισης	72-77
Κατάλληλα μέσα	72-73
Προσδιορισμός των μέσων αντιστάθμισης	74-77
Αντισταθμιζόμενα στοιχεία	78-84
Κατάλληλα στοιχεία	78-80

IAS 39

	Σημεία
Προσδιορισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων ως αντισταθμιζόμενα στοιχεία	81
Προσδιορισμός μη χρηματοοικονομικών στοιχείων ως αντισταθμιζόμενα στοιχεία	82
Προσδιορισμός ομάδων στοιχείων ως αντισταθμιζόμενα στοιχεία	83-84
Λογιστική αντιστάθμισης	85-101
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας	89-94
Αντισταθμίσεις ταμιακών ροών	95-101
Αντισταθμίσεις μιας καθαρής επένδυσης	102
Ημερομηνία έναρξης ισχύος και μεταβατικές διατάξεις	103-108
Ανάκληση άλλων ανακοινώσεων	109-110

Το παρόν Πρότυπο αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 (αναθεωρημένο το 2000) *Χρηματοοικονομικά Μέσα: Καταχώρηση και Αποτίμηση* και θα πρέπει να εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2005. Η νωρίτερη εφαρμογή επιτρέπεται.

ΣΚΟΠΟΣ

1. Ο σκοπός του παρόντος Προτύπου είναι να καθιερώσει αρχές για την αναγνώριση και την επιμέτρηση χρηματοοικονομικών μέσων, χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και κάποιων συμβολαίων αγοράς ή πώλησης μη χρηματοοικονομικών στοιχείων. Οι απαιτήσεις παρουσίασης και γνωστοποίησης για χρηματοοικονομικά μέσα παρατίθενται στο ΔΛΠ 32 *Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποίηση και Παρουσίαση*.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

2. ***Το παρόν Πρότυπο θα εφαρμόζεται από όλες τις οντότητες και για όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα εκτός από:***

   (α) εκείνες τις συμμετοχές σε θυγατρικές, συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες που αντιμετωπίζονται λογιστικά σύμφωνα με το *ΔΛΠ 27* Ενοποιημένες και Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις, *ΔΛΠ 28* Επενδύσεις σε Συγγενείς Επιχειρήσεις ή *ΔΛΠ 31* Συμμετοχές σε Κοινοπραξίες. *Ωστόσο, οι οντότητες θα εφαρμόζουν το παρόν Πρότυπο σε συμμετοχή σε θυγατρική, συγγενής εταιρία ή κοινοπραξία που σύμφωνα με το ΔΛΠ 27, το ΔΛΠ 28 ή το ΔΛΠ 31 αντιμετωπίζεται λογιστικά σύμφωνα με το παρόν Πρότυπο.* Επίσης, οι οντότητες θα εφαρμόζουν το παρόν Πρότυπο σε παράγωγα που αφορούν συμμετοχές σε θυγατρικές ή συγγενείς εταιρίες ή κοινοπραξίες εκτός αν το παράγωγο ανταποκρίνεται στον ορισμό του συμμετοχικού τίτλου της οντότητας του ΔΛΠ 32.

   (β) δικαιώματα και υποχρεώσεις από μισθώματα για τα οποία εφαρμόζεται το ΔΛΠ 17. *Ωστόσο,*

      (i) απαιτήσεις από μισθώματα που αναγνωρίζονται από εκμισθωτή υπόκεινται στις διατάξεις που αφορούν τη διαγραφή και την απομείωση του παρόντος Προτύπου (βλέπε παραγράφους 15-37, 58, 59, 63-65 και το Προσάρτημα Α παραγράφους ΟΕ36-ΟΕ52 και ΟΕ84-ΟΕ93),

      (ii) απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις που αναγνωρίζονται από εκμισθωτή υπόκεινται στις διατάξεις που αφορούν στη διαγραφή του παρόντος Προτύπου (βλέπε παραγράφους 39-42 και το Προσάρτημα Α παραγράφους ΟΕ57-ΟΕ63)

      και

      (iii) παράγωγα που ενσωματώνονται σε μισθώσεις που υπόκεινται στις διατάξεις αφορούν ενσωματωμένα παράγωγα του παρόντος Προτύπου (βλέπε παραγράφους 10-13 και το Προσάρτημα Α παραγράφους ΟΕ27-ΟΕ33).

   ***(γ) δικαιώματα και υποχρεώσεις εργοδοτών σύμφωνα με προγράμματα παροχών σε εργαζομένους στα οποία εφαρμόζεται το ΔΛΠ 19* Παροχές σε Εργαζομένους.**

(δ) δικαιώματα και υποχρεώσεις που απορρέουν από ασφαλιστήρια συμβόλαια. Όμως, οι οντότητες θα εφαρμόζουν το Πρότυπο αυτό σε χρηματοοικονομικά μέσα που έχουν τη μορφή ασφαλιστηρίου συμβολαίου (ή συμβολαίου αντασφάλισης) όπως περιγράφεται στην παράγραφο 6 του ΔΛΠ 32, αλλά που κυρίως αφορά τη μεταφορά του χρηματοοικονομικού κινδύνου που περιγράφεται στην παράγραφο 52 εκείνου του Προτύπου. Επιπροσθέτως, παράγωγα που ενσωματώνονται σε ασφαλιστήρια συμβόλαια που υπόκεινται στις διατάξεις που αφορούν ενσωματωμένα παράγωγα του παρόντος Προτύπου (βλέπε παραγράφους 10-13 και το Προσάρτημα Α παραγράφους ΟΕ27-ΟΕ33).

(ε) χρηματοοικονομικά μέσα εκδοθέντα από την οντότητα που ανταποκρίνονται στον ορισμό του συμμετοχικού τίτλου στο ΔΛΠ 32 (συμπεριλαμβανομένων δικαιωμάτων προαίρεσης και δικαιωμάτων αγοράς μετοχών). Όμως, ο κάτοχος τέτοιων συμμετοχικών τίτλων θα εφαρμόζει το Πρότυπο αυτό στα μέσα αυτά, εκτός αν ανταποκρίνονται στην εξαίρεση του (α), ανωτέρω.

(στ) συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης (συμπεριλαμβανομένων πιστωτικών επιστολών και άλλων συμβολαίων που καλύπτουν τον κίνδυνο μη πληρωμής οφειλής) που προβλέπουν συγκεκριμένες πληρωμές για την αποζημίωση του κατόχου λόγω ζημίας που υπέστη από την ανικανότητα συγκεκριμένου οφειλέτη να καταβάλλει πληρωμές σύμφωνα με τους αρχικούς ή τροποποιημένους όρους ενός χρεωστικού τίτλου (βλέπε παράγραφο 3) Ο εκδότης τέτοιας σύμβασης χρηματοοικονομικής εγγύησης θα την αναγνωρίσει αρχικά στην εύλογη αξία και στη συνέχεια θα την επιμετρήσει στο υψηλότερο μεταξύ (i) του ποσού που αναγνωρίστηκε σύμφωνα με το ΔΛΠ 37 Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενες Απαιτήσεις *και (ii) του ποσού που αναγνωρίστηκε αρχικά απομειωμένο κατά τη σωρευμένη απόσβεση που αναγνωρίστηκε σύμφωνα με το ΔΛΠ 18* Έσοδα, *αν απαιτείται. Οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις υπόκεινται στις διατάξεις του παρόντος Προτύπου που αφορούν στη διαγραφή (βλέπε παραγράφους 39-42 και το Προσάρτημα Α παραγράφους ΟΕ57-ΟΕ63).*

(ζ) συμβάσεις για ενδεχόμενη αντιπαροχή σε μία συνένωση επιχειρήσεων (βλέπε παραγράφους 65-67 του ΔΛΠ 22 Συνενώσεις Επιχειρήσεων). *Η εξαίρεση αυτή αφορά μόνον τον αποκτώντα.*

(η) συμβάσεις που απαιτούν την καταβολή χρημάτων με βάση κλιματολογικές, γεωλογικές ή άλλες φυσικές μεταβλητές (βλέπε Προσάρτημα Α παράγραφο ΟΕ1). Όμως, άλλοι τύποι παραγώγων που ενσωματώνονται σε τέτοια συμβόλαια υπόκεινται στις διατάξεις του παρόντος Προτύπου που αφορούν σε ενσωματωμένα παράγωγα (για παράδειγμα, αν μία ανταλλαγή επιτοκίων εξαρτάται από κάποια κλιματολογική μεταβλητή όπως τις ημέρες που η θερμοκρασία υπερβαίνει κάποιους βαθμούς Κελσίου, η συνιστώσα της ανταλλαγής επιτοκίων είναι ενσωματωμένο παράγωγο που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Προτύπου – βλέπε παραγράφους 10-13 και Προσάρτημα Α, παραγράφους ΟΕ27- ΟΕ63).

(θ) εκτός από τη περιγραφή της παραγράφου 4, οι δανειακές δεσμεύσεις που δεν μπορούν να διακανονιστούν συμψηφιστικά τοις μετρητοίς ή με άλλο χρηματοοικονομικό μέσο. Μία δανειακή δέσμευση δεν θεωρείται ότι έχει διακανονιστεί συμψηφιστικά απλά και μόνον επειδή το δάνειο εξοφλείται με δόσεις (για παράδειγμα ενυπόθηκο δάνειο για κατασκευή που εξοφλείται με δόσεις ανάλογα με την πρόοδο της κατασκευής). Ο εκδότης μιας δέσμευσης παροχής δανείου με επιτόκια χαμηλότερα εκείνων της αγοράς θα την αναγνωρίσει αρχικά στην εύλογη αξία, επιμετρώντας τη στη συνέχεια στο υψηλότερο ποσό μεταξύ *(i) του ποσού που αναγνωρίστηκε σύμφωνα με το ΔΛΠ 37 και (ii) του ποσού που αναγνωρίστηκε αρχικά απομειωμένο κατά τη σωρευμένη απόσβεση που αναγνωρίστηκε σύμφωνα με το ΔΛΠ 18, όπου απαιτείται. Ο εκδότης δανειακών δεσμεύσεων θα εφαρμόζει το ΔΛΠ 37 σε άλλες δανειακές δεσμεύσεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Προτύπου. Οι δανειακές δεσμεύσεις υπόκεινται στις διατάξεις του παρόντος Προτύπου που αφορούν τη διαγραφή (βλέπε παραγράφους 15-42 και το Προσάρτημα Α παραγράφους ΟΕ36-ΟΕ63).*

3. *Οι συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης υπόκεινται στις διατάξεις του παρόντος Προτύπου, αν προβλέπουν τη διενέργεια πληρωμών σε αντιστοιχία με τις μεταβολές καθορισμένου επιτοκίου, την τιμή χρηματοοικονομικού μέσου, την τιμή εμπορεύματος, μιας συναλλαγματικής ισοτιμίας, δεικτών τιμών ή επιτοκίων, μιας πιστωτικής διαβάθμισης ή άλλων μεταβλητών (μερικές φορές αποκαλούνται το «υποκείμενο»). Για παράδειγμα, ένα συμβόλαιο χρηματοοικονομικής εγγύησης που απαιτεί πληρωμή αν η πιστωτική διαβάθμιση ενός οφειλέτη πέσει κάτω από ένα συγκεκριμένο επίπεδο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Προτύπου.*

4. *Οι δανειακές δεσμεύσεις που η οντότητα ορίζει ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Προτύπου. Η οντότητα που έχει πρακτική παρελθόντος πώλησης των περιουσιακών στοιχείων που προκύπτουν από τις δανειακές δεσμεύσεις της σύντομα μετά τη δημιουργία τους, θα εφαρμόζει το Πρότυπο αυτό σε όλες τις δανειακές δεσμεύσεις της ίδιας κατηγορίας.*

5. *Το παρόν Πρότυπο θα εφαρμόζεται στα συμβόλαια αγοράς ή πώλησης μη χρηματοοικονομικών στοιχείων που μπορούν να διακανονιστούν συμψηφιστικά τοις μετρητοίς ή με άλλο χρηματοοικονομικό μέσο η με την ανταλλαγή χρηματοοικονομικών μέσων, ως αν τα συμβόλαια ήσαν χρηματοοικονομικά μέσα, με την εξαίρεση συμβολαίων που συνήφθησαν και συνεχίζουν να κατέχονται για την παραλαβή ή την παράδοση μη χρηματοοικονομικού στοιχείο σύμφωνα με τις αναμενόμενες απαιτήσεις της οντότητας για την αγορά, πώληση ή χρήση.*

6. Υπάρχουν διάφοροι τρόποι με τους οποίους συμβόλαιο αγοράς ή πώλησης μη χρηματοοικονομικού στοιχείου μπορεί να διακανονιστεί συμψηφιστικά τοις μετρητοίς ή με άλλο χρηματοοικονομικό μέσο ή με την ανταλλαγή χρηματοοικονομικών μέσων. Σε αυτούς περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων:

(α) όταν οι όροι του συμβολαίου επιτρέπουν σε οποιοδήποτε μέρος να διακανονίσει συμψηφιστικά τοις μετρητοίς ή με άλλο χρηματοοικονομικό μέσο ή με την ανταλλαγή χρηματοοικονομικών μέσων,

IAS 39

(β) όταν η δυνατότητα συμψηφιστικού διακανονισμού τοις μετρητοίς ή με άλλο χρηματοοικονομικό μέσο ή με την ανταλλαγή χρηματοοικονομικών μέσων δεν αναφέρεται ρητά στους όρους της σύμβασης, αλλά η οντότητα έχει την πρακτική να διακανονίζει συναφείς συμβάσεις συμψηφιστικά τοις μετρητοίς ή με άλλο χρηματοοικονομικό μέσο ή με την ανταλλαγή χρηματοοικονομικών μέσων (είτε με τον αντισυμβαλλόμενο, συνάπτοντας συμβόλαια συμψηφισμού είτε πωλώντας τη σύμβαση πριν την άσκηση ή την εκπνοή της),

(γ) όταν, για συναφείς συμβάσεις, η οντότητα συνηθίζει να παραλαμβάνει το υποκείμενο και να το πωλεί σε μικρό διάστημα από την παράδοση με κύριο σκοπό το κέρδος από βραχυχρόνιες διακυμάνσεις στην τιμή ή το περιθώριο κέρδος του διαπραγματευτή

και

(δ) όταν το μη χρηματοοικονομικό στοιχείο που είναι το αντικείμενο της σύμβασης είναι άμεσα μετατρέψιμο σε μετρητά.

Μία σύμβαση στην οποία εφαρμόζεται το (β) ή το (γ) δεν συνάπτεται για το σκοπό της παραλαβής και της παράδοσης του μη χρηματοοικονομικού στοιχείου σύμφωνα με αναμενόμενες απαιτήσεις της οντότητας για την αγορά, πώληση ή χρήση και συνεπώς, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Προτύπου. Άλλες συμβάσεις στις οποίες εφαρμόζεται η παράγραφος 5 αξιολογούνται ώστε να προσδιοριστεί αν συνήφθησαν και συνεχίζουν να κατέχονται για το σκοπό της παραλαβής ή της παράδοσης του μη χρηματοοικονομικού στοιχείου σύμφωνα με τις αναμενόμενες απαιτήσεις της οντότητας για τη αγορά, πώληση ή χρήση και συνεπώς, αν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Προτύπου.

7. Ένα πωληθέν δικαίωμα προαίρεσης για την αγορά ή πώληση μη χρηματοοικονομικού στοιχείου που μπορεί να διακανονιστεί συμψηφιστικά τοις μετρητοίς ή με άλλο χρηματοοικονομικό μέσο, ή με την ανταλλαγή χρηματοοικονομικών μέσων, σύμφωνα με την παράγραφο 6(α) ή (δ) εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Προτύπου. Τέτοιο συμβόλαιο δεν μπορεί να συναφθεί για το σκοπό της παραλαβής ή της παράδοσης του μη χρηματοοικονομικού στοιχείου σύμφωνα με τις αναμενόμενες απαιτήσεις της οντότητας για τη αγορά, πώληση ή χρήση.

ΟΡΙΣΜΟΙ

8. Οι όροι που καθορίζονται στο ΔΛΠ 32 χρησιμοποιούνται στο Πρότυπο αυτό με τις έννοιες που προσδιορίζονται στην παράγραφο 11 του ΔΛΠ 32. Το ΔΛΠ 32, δίδει τον ορισμό των ακόλουθων όρων:

— χρηματοοικονομικό μέσο

— χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο

— χρηματοοικονομική υποχρέωση

— συμμετοχικός τίτλος

και παρέχει καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή των ορισμών αυτών.

9. ***Οι ακόλουθοι όροι χρησιμοποιούνται σε αυτό το Πρότυπο με τις έννοιες που καθορίζονται:***

Ορισμός του Παραγώγου

Παράγωγο είναι χρηματοοικονομικό μέσο ή άλλο συμβόλαιο που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Προτύπου (βλέπε παραγράφους 2-7) και έχει τα τρία ακόλουθα χαρακτηριστικά:

(α) η αξία του μεταβάλλεται ανάλογα με τη μεταβολή ενός καθορισμένου επιτοκίου, τιμής χρηματοοικονομικού μέσου, τιμής εμπορεύματος, συναλλαγματικής ισοτιμίας, δείκτη τιμών ή επιτοκίων, πιστοληπτικής διαβάθμισης ή πιστωτικού δείκτη ή συναφούς μεταβλητής (μερικές φορές καλούμενη το «υποκείμενο»),

(β) δεν προϋποθέτει αρχική καθαρή επένδυση ή απαιτεί ελάχιστη αρχική επένδυση σε σχέση με άλλους τύπους συμβάσεων που έχουν παρόμοια συμπεριφορά στις μεταβολές των συνθηκών της αγοράς

και

(γ) διακανονίζεται σε μια μελλοντική ημερομηνία.

Ορισμοί για τις Τέσσερις Κατηγορίες Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μία χρηματοοικονομική υποχρέωση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων είναι χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή χρηματοοικονομική υποχρέωση που πληροί οποιονδήποτε εκ των δύο όρων που ακολουθούν:

(α) Κατατάσσεται ως προοριζόμενο για εμπορική εκμετάλλευση. **Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μία χρηματοοικονομική υποχρέωση κατατάσσεται ως προοριζόμενη για εμπορική εκμετάλλευση αν:**

(i) αποκτήθηκε ή πραγματοποιήθηκε κυρίως για σκοπούς πώλησης ή επαναγοράς στο εγγύς μέλλον ή,

(ii) αποτελεί μέρος χαρτοφυλακίου εξατομικευμένων χρηματοοικονομικών μέσων που είχαν κοινή διαχείριση και για τα οποία υπάρχουν τεκμηριωμένες ενδείξεις πρόσφατου σχεδίου βραχυπρόθεσμης αποκόμισης κερδών

ή

(iii) είναι παράγωγο (εκτός από παράγωγο που είναι προσδιορισμένο και αποτελεσματικό μέσο αντιστάθμισης).

(β) […] Κάθε χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο […] που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Προτύπου μπορεί να προσδιοριστεί στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων κατά την αρχική αναγνώριση εκτός από επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους που δεν έχουν χρηματιστηριακή τιμή σε ενεργό αγορά και των οποίων η εύλογη αξία δεν μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα (βλέπε παράγραφο 46(γ) και το Προσάρτημα Α παραγράφους ΟΕ80 και ΟΕ81).

Διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με καθορισμένες ή προσδιοριστέες πληρωμές και καθορισμένη λήξη τα οποία η οντότητα έχει την πρόθεση και τη δυνατότητα να διακρατήσει μέχρι τη λήξη (βλέπε Προσάρτημα Α παραγράφους ΟΕ16-ΟΕ25), εκτός από:

(α) εκείνα που η οντότητα προσδιορίζει στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων κατά την αρχική αναγνώριση,

(β) εκείνα που η οντότητα προσδιορίζει ως διαθέσιμα προς πώληση

και

(γ) εκείνα που ανταποκρίνονται στον ορισμό των δανείων και απαιτήσεων.

Η οντότητα δεν θα κατατάσσει κανένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ως διακρατούμενο μέχρι τη λήξη, εάν κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους ή των δύο προηγούμενων οικονομικών ετών, έχει πωλήσει ή επανακατατάξει σημαντικού ύψους διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις (σε σχέση με το συνολικό χαρτοφυλάκιο επενδύσεων που διακρατούνται μέχρι τη λήξη) πριν από τη λήξη τους, με εξαίρεση των πωλήσεων και επανακατατάξεων που:

(i) βρίσκονται σε μικρή χρονική απόσταση από την ημερομηνία λήξης ή άσκησης του δικαιώματος πρόωρης εξόφλησης (για παράδειγμα, λιγότερους από τρεις μήνες πριν τη λήξη), έτσι ώστε μεταβολές στο ισχύον επιτόκιο της αγοράς να μην έχουν ουσιαστική επίδραση στην εύλογη αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου,

(ii) συμβαίνουν αφού η οντότητα έχει ήδη εισπράξει ουσιαστικά το σύνολο του αρχικού κεφαλαίου του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου μέσω προγραμματισμένων καταβολών ή προκαταβολών

ή

(iii) οφείλονται σε μεμονωμένο μη επαναλαμβανόμενο γεγονός πέραν του ελέγχου της οντότητας το οποίο δεν θα μπορούσε ευλόγως να αναμένεται από την οντότητα.

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με σταθερές ή προσδιοριστέες καταβολές που δεν έχουν χρηματιστηριακή τιμή σε ενεργό αγορά εκτός από:

(α) εκείνα που η οντότητα σκοπεύει να πωλήσει άμεσα ή στο εγγύς μέλλον, που θα καταταχθούν ως προοριζόμενα για εμπορική εκμετάλλευση και εκείνα που η οντότητα προσδιορίζει στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων κατά την αρχική αναγνώριση,

IAS 39

(β) εκείνα που η οντότητα προσδιορίζει ως διαθέσιμα προς πώληση κατά την αρχική αναγνώριση

ή

(γ) εκείνα του οποίου ο κάτοχος δύναται να μην ανακτήσει ουσιαστικά ολόκληρη την αρχική επένδυση, για λόγους εκτός από επιδείνωση πιστοληπτικής αξιοπιστίας, που θα καταταχθούν ως διαθέσιμα προς πώληση.

Συμμετοχή που αποκτήθηκε σε συγκέντρωση περιουσιακών στοιχείων που δεν είναι δάνεια και απαιτήσεις (για παράδειγμα, συμμετοχή σε αμοιβαίο ή παρόμοιο κεφάλαιο) δεν αποτελεί δάνειο ή απαίτηση.

Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία είναι εκείνα τα μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν κατατάσσονται ως (α) δάνεια και απαιτήσεις (β) επενδύσεις διακρατούμενες μέχρι τη λήξη ή (γ) χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Ορισμοί που αφορούν στην αναγνώριση και την επιμέτρηση

Το αποσβεσμένο κόστος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης είναι το ποσό στο οποίο αρχικά επιμετρήθηκε το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή η χρηματοοικονομική υποχρέωση μετά την αφαίρεση των αποπληρωμών κεφαλαίου, πλέον ή μείον τη συσσωρευμένη απόσβεση κάθε διαφοράς μεταξύ του αρχικού αυτού ποσού και του καταβλητέου στη λήξη ποσού υπολογιζόμενη με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, και μετά την αφαίρεση κάθε υποτίμησης (είτε μέσω διαγραφής είτε μέσω σχετικής πρόβλεψης) για απομείωση ή μη εισπραξιμότητα.

Η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου είναι μία μέθοδος υπολογισμού του αποσβεσμένου κόστους ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης (ή μιας ομάδας χρηματοοικονομικών στοιχείων ή χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων) και επιμερισμού των εσόδων ή εξόδων από τόκους κατά τη διάρκεια της σχετικής περιόδου. Το πραγματικό επιτόκιο είναι εκείνο το επιτόκιο που προεξοφλεί με ακρίβεια μελλοντικές καταβολές τοις μετρητοίς ή εισπράξεις για τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου ή, όταν απαιτείται, για συντομότερο διάστημα, στην καθαρή λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή τις υποχρέωσης. Κατά τον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου, η οντότητα θα υπολογίζει τις ταμιακές ροές λαμβάνοντας υπόψη όλους τους συμβατικούς όρους που διέπουν το χρηματοοικονομικό μέσο (για παράδειγμα, προπληρωμές, δικαιώματα προαίρεσης αγοράς και παρόμοια δικαιώματα) αλλά δεν θα λαμβάνει υπόψη μελλοντικές πιστωτικές ζημίες. Στον υπολογισμό περιλαμβάνονται όλες οι αμοιβές και οι μονάδες που καταβλήθηκαν ή λήφθηκαν μεταξύ των συμβαλλόμενων που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου (βλέπε ΔΛΠ 18), τα κόστη συναλλαγής και κάθε επαύξηση ή έκπτωση. Υπάρχει μία παραδοχή ότι οι ταμιακές ροές και η αναμενόμενη ζωή συναφών χρηματοοικονομικών μέσων μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Ωστόσο, στις σπάνιες περιπτώσεις που είναι αδύνατη η αξιόπιστη εκτίμηση των ταμιακών ροών ή της αναμενόμενης ζωής ενός χρηματοοικονομικού μέσου (ή μιας ομάδας χρηματοοικονομικών μέσων), η οντότητα θα χρησιμοποιεί τις συμβατικές ταμιακές ροές για ολόκληρη τη συμβατική διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου (ή της ομάδας χρηματοοικονομικών μέσων).

Διαγραφή είναι η αφαίρεση ενός ήδη αναγνωρισμένου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης από τον ισολογισμό της οντότητας.

Εύλογη αξία είναι το ποσό για το οποίο ένα περιουσιακό στοιχείο θα ανταλλασσόταν ή μια υποχρέωση θα διακανονιζόταν μεταξύ δύο μερών που ενεργούν με τη θέλησή τους και με πλήρη γνώση των συνθηκών της αγοράς σε μια συναλλαγή σε καθαρά εμπορική βάση. (*)

Συμβόλαιο κανονικής παράδοσης είναι η αγορά ή πώληση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου βάσει ενός συμβολαίου οι όροι του οποίου απαιτούν παράδοση του περιουσιακού στοιχείου εντός του χρονικού περιθωρίου που καθορίζεται από κανονισμούς ή τους πρότυπους κανόνες της σχετικής αγοράς.

Κόστη συναλλαγής είναι τα διαφορικά κόστη που αφορούν άμεσα στην απόκτηση, έκδοση ή διάθεση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης (βλέπε Προσάρτημα Α παράγραφο ΟΕ13). Διαφορικό κόστος θεωρείται εκείνο που η οντότητα δεν θα είχε υποστεί αν δεν είχε αποκτήσει, εκδώσει ή διαθέσει το χρηματοοικονομικό μέσο.

Ορισμοί που αφορούν στη λογιστική αντιστάθμισης

Μία βέβαιη δέσμευση είναι μία δεσμευτική συμφωνία για την ανταλλαγή μίας καθορισμένης ποσότητας πόρων σε μία καθορισμένη τιμή και σε μία καθορισμένη μελλοντική ημερομηνία ή ημερομηνίες.

Προσδοκώμενη συναλλαγή είναι μελλοντική συμφωνία που αναμένεται αλλά για την οποία δεν υπάρχει δέσμευση.

(*) Οι παράγραφοι 48, 49 και ΟΕ69-ΟΕ82 του Προσαρτήματος Α περιέχουν απαιτήσεις για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης.

Μέσο αντιστάθμισης είναι προσδιοριζόμενο παράγωγο ή (για αντιστάθμιση του κινδύνου μεταβολής των συναλλαγματικών ισοτιμιών μόνο) ένα προσδιοριζόμενο, μη παράγωγο χρηματοοικονομικό στοιχείο ή μία μη παράγωγη χρηματοοικονομική υποχρέωση της οποίας η εύλογη αξία ή οι ταμιακές ροές αναμένεται να σταθμίσουν τις μεταβολές της εύλογης αξίας ή των ταμιακών ροών ενός προσδιοριζόμενο αντισταθμιστικού στοιχείου (οι παράγραφοι 72-77 και οι παράγραφοι ΟΕ94-ΟΕ97 του Προσαρτήματος Α αναλύουν περαιτέρω τον ορισμό ενός αντισταθμιστικού μέσου).

Αντισταθμιζόμενο στοιχείο είναι περιουσιακό στοιχείο, υποχρέωση, βέβαιη δέσμευση ή πολύ πιθανή μελλοντική προσδοκώμενη συναλλαγή ή καθαρή επένδυση σε εκμετάλλευση στο εξωτερικό που (α) εκθέτει την οντότητα σε κίνδυνο μεταβολών της εύλογης αξίας ή των μελλοντικών ταμιακών ροών, και το οποίο (β) προσδιορίζεται ως αντισταθμιζόμενο στοιχείο (οι παράγραφοι 78-84 και το Προσάρτημα, παράγραφοι ΟΕ98-ΟΕ101 αναλύουν περαιτέρω τον ορισμό των αντισταθμιζόμενων στοιχείων).

Η αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης είναι ο βαθμός στον οποίο οι μεταβολές στην εύλογη αξία ή οι ταμιακές ροές του αντισταθμιζόμενου στοιχείου που αποδίδονται σε αντισταθμιζόμενο κίνδυνο σταθμίζονται από μεταβολές στην εύλογη αξία ή τις ταμιακές ροές του μέσου αντιστάθμισης (βλέπε Προσάρτημα Α παραγράφους ΟΕ105-ΟΕ113).

ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΑ ΠΑΡΑΓΩΓΑ

10. Ενσωματωμένο παράγωγο είναι ένα συνθετικό στοιχείο ενός υβριδικού (σύνθετου) χρηματοοικονομικού μέσου που περιλαμβάνει και ένα μη παράγωγο κύριο συμβόλαιο– με αποτέλεσμα μερικές από τις ταμιακές ροές του σύνθετου μέσου να κυμαίνονται κατά τρόπο όμοιο με ένα αυτοτελές παράγωγο. Το ενσωματωμένο παράγωγο επηρεάζει μερικές ή όλες τις ταμιακές ροές, οι οποίες διαφορετικά με βάση το συμβόλαιο θα έπρεπε να τροποποιηθούν βασιζόμενες σε ένα καθορισμένο επιτόκιο, τιμή χρηματοοικονομικού μέσου, τιμή εμπορευμάτων, συναλλαγματική ισοτιμία, δείκτη τιμών ή επιτοκίων ή άλλες μεταβλητές. Ένα παράγωγο που συνοδεύει ένα χρηματοοικονομικό μέσο αλλά που βάσει της σύμβασης μπορεί να μεταβιβαστεί ανεξάρτητα από εκείνο το μέσο ή που έχει διαφορετικό αντισυμβαλλόμενο από εκείνο το μέσο, δεν είναι ενσωματωμένο παράγωγο, αλλά διακεκριμένο χρηματοοικονομικό μέσο.

11. ***Ένα ενσωματωμένο παράγωγο θα διαχωρίζεται από το κύριο συμβόλαιο και θα αντιμετωπίζεται λογιστικά ως παράγωγο σύμφωνα με το παρόν Πρότυπο, μόνον και μόνον όταν πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:***

(α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά και οι κίνδυνοι του ενσωματωμένου παραγώγου δεν είναι στενά συνδεδεμένα με τα οικονομικά χαρακτηριστικά και τους κινδύνους του κύριου συμβολαίου (βλέπε Προσάρτημα Α παραγράφους ΟΕ30 και ΟΕ33),

(β) ένα ιδιαίτερο χρηματοοικονομικό μέσο με τους ίδιους όρους όπως το ενσωματωμένο παράγωγο θα πληρούσε τον ορισμό ενός παράγωγου,

και

(γ) το υβριδικό (σύνθετο) μέσο δεν επιμετράται στην εύλογη αξία με αναγνώριση των μεταβολών στα αποτελέσματα (ήτοι ένα παράγωγο που ενσωματώνεται σε χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή χρηματοοικονομική υποχρέωση μέσω των αποτελεσμάτων δεν είναι διαχωρισμένο).

Αν ένα ενσωματωμένο παράγωγο διαχωρίζεται, το κύριο συμβόλαιο, αν είναι χρηματοοικονομικό μέσο, θα αντιμετωπίζεται λογιστικά σύμφωνα με το παρόν Πρότυπο και σύμφωνα με άλλα κατάλληλα ΔΛΠ, αν δεν αποτελεί χρηματοοικονομικό μέσο. Το Πρότυπο αυτό δεν καλύπτει το θέμα της ιδιαίτερης παρουσίασης του ενσωματωμένου παραγώγου στην όψη των οικονομικών καταστάσεων.

12. ***Αν η οντότητα υποχρεούται από το παρόν Πρότυπο να διαχωρίσει ένα ενσωματωμένο παράγωγο από το κύριο συμβόλαιό του, αλλά είναι αδύνατο να αποτιμήσει διακεκριμένα το ενσωματωμένο παράγωγο είτε κατά την απόκτησή του είτε σε μία μεταγενέστερη ημερομηνία αναφοράς, πρέπει να αντιμετωπίζει ολόκληρο το σύνθετο συμβόλαιο ως χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή χρηματοοικονομική υποχρέωση που προορίζεται για εμπορική εκμετάλλευση.***

13. Αν η οντότητα δεν μπορεί να προσδιορίσει αξιόπιστα την εύλογη αξία ενός ενσωματωμένου παραγώγου βάσει των όρων και των προϋποθέσεων που το διέπουν (για παράδειγμα επειδή το ενσωματωμένο παράγωγο βασίζεται σε συμμετοχική τίτλο που δεν έχει χρηματιστηριακή τιμή), η εύλογη αξία του ενσωματωμένου παραγώγου είναι η διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας του υβριδικού μέσου και της εύλογης αξίας του κύριου συμβολαίου, αν αυτές μπορούν να προσδιοριστούν σύμφωνα με το παρόν Πρότυπο. Αν η οντότητα δεν μπορεί να προσδιορίσει την εύλογη αξία του ενσωματωμένου παραγώγου με τη μέθοδο αυτή, εφαρμόζεται η παράγραφος 12 και το σύνθετο μέσο αντιμετωπίζεται ως προοριζόμενο για εμπορική εκμετάλλευση.

IAS 39

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΓΡΑΦΗ

Αρχική αναγνώριση

14. ***Η οντότητα θα αναγνωρίζει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μία χρηματοοικονομική υποχρέωση στον ισολογισμό της, όταν, και μόνον όταν, η οντότητα καθίσταται ένας εκ των συμβαλλομένων του χρηματοοικονομικού μέσου. (Βλέπε παράγραφο 38 σχετικά με τον συνήθη τρόπο αγοράς χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.)***

Διαγραφή χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου

15. Για ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, οι παράγραφοι 16-23 και το Προσάρτημα, παράγραφοι ΟΕ34-ΟΕ52 εφαρμόζονται σε ενοποιημένο επίπεδο. Συνεπώς, η οντότητα αρχικά ενοποιεί όλες τις θυγατρικές σύμφωνα με το ΔΛΠ 27 και τη ΜΕΔ-12 *Ενοποίηση-Οντότητες Ειδικού Σκοπού* και στη συνέχεια εφαρμόζει τις παραγράφους 16-23 και το Προσάρτημα Α, παραγράφους ΟΕ34-ΟΕ52 στην ομάδα που προκύπτει.

16. ***Πριν την αξιολόγηση εάν και σε ποια έκταση είναι κατάλληλη η διαγραφή σύμφωνα με τις παραγράφους 17-23, η οντότητα προσδιορίζει αν εκείνες οι παράγραφοι θα πρέπει να εφαρμοστούν σε μέρος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου (ή σε μέρος ομάδας συναφών περιουσιακών στοιχείων) ή σε ολόκληρο το περιουσιακό στοιχείο (ή σε ομάδα συναφών περιουσιακών στοιχείων), ως εξής:***

(α) Οι παράγραφοι 17-23 εφαρμόζονται σε μέρος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου (ή σε μέρος μιας ομάδας συναφών περιουσιακών στοιχείων), όταν και μόνον όταν, το μέρος που εξετάζεται για διαγραφή πληροί μία από τις ακόλουθες τρεις προϋποθέσεις:

(i) Το μέρος αποτελείται μόνον από ειδικώς προσδιοριζόμενες ταμιακές ροές από χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή από ομάδα συναφών περιουσιακών στοιχείων). Για παράδειγμα, όταν η οντότητα συνάπτει συμφωνία για διαχωρισμό τοκομεριδίου σύμφωνα με την οποία ο αντισυμβαλλόμενος έχει δικαίωμα επί των ταμιακών ροών που προέρχονται από τόκους αλλά όχι επί των κυρίων ταμιακών ροών ενός χρεωστικού τίτλου, εφαρμόζονται οι παράγραφοι 17-23 στις ταμιακές ροές που προέρχονται από τόκους.

(ii) Το μέρος αποτελείται μόνον από κατ'αναλογία (πλήρως ανάλογο) μερίδιο των ταμιακών ροών από χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή από ομάδα συναφών περιουσιακών στοιχείων). Για παράδειγμα, όταν η οντότητα συνάπτει συμφωνία βάσει της οποίας ο αντισυμβαλλόμενος λαμβάνει τα δικαιώματα επί του 90 τοις εκατό όλων των ταμιακών ροών ενός χρεωστικού τίτλου, οι παράγραφοι 17-23 εφαρμόζονται στο 90 τοις εκατό εκείνων των ταμιακών ροών. Αν οι αντισυμβαλλόμενοι είναι περισσότεροι του ενός, κάθε αντισυμβαλλόμενος δεν απαιτείται να κατέχει κατ'αναλογίαν μερίδιο των ταμιακών ροών όταν η μεταβιβάζουσα οντότητα έχει κατ'αναλογίαν μερίδιο.

(iii) Το μέρος αποτελείται μόνον από κατ'αναλογία (πλήρως ανάλογο) μερίδιο των ειδικώς προσδιοριζόμενων ταμιακών ροών από χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή από ομάδα συναφών περιουσιακών στοιχείων). Για παράδειγμα, όταν η οντότητα συνάπτει συμφωνία βάσει της οποίας ο αντισυμβαλλόμενος λαμβάνει τα δικαιώματα επί του 90 τοις εκατό όλων των ταμιακών ροών ενός χρεωστικού τίτλου που προέρχονται από τόκους, οι παράγραφοι 17-23 εφαρμόζονται στο 90 τοις εκατό εκείνων των ταμιακών ροών από τόκους. Αν οι αντισυμβαλλόμενοι είναι περισσότεροι του ενός, κάθε αντισυμβαλλόμενος δεν απαιτείται να κατέχει κατ'αναλογίαν μερίδιο των προσδιοριζόμενων ταμιακών ροών με την προϋπόθεση να έχει η μεταβιβάζουσα οντότητα κατ'αναλογίαν μερίδιο.

(β) Σε κάθε άλλη περίπτωση, οι παράγραφοι 17-23 εφαρμόζονται σε ολόκληρο το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή σε ολόκληρη την ομάδα συναφών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων). Για παράδειγμα, όταν η οντότητα μεταβιβάζει (i) τα δικαιώματα επί του πρώτου ή του τελευταίου 90 τοις εκατό των εισπράξεων τοις μετρητοίς από ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή ομάδα περιουσιακών στοιχείων) ή (ii) τα δικαιώματα επί του 90 τοις εκατό των ταμιακών ροών από ομάδα απαιτήσεων, αλλά παρέχει εγγύηση για την αποζημίωση του αγοραστή για πιστωτικές ζημίες μέχρι το 8 τοις εκατό του κεφαλαίου των απαιτήσεων, εφαρμόζονται οι παράγραφοι 17-23 σε ολόκληρο το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή σε ομάδα συναφών περιουσιακών στοιχείων).

Στις παραγράφους 17-26, ο όρος «χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο» αναφέρεται είτε σε μέρος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου (ή σε μέρος ομάδας συναφών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων) καθώς εξατομικεύθηκε στην (α) ανωτέρω είτε, σε διαφορετική περίπτωση, σε ολόκληρο το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή την ομάδα παρόμοιων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων).

17. ***Η οντότητα θα διαγράφει ένα περιουσιακό στοιχείο όταν και μόνο όταν:***

(α) εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμιακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου

ή

(β) μεταβιβάσει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο όπως παρατίθεται στις παραγράφους 18 και 19 και η μεταβίβαση πληροί τους όρους για διαγραφή σύμφωνα με την παράγραφο 20.

(Βλέπε παράγραφο 38 για την κανονική παράδοση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.)

18. ***Η οντότητα μεταβιβάζει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο όταν και μόνο όταν, είτε:***

(α) μεταβιβάζει τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμιακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου είτε

(β) διατηρεί τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμιακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, αλλά αναλαμβάνει συμβατική υποχρέωση να καταβάλλει τις ταμιακές ροές σε έναν ή περισσότερους παραλήπτες, βάσει συμφωνίας που πληροί τις προϋποθέσεις της παραγράφου 19.

19. ***Όταν η οντότητα διατηρεί τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμιακών ροών ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου (το «αρχικό περιουσιακό στοιχείου»), η οντότητα αντιμετωπίζει τη συναλλαγή ως μεταβίβαση χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου όταν και μόνον όταν και οι τρεις ακόλουθες προϋποθέσεις πληρούνται:***

(α) Η οντότητα δεν έχει υποχρέωση να καταβάλει τα ποσά στους παρεπόμενους παραλήπτες εκτός αν εισπράξει ισότιμα ποσά από το αρχικό περιουσιακό στοιχείο. Οι βραχυπρόθεσμες προκαταβολές από την οντότητα με δικαίωμα πλήρους ανάκτησης του ποσού που εκταμιεύτηκε συν τους σωρευμένους τόκους δεν παραβιάζουν τον όρο αυτόν.

(β) Οι όροι της σύμβασης μεταβίβασης απαγορεύουν στην οντότητα να πωλήσει ή να δεσμεύσει το αρχικό περιουσιακό στοιχείο παρά μόνον ως εγγύηση της καταβολής των ταμιακών ροών στους παρεπόμενους παραλήπτες.

(γ) Η οντότητα έχει υποχρέωση να εμβάσει κάθε ταμιακή ροή που εισπράττει για λογαριασμό των παρεπόμενων παραληπτών χωρίς ουσιαστική καθυστέρηση. Επιπροσθέτως, η οντότητα δεν επιτρέπεται να επανεπενδύσει τέτοιες ταμιακές ροές, παρά μόνο για επενδύσεις σε μετρητά ή ταμιακά ισοδύναμα (καθώς ορίζονται στο ΔΛΠ 7 Καταστάσεις Ταμιακών Ροών) κατά τη διάρκεια της σύντομης περιόδου του διακανονισμού που διαρκεί από την ημερομηνία της είσπραξης μέχρι την καθορισμένη ημερομηνία του εμβάσματος προς τους παρεπόμενους παραλήπτες και με τον όρο ότι οι τόκοι που λαμβάνονται από τις επενδύσεις αυτές μεταβιβάζονται στους παρεπόμενους παραλήπτες.

20. ***Όταν η οντότητα μεταβιβάζει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (βλέπε παράγραφο 18), θα αξιολογεί την έκταση κατά την οποία διατηρεί τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Στην περίπτωση αυτή:***

(α) αν η οντότητα μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, η οντότητα θα διαγράψει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και θα αναγνωρίσει διακεκριμένα ως περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις κάθε δικαίωμα και υποχρέωση που δημιουργήθηκε ή διατηρήθηκε κατά τη μεταβίβαση.

(β) αν η οντότητα διατηρήσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, η οντότητα θα συνεχίσει να αναγνωρίζει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.

(γ) αν η οντότητα δεν έχει ούτε μεταβιβάσει ούτε διατηρήσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του χρηματοοικονομικού μέσου, η οντότητα θα προσδιορίσει αν έχει διατηρήσει τον έλεγχο του χρηματοοικονομικού μέσου. Στην περίπτωση αυτή:

(i) αν η οντότητα δεν έχει διατηρήσει τον έλεγχο, θα διαγράψει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και θα αναγνωρίσει διακεκριμένα ως περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν ή διατηρήθηκαν στα πλαίσια της μεταβίβασης.

(ii) αν η οντότητα έχει διατηρήσει τον έλεγχο, θα συνεχίσει να αναγνωρίζει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στο βαθμό που συνεχίζει η ανάμιξή της στο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (βλέπε παράγραφο 30).

21. Η μεταφορά κινδύνων και ωφελειών (βλέπε παράγραφο 20) αξιολογείται μέσω της σύγκρισης της έκθεσης της οντότητας, πριν και μετά τη μεταβίβαση, με τη μεταβλητότητα των ποσών και του χρονοδιαγράμματος των καθαρών ταμιακών ροών του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου. Η οντότητα έχει διατηρήσει ουσιαστικά όλους του κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου αν η έκθεσή της στη μεταβλητότητα της παρούσας αξίας των μελλοντικών καθαρών ταμιακών ροών από το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο δεν μεταβάλλεται ουσιαστικά λόγω της μεταβίβασης (π.χ., επειδή η οντότητα έχει πωλήσει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο βάσει συμφωνίας επαναγοράς του σε καθορισμένη τιμή ή στην τιμή πώλησης συν την απόδοση του δανειστή. Η οντότητα έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου αν η έκθεσή της σε τέτοια μεταβλητότητα δεν είναι πλέον σημαντική σε σχέση με τη συνολική μεταβλητότητα της παρούσας αξίας των μελλοντικών καθαρών ταμιακών ροών που συνδέονται με το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (π.χ., επειδή η πώληση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου από την οντότητα υπόκειται μόνο σε δικαίωμα προαίρεσης επαναγοράς στην εύλογη αξία ή η οντότητα έχει μεταβιβάσει ένα κατ'αναλογία μερίδιο των ταμιακών ροών ενός μεγαλύτερο χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου βάσει συμφωνίας, όπως είναι η μερική συμμετοχή σε δανειοδότηση, που πληροί τις προϋποθέσεις της παραγράφου 19).

22. Συχνά, θα είναι σαφές αν η οντότητα έχει μεταβιβάσει ή διατηρήσει ουσιαστικά όλους του κινδύνους ή τα οφέλη της κυριότητας και δεν θα χρειαστεί να γίνουν υπολογισμοί. Σε άλλες περιπτώσεις, θα χρειαστεί να υπολογιστεί και να συγκριθεί η έκθεση της οντότητας στη μεταβλητότητα της παρούσας αξίας των μελλοντικών καθαρών ταμιακών ροών πριν και μετά τη μεταβίβαση. Ο υπολογισμός και η σύγκριση γίνεται με τη χρήση κατάλληλου τρέχοντος επιτοκίου της αγοράς ως προεξοφλητικό επιτόκιο. Εξετάζεται κάθε εύλογα πιθανή μεταβλητότητα των καθαρών ταμιακών ροών και το μεγαλύτερο βάρος δίδεται σε εκείνα τα αποτελέσματα που είναι περισσότερο πιθανά.

23. Το αν η οντότητα έχει διατηρήσει τον έλεγχο (βλέπε παράγραφο 20(γ)) του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου εξαρτάται από τη δυνατότητα του εκδοχέα να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο. Αν ο εκδοχέας μπορεί στην πράξη να πωλήσει ολόκληρο το περιουσιακό στοιχείο σε μη συνδεδεμένο τρίτο μέρος και να ασκήσει το δικαίωμα αυτό μονόπλευρα και χωρίς να απαιτείται να επιβάλλει επιπρόσθετους περιορισμούς στη μεταβίβαση, η οντότητα δεν έχει διατηρήσει τον έλεγχο. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η οντότητα έχει διατηρήσει τον έλεγχο.

Μεταβιβάσεις που πληρούν τις προϋποθέσεις για διαγραφή

(βλέπε παράγραφο 20(α) και (γ)(i))

24. ***Αν η οντότητα μεταβιβάσει περιουσιακό στοιχείο στα πλαίσια μεταβίβασης που πληροί τις προϋποθέσεις για ολοκληρωτική διαγραφή και διατηρεί το δικαίωμα να εξυπηρετεί το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο έναντι αμοιβής, θα αναγνωρίσει είτε απαίτηση από διαχείριση είτε υποχρέωση από διαχείριση για εκείνο το συμβόλαιο διαχείρισης. Αν η αμοιβή που θα ληφθεί δεν αναμένεται να αποζημιώσει κατάλληλα την οντότητα για τη διαχείριση, πρέπει να αναγνωριστεί διαχειριστική υποχρέωση στην εύλογη αξία για τη δέσμευση αυτή. Αν η αμοιβή που θα ληφθεί αναμένεται ότι θα είναι επαρκής αποζημίωση για τη διαχείριση, θα αναγνωριστεί διαχειριστική απαίτηση, το ποσό της οποίας θα προσδιοριστεί βάσει του επιμερισμού της λογιστικής αξίας του μεγαλύτερου χρηματοοικονομικού στοιχείου, σύμφωνα με την παράγραφο 27.***

25. ***Αν, λόγω της μεταβίβασης, ολόκληρο το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο διαγραφεί αλλά η μεταβίβαση καταλήγει στην απόκτηση νέου χρηματοοικονομικού στοιχείου ή την ανάληψη νέας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης από την οντότητα ή σε διαχειριστική υποχρέωση, η οντότητα θα αναγνωρίσει το νέο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, τη χρηματοοικονομική υποχρέωση ή τη διαχειριστική υποχρέωση στην εύλογη αξία.***

26. ***Κατά τη διαγραφή ολόκληρου του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, η διαφορά μεταξύ:***

(α) της λογιστικής αξίας

και

(β) του αθροίσματος του (i) ανταλλάγματος που λαμβάνεται (συμπεριλαμβανομένου κάθε νέου περιουσιακού στοιχείου που λαμβάνεται μείον κάθε νέας υποχρέωσης που αναλαμβάνεται) και (ii) κάθε σωρευτικού κέρδους ή ζημίας που είχε αναγνωριστεί απευθείας στα ίδια κεφάλαια (βλέπε παράγραφο 55(β))

θα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

27. ***Αν το μεταβιβαζόμενο περιουσιακό στοιχείο αποτελεί μέρος ενός μεγαλύτερου χρηματοοικονομικού στοιχείου (π.χ., όταν η οντότητα μεταβιβάζει ταμιακές ροές από τόκους που αποτελούν μέρος ενός χρεωστικού τίτλου βλέπε παράγραφο 16(α)) και το μεταβιβαζόμενο μέρος πληροί τις προϋποθέσεις για ολοκληρωτική διαγραφή, η προηγούμενη λογιστική αξία του μεγαλύτερου χρηματοοικονομικού στοιχείου θα κατανέμεται ανάμεσα στο μέρος που συνεχίζει να αναγνωρίζεται και το μέρος που έχει διαγραφεί, βάσει των σχετικών εύλογων αξιών εκείνων των μερών κατά την ημερομηνία της μεταβίβασης. Για το σκοπό αυτό, μία διαχειριστική απαίτηση που διατηρείται θα αντιμετωπίζεται ως μέρος που συνεχίζει να αναγνωρίζεται. Η διαφορά μεταξύ:***

(α) της λογιστικής αξίας που έχει επιμεριστεί στο μέρος που διαγράφηκε

και

(β) του αθροίσματος του (i) ανταλλάγματος που λήφθηκε για το μέρος που διαγράφηκε (συμπεριλαμβανομένου κάθε νέου περιουσιακού στοιχείου που λαμβάνεται μείον κάθε νέας υποχρέωσης που αναλαμβάνεται) και (ii) κάθε σωρευτικού κέρδους ή ζημίας που επιμερίζεται σε αυτό που είχε αναγνωριστεί απευθείας στα ίδια κεφάλαια (βλέπε παράγραφο 55(β))

θα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα. Το σωρευτικό κέρδος ή ζημία που είχε αναγνωριστεί στα ίδια κεφάλαια κατανέμεται ανάμεσα στο μέρος που συνεχίζει να αναγνωρίζεται και το μέρος που διαγράφηκε, βάσει των σχετικών εύλογων αξιών εκείνων των μερών.

28. Όταν η οντότητα κατανέμει την προηγούμενη λογιστική αξία ενός μεγαλύτερου χρηματοοικονομικού μέσου ανάμεσα σε μέρος που συνεχίζει να αναγνωρίζεται και σε μέρος που έχει διαγραφεί, η εύλογη αξία εκείνου του μέρους που συνεχίζει να αναγνωρίζεται πρέπει να προσδιοριστεί. Όταν η οντότητα έχει ιστορικό πώλησης μερών που είναι παρεμφερή προς το μέρος που συνεχίζει να αναγνωρίζεται ή υπάρχουν άλλες συναλλαγές στην αγορά για τέτοια μέρη, οι πρόσφατες τιμές των πραγματικών συναλλαγών παρέχουν την καλύτερη εκτίμηση της εύλογη αξίας του. Όταν δεν υπάρχουν τιμές αναφοράς ή πρόσφατες συναλλαγές στην αγορά προς υποστήριξη της εύλογης αξίας εκείνου του μέρους που συνεχίζει να αναγνωρίζεται, η καλύτερη εκτίμηση της εύλογης αξίας είναι η διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας του μεγαλύτερου χρηματοοικονομικού στοιχείου ως σύνολο και της ανταλλαγής που λήφθηκε από τον εκδοχέα για το μέρος που διαγράφηκε.

Μεταβιβάσεις που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για διαγραφή

(βλέπε παράγραφο 20(β))

29. ***Αν μία μεταβίβαση δεν καταλήγει σε διαγραφή επειδή η οντότητα έχει διατηρήσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου, η οντότητα θα συνεχίσει να αναγνωρίζει το μεταβιβαζόμενο περιουσιακό στοιχείο στο σύνολό του και θα αναγνωρίσει χρηματοοικονομική υποχρέωση για το αντάλλαγμα που λήφθηκε. Σε μεταγενέστερες περιόδους, η οντότητα θα αναγνωρίζει κάθε έσοδο από το μεταβιβαζόμενο περιουσιακό στοιχείο και κάθε έξοδο από τη χρηματοοικονομική υποχρέωση.***

Συνεχιζόμενη ανάμιξη σε μεταβιβαζόμενα περιουσιακά στοιχεία

(βλέπε παράγραφο 20(γ)(ii))

30. ***Αν ή οντότητα ούτε μεταβιβάζει ούτε διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας ενός μεταβιβαζόμενο περιουσιακού στοιχείου και διατηρεί τον έλεγχο του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου, η οντότητα συνεχίζει να αναγνωρίζει το μεταβιβαζόμενο περιουσιακό στοιχείο κατά την έκταση της συνεχιζόμενης ανάμιξής της. Η έκταση της συνεχιζόμενης ανάμιξης στο μεταβιβαζόμενο περιουσιακό στοιχείο είναι η έκταση κατά την οποία εκτίθεται σε μεταβολές της αξίας του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου. Για παράδειγμα:***

(α) όταν η συνεχιζόμενη ανάμιξη τη οντότητας λαμβάνει τη μορφή της εγγύησης του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου, η έκταση της συνεχιζόμενης ανάμιξης της οντότητας αντιπροσωπεύεται από τη χαμηλότερη αξία μεταξύ (i) του ποσού του περιουσιακού στοιχείου και (ii) του μέγιστου ποσού του ληφθέντος ανταλλάγματος που η οντότητα θα μπορούσε να υποχρεωθεί να επιστρέψει («το ποσό της εγγύησης»).

(β) όταν η συνεχιζόμενη ανάμιξη της οντότητας λαμβάνει τη μορφή ενός πωληθέντος ή αγορασθέντος δικαιώματος προαίρεσης (ή και τα δύο) επί του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου, η έκταση της συνεχιζόμενης ανάμιξης της οντότητας είναι το ποσό του μεταβιβαζόμενου στοιχείου που η οντότητα μπορεί να επαναγοράσει. Όμως, στην περίπτωση ενός πωληθέντος δικαιώματος πώλησης σε ορισμένη τιμή επί ενός περιουσιακού στοιχείου που επιμετράται στην εύλογη αξία, η έκταση της συνεχιζόμενης ανάμιξης της οντότητας περιορίζεται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου και της τιμής άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης (βλέπε παράγραφο ΟΕ48).

(γ) όταν η συνεχιζόμενη ανάμιξη της οντότητας λαμβάνει τη μορφή ενός δικαιώματος προαίρεσης που διακανονίζεται τοις μετρητοίς ή παρεμφερούς όρου επί του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου, η έκταση της συνεχιζόμενης ανάμιξης της οντότητας επιμετράται όπως τα δικαιώματα προαίρεσης που δεν διακανονίζονται τις μετρητοίς, όπως παρατίθεται στη (β) ανωτέρω.

IAS 39

31. *'Όταν η οντότητα συνεχίζει να αναγνωρίζει ένα περιουσιακό στοιχείο κατά την έκταση της συνεχιζόμενης ανάμιξής της, αναγνωρίζει παράλληλα και μία συνδεδεμένη υποχρέωση. Παρά τις υπόλοιπες απαιτήσεις επιμέτρησης του παρόντος Προτύπου, το μεταβιβαζόμενο περιουσιακό στοιχείο και η συνδεδεμένη υποχρέωση επιμετρώνται σε βάση που αντανακλά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχει διατηρήσει η οντότητα. Η συνδεδεμένη υποχρέωση επιμετράται κατά τρόπο ώστε η καθαρή λογιστική αξία του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου και η συνδεδεμένη υποχρέωση:*

(α) είναι το αποσβεσμένο κόστος των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που διατηρήθηκαν από την οντότητα, αν το μεταβιβαζόμενο περιουσιακό στοιχείο επιμετράται στο αποσβεσμένο κόστος

ή

(β) ισούται με την εύλογη αξία των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που διατηρήθηκαν από την οντότητα, όταν επιμετρώνται σε ανεξάρτητη βάση, αν το μεταβιβαζόμενο περιουσιακό στοιχείο επιμετράται στην εύλογη αξία.

32. *Η οντότητα θα συνεχίσει να αναγνωρίζει κάθε έσοδο που ανακύπτει από το μεταβιβαζόμενο περιουσιακό στοιχείο κατά την έκταση της συνεχιζόμενης ανάμιξής της και θα αναγνωρίζει παράλληλα και κάθε έξοδο που πραγματοποιείται επί της συνδεδεμένης υποχρέωσης.*

33. *Για το σκοπό της μεταγενέστερης επιμέτρησης, οι αναγνωρισμένες μεταβολές στην εύλογη αξία του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου και της συνδεδεμένης υποχρέωσης αντιμετωπίζονται λογιστικά σε συνεπή βάση το ένα προς το άλλο, σύμφωνα με την παράγραφο 55 και δεν θα συμψηφίζονται.*

34. *Αν η συνεχιζόμενη ανάμιξη της οντότητας αφορά μόνον ένα μέρος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου (π.χ., όταν η οντότητα διατηρεί δικαίωμα προαίρεσης για την επαναγορά μέρους ενός μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου ή διατηρεί μία υπολειμματική συμμετοχή που δεν καταλήγει στη διατήρηση ουσιαστικά όλων των κινδύνων και των ωφελειών της κυριότητας και η οντότητα διατηρεί τον έλεγχο), η οντότητα κατανέμει την προηγούμενη λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ανάμεσα στο μέρος που συνεχίζει να αναγνωρίζει βάσει της συνεχιζόμενης ανάμιξης και του μέρους που έχει πάψει να αναγνωρίζει, βάσει των σχετικών εύλογων αξιών εκείνων των μερών κατά την ημερομηνία της μεταβίβασης. Για τον σκοπό αυτόν, εφαρμόζονται οι απαιτήσεις της παραγράφου 28. Η διαφορά μεταξύ:*

(α) της λογιστικής αξίας που έχει επιμεριστεί στο μέρος που δεν αναγνωρίζεται πλέον

και

(β) του αθροίσματος του (i) ανταλλάγματος που λήφθηκε για το μέρος που δεν αναγνωρίζεται πλέον και (ii) κάθε σωρευτικού κέρδους ή ζημίας που επιμερίζεται σε αυτό που είχε αναγνωριστεί απευθείας στα ίδια κεφάλαια (βλέπε παράγραφο 55(β))

θα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα. Το σωρευτικό κέρδος ή ζημία που είχε αναγνωριστεί στα ίδια κεφάλαια κατανέμεται ανάμεσα στο μέρος που συνεχίζει να αναγνωρίζεται και το μέρος που δεν αναγνωρίζεται πλέον, βάσει των σχετικών εύλογων αξιών εκείνων των μερών.

35. […]

Όλες οι μεταβιβάσεις

36. *Αν ένα μεταβιβαζόμενο περιουσιακό στοιχείο συνεχίσει να αναγνωρίζεται, το περιουσιακό στοιχείο και η συνδεδεμένη υποχρέωση δεν θα συμψηφίζονται. Ομοίως, η οντότητα δεν θα συμψηφίζει οποιοδήποτε έσοδο ανακύπτει από το μεταβιβαζόμενο περιουσιακό στοιχείο με το έξοδο που πραγματοποιείται επί της συνδεδεμένης υποχρέωσης (βλέπε ΔΛΠ 32 παράγραφος 42).*

37. *Αν ο εκχωρητής παρέχει εξασφαλίσεις εκτός μετρητών (όπως είναι οι χρεωστικοί και συμμετοχικοί τίτλοι) στον εκδοχέα, η λογιστική αντιμετώπιση της εξασφάλισης από τον εκχωρητή και τον εκδοχέα θα εξαρτηθεί από το αν ο εκδοχέας έχει το δικαίωμα να πωλήσει ή να επανενεχυριάσει την εξασφάλιση και αν ο εκχωρητής έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του. Ο εκχωρητής και ο εκδοχέας θα αντιμετωπίζουν λογιστικά την εξασφάλιση ως ακολούθως:*

(α) Αν ο εκδοχέας έχει το δικαίωμα να πωλήσει ή να επανενεχυριάσει την εξασφάλιση, βάσει σύμβασης ή συνήθειας που έχει καθιερωθεί από μακρόχρονη και ομοιόμορφη άσκηση, τότε ο εκχωρητής θα επανακατάξει εκείνο το περιουσιακό στοιχείο στον ισολογισμό του (ήτοι ως δανειζόμενο περιουσιακό στοιχείο, ενεχυριασμένους συμμετοχικούς τίτλους ή επαναγορασμένες απαιτήσεις) διακεκριμένα από άλλα περιουσιακά στοιχεία.

(β) Αν ο εκδοχέας πωλήσει εξασφάλιση που του έχει παραχωρηθεί, θα αναγνωρίσει το προϊόν της πώλησης και μία υποχρέωση επιμετρημένη στην εύλογη αξία για την υποχρέωσή του να επιστρέψει την εξασφάλιση.

(γ) Αν ο εκχωρητής αθετήσει τους όρους της σύμβασης και δεν δικαιούται πλέον να εξαγοράσει την εξασφάλιση, θα διαγράψει την εξασφάλιση και ο εκδοχέας θα την αναγνωρίσει ως περιουσιακό του στοιχείο που επιμετρήθηκε αρχικά στην εύλογη αξία ή, αν έχει ήδη πωλήσει την εξασφάλιση, θα διαγράψει την υποχρέωσή του να την επιστρέψει.

(δ) Εκτός από τα προδιαγραφόμενα στη (γ), ο εκχωρητής θα συνεχίζει να απεικονίζει την εξασφάλιση ως περιουσιακό του στοιχείο και ο εκδοχέας δεν θα αναγνωρίσει την εξασφάλιση ως περιουσιακό στοιχείο.

Σύμβαση κανονικής παράδοσης ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου

38. ***Μία σύμβαση κανονικής παράδοσης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων θα αναγνωρίζεται και θα διαγράφεται, όπως αρμόζει, με τη χρήση της λογιστικής της ημερομηνίας διακανονισμού ή τη λογιστική της ημερομηνίας συναλλαγής (βλέπε παραγράφους ΟΕ53-ΟΕ56).***

Διαγραφή χρηματοοικονομικής υποχρέωσης

39. ***Η οντότητα θα διαγράφει χρηματοοικονομική υποχρέωση (ή μέρος αυτής) από τον ισολογισμό της όταν, και μόνον όταν, εξοφλείται, δηλαδή, όταν η υποχρέωση που καθορίζεται στο συμβόλαιο εκπληρώνεται, ακυρώνεται ή εκπνέει.***

40. ***Μία ανταλλαγή μεταξύ υπαρκτού οφειλέτη και δανειστή χρεωστικών τίτλων με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους θα αντιμετωπίζεται λογιστικά ως εξόφληση της αρχικής χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και αναγνώριση νέας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης. Ομοίως, ουσιώδης τροποποίηση των όρων υφιστάμενης χρηματοοικονομικής υποχρέωσης (είτε οφείλεται σε οικονομική δυσχέρεια του οφειλέτη είτε όχι) θα αντιμετωπίζεται λογιστικά ως εξόφληση της αρχικής χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και αναγνώριση νέας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης.***

41. ***Η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας μίας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης (ή ενός τμήματος μίας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης) που εξοφλείται ή μεταβιβάζεται σε ένα άλλο μέρος και της ανταλλαγής που καταβάλλεται, συμπεριλαμβανομένων και των μεταβιβαζόμενων εκτός μετρητών περιουσιακών στοιχείων και των αναληφθέντων υποχρεώσεων, θα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.***

42. Αν η οντότητα επαναγοράσει μέρος μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης, θα επιμερίσει την προηγούμενη λογιστική αξία της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης ανάμεσα στο μέρος που συνεχίζει να αναγνωρίζεται και το μέρος που έχει διαγραφεί βάσει των σχετικών εύλογων αξιών εκείνων των μερών κατά την ημερομηνία της επαναγοράς. Η διαφορά μεταξύ (α) της λογιστικής αξίας που επιμερίζεται στο μέρος που έχει διαγραφεί και (β) της ανταλλαγής που καταβάλλεται, συμπεριλαμβανομένων και των μεταβιβαζόμενων εκτός μετρητών περιουσιακών στοιχείων ή των αναληφθέντων υποχρεώσεων για το μέρος που έχει διαγραφεί, θα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΗ

Αρχική επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

43. ***'Οταν ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μία χρηματοοικονομική υποχρέωση αναγνωρίζεται αρχικά, η οντότητα θα την επιμετρήσει στην εύλογη αξία της συν, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείο ή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης που δεν επιμετράται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, κόστη συναλλαγών που αποδίδονται άμεσα στην απόκτηση ή την έκδοση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης.***

44. Όταν η οντότητα κάνει χρήση της λογιστικής της ημερομηνίας διακανονισμού για περιουσιακό στοιχείο που στη συνέχεια επιμετράται στο κόστος ή στο αποσβεσμένο κόστος, το περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται αρχικά στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία της εμπορικής συναλλαγής (βλέπε Προσάρτημα Α παραγράφους ΟΕ53-ΟΕ56).

Μεταγενέστερη αποτίμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

45. Για σκοπούς αποτίμησης ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου μετά την αρχική αναγνώριση, το παρόν Πρότυπο κατατάσσει τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στις ακόλουθες τέσσερις κατηγορίες που καθορίστηκαν στην παράγραφο 9:

(α) χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων,

(β) επενδύσεις που διακρατούνται μέχρι τη λήξη,

(γ) δάνεια και απαιτήσεις

και

(δ) διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία.

IAS 39

Οι κατηγορίες αυτές εφαρμόζονται στην επιμέτρηση και στην αναγνώριση κέρδους ή ζημίας σύμφωνα με το παρόν Πρότυπο. Η οντότητα δύναται να χρησιμοποιεί άλλες περιγραφές για τις κατηγορίες αυτές ή άλλη κατηγοριοποίηση κατά την παρουσίαση των πληροφοριών στην όψη των οικονομικών καταστάσεων. Η οντότητα θα γνωστοποιεί στις σημειώσεις τις πληροφορίες που απαιτούνται από το ΔΛΠ 32.

46. ***Μετά την αρχική αναγνώριση, η οντότητα θα επιμετρά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των παραγώγων που είναι περιουσιακά στοιχεία, στην εύλογη αξία τους, χωρίς καμία έκπτωση του κόστους συναλλαγής που είναι δυνατόν να προκύψει κατά την πώληση ή άλλη διάθεση, με εξαίρεση τα ακόλουθα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία:***

(α) δάνεια και απαιτήσεις καθώς περιγράφηκαν στην παράγραφο 9, που θα επιμετρηθούν στο αποσβεσμένο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου,

(β) διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις καθώς περιγράφηκαν στην παράγραφο 9, που θα επιμετρηθούν στο αποσβεσμένο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου

και

(γ) επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους που δεν έχουν χρηματιστηριακή τιμή σε ενεργό αγορά και των οποίων η εύλογη αξία δεν μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα και παράγωγα που συνδέονται και πρέπει να διακανονίζονται με την παράδοση τέτοιων συμμετοχικών τίτλων, που θα επιμετρώνται στο κόστος (βλέπε Προσάρτημα Α παραγράφους ΟΕ80 και ΟΕ81).

Η επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που προσδιορίζονται ως αντισταθμιζόμενα στοιχεία υπάγεται στις απαιτήσεις της λογιστικής αντιστάθμισης των παραγράφων 89-102. Όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία εκτός από εκείνα που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων υπόκεινται σε έλεγχο για απομείωση σύμφωνα με τις παραγράφους 58-70 και το Προσάρτημα Α παραγράφους ΟΕ84-ΟΕ93.

Μεταγενέστερη αποτίμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

47. ***Μετά την αρχική αναγνώριση, η οντότητα θα επιμετρά όλες τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στο αποσβεσμένο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, εκτός από:***

(α) χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Τέτοιες υποχρεώσεις, συμπεριλαμβανομένων των παραγώγων που είναι υποχρεώσεις, θα επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους. Εξαίρεση αποτελούν οι παράγωγες υποχρεώσεις η οποίες συνδέονται με και πρέπει να διακανονίζονται με την παράδοση ενός μη εισηγμένου σε χρηματιστήριο συμμετοχικού τίτλου του οποίου η εύλογη αξία δεν είναι δυνατόν να αποτιμηθεί αξιόπιστα, και οι οποίες πρέπει να επιμετρώνται στο κόστος.

(β) χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που ανακύπτουν όταν η μεταβίβαση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου δεν πληροί τις προϋποθέσεις για διαγραφή ή αντιμετωπίζεται λογιστικά με την προσέγγιση της συνεχιζόμενης ανάμιξης. Οι παράγραφοι 29 και 31 εφαρμόζονται στην επιμέτρηση τέτοιων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που προσδιορίζονται ως αντισταθμιζόμενα στοιχεία υπόκεινται σε επιμέτρηση σύμφωνα με τις απαιτήσεις της λογιστικής αντιστάθμισης στις παραγράφους 89-102.

Παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη, για την αποτίμηση στην εύλογη αξία

48. ***Κατά τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης για την εφαρμογή του παρόντος Προτύπου ή του ΔΛΠ 32, η οντότητα θα εφαρμόζει τις παραγράφους ΟΕ69-ΟΕ82 του Προσαρτήματος Α.***

49. Η εύλογη αξία μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης με χαρακτηριστικό απαίτησης (π.χ., μία κατάθεση όψεως) δεν είναι χαμηλότερη από το ποσό που είναι άμεσα πληωτέο, προεξοφλημένο από την πρώτη ημερομηνία που θα μπορούσε να απαιτηθεί η καταβολή του ποσού αυτού.

Επανακατατάξεις

50. ***μια οικονομική μονάδα δεν μπορεί να κάνει μεταφορές από και προς την κατηγορία του χαρτοφυλακίου που αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, ενόσω το χρηματοοικονομικό μέσο είναι εν ζωή.***

51. *Αν, εξαιτίας αλλαγής της πρόθεσης ή της δυνατότητας, η απεικόνιση μίας επένδυσης ως διακρατούμενης μέχρι τη λήξη της δεν είναι πλέον κατάλληλη, η επένδυση θα επανακατατάσσεται ως διαθέσιμη προς πώληση και θα επιμετράται εκ νέου στην εύλογη αξία και η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας και της εύλογης αξίας θα αντιμετωπίζεται λογιστικά σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 55(β).*

52. *Όποτε οι πωλήσεις ή επανακατατάξεις σημαντικού ύψους διακρατούμενων μέχρι τη λήξη επενδύσεων δεν πληρούν κανέναν από τους όρους της παραγράφου 9, όλες οι εναπομένουσες διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις θα επανακατατάσσονται ως διαθέσιμες προς πώληση. Με την επανακατάταξη αυτή, η διαφορά μεταξύ της λογιστικής και της εύλογής τους αξίας θα αντιμετωπίζεται λογιστικά σύμφωνα με την παράγραφο 55(β).*

53. *Αν καταστεί διαθέσιμο κάποιο αξιόπιστο μέτρο για χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή χρηματοοικονομική υποχρέωση που δεν ήταν διαθέσιμο προγενέστερα και το περιουσιακό στοιχείο ή η υποχρέωση απαιτείται να επιμετρηθεί στην εύλογη αξία αν είναι διαθέσιμο ένα αξιόπιστο μέτρο (βλέπε παραγράφους 46(γ) και 47), το περιουσιακό στοιχείο ή η υποχρέωση θα επαναμετρηθεί στην εύλογη αξία και η διαφορά μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης αξίας θα αντιμετωπίζεται λογιστικά σύμφωνα με την παράγραφο 55.*

54. *Αν, λόγω αλλαγής της πρόθεσης ή της δυνατότητας ή στη σπάνια περίπτωση που ένα αξιόπιστο μέτρο της εύλογης αξίας δεν είναι πλέον διαθέσιμο (βλέπε παραγράφους 46(γ) και 47) ή επειδή τα «δύο προηγούμενα οικονομικά έτη» τα οποία αναφέρονται στην παράγραφο 9 έχουν παρέλθει, καθίσταται δικαιολογημένη η εμφάνιση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης στο κόστος ή στο αποσβεσμένο κόστος αντί στην εύλογη αξία, η λογιστικά τηρούμενη εύλογη αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης κατά την ημερομηνία εκείνη αποτελεί το νέο κόστος ή αποσβεσμένο κόστος του, όπως αρμόζει. Κάθε προγενέστερο κέρδος ή ζημία από αυτό το περιουσιακό στοιχείο που έχει αναγνωριστεί απευθείας στα ίδια κεφάλαια σύμφωνα με την παράγραφο 55(β), θα αντιμετωπίζεται λογιστικά ως ακολούθως:*

   (α) Στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου με καθορισμένη λήξη, το κέρδος ή η ζημία θα αποσβένεται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της εναπομένουσας ζωής της διακρατούμενης μέχρι τη λήξη επένδυσης, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Κάθε διαφορά μεταξύ του νέου αποσβεσμένου κόστους και του ποσού εξόφλησης στη λήξη επίσης θα αποσβένεται κατά τη διάρκεια της υπολειπόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου με τη χρήση της μεθόδου της εύλογης αξίας, ως παρομοίως προς την απόσβεση των υπέρ ή υπό το άρτιο ποσών. Αν το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο απομειωθεί μεταγενέστερα, κάθε κέρδος ή ζημία που έχει αναγνωριστεί απευθείας στα ίδια κεφάλαια αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα σύμφωνα με την παράγραφο 67.

   (β) Στην περίπτωση χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που δεν έχει καθορισμένη λήξη, το κέρδος ή η ζημία θα παραμείνει στα ίδια κεφάλαια έως ότου πωληθεί ή διατεθεί το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, οπότε θα αναγνωριστεί στα αποτελέσματα. Αν το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο απομειωθεί μεταγενέστερα, κάθε προγενέστερο κέρδος ή ζημία που είχε αναγνωριστεί απευθείας στα ίδια κεφάλαια αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα σύμφωνα με την παράγραφο 67.

Κέρδη και Ζημίες

55. *Κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν λόγω μεταβολής της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης, που δεν αποτελεί μέρος μίας αντισταθμιστικής σχέσης (βλέπε παραγράφους 89-102) θα αντιμετωπίζεται λογιστικά ως ακολούθως.*

   (α) Κέρδος ή ζημία επί ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης που κατατάσσεται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων θα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

   (β) Κέρδος ή ζημία επί διαθέσιμου προς πώληση χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου θα αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια, μέσω της κατάστασης μεταβολών των ίδιων κεφαλαίων (βλέπε ΔΛΠ 1 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων), εκτός από ζημίες απομείωσης (βλέπε παραγράφους 67-70) και συναλλαγματικά κέρδη και ζημίες (βλέπε Προσάρτημα Α παράγραφο ΟΕ83), έως ότου το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο διαγραφεί, οπότε το σωρευτικό κέρδος ή ζημία που είχε προηγουμένως αναγνωριστεί στα ίδια κεφάλαια θα αναγνωριστεί στα αποτελέσματα. Όμως, ο τόκος που υπολογίζεται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου (βλέπε παράγραφο 9) αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα (βλέπε ΔΛΠ 18 Έσοδα). Τα μερίσματα επί διαθέσιμου προς πώληση συμμετοχικού τίτλου αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν κατοχυρώνεται το δικαίωμα της οντότητας να λάβει πληρωμή (βλέπε ΔΛΠ 18).

56. *Για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που απεικονίζονται στο αποσβεσμένο κόστος (βλέπε παραγράφους 46 και 47), το κέρδος ή η ζημία αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά τη διαγραφή ή την απομείωση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και μέσω της διαδικασίας της απόσβεσης. Όμως, για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που είναι αντισταθμιζόμενα στοιχεία (βλέπε παραγράφους 78-84 και Προσάρτημα Α παραγράφους ΟΕ98-ΟΕ101) η λογιστική αντιμετώπιση για το κέρδος ή τη ζημία θα ακολουθεί τις παραγράφους 89-102.*

IAS 39

57. ***Αν η οντότητα αναγνωρίσει χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιώντας τη λογιστική της ημερομηνίας διακανονισμού (βλέπε παράγραφο 38 και Προσάρτημα Α παραγράφους ΟΕ53 και ΟΕ56), κάθε μεταβολή στην εύλογη αξία του περιουσιακού στοιχείου που θα ληφθεί κατά τη διάρκεια της περιόδου μεταξύ της ημερομηνίας της εμπορικής συναλλαγής και της ημερομηνίας του διακανονισμού δεν αναγνωρίζεται για περιουσιακά στοιχεία που απεικονίζονται στο κόστος ή το αποσβεσμένο κόστος (εκτός από ζημίες απομείωσης). Για περιουσιακά στοιχεία που απεικονίζονται στην εύλογη αξία, ωστόσο, η μεταβολή στην εύλογη αξία θα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα ή στα ίδια κεφάλαια, όπως αρμόζει σύμφωνα με την παράγραφο 55.***

Απομείωση της αξίας και μη εισπραξιμότητα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

58. ***Η οντότητα σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού θα προβαίνει σε αξιολόγηση εάν υφίστανται αντικειμενικές αποδείξεις ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων έχουν υποστεί απομείωση αξίας. Αν υπάρχουν τέτοιες αποδείξεις, η οντότητα θα εφαρμόζει την παράγραφο 63 (για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που απεικονίζονται στο αποσβεσμένο κόστος), την παράγραφο 66 (για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που απεικονίζονται στο κόστος) ή την παράγραφο 67 (για διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία) προκειμένου να προσδιορίσει το ποσό κάθε ζημίας απομείωσης.***

59. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μία ομάδα περιουσιακών στοιχείων έχει υποστεί απομείωση αξίας και η οντότητα επιβαρύνεται με ζημίες απομείωσης, όταν και μόνον όταν, υπάρχει αντικειμενική απόδειξη απομείωσης αξίας ως αποτέλεσμα ενός ή περισσοτέρων γεγονότων που συνέβησαν μετά την αρχική αναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου (ένα «ζημιογόνο γεγονός») και εκείνο το ζημιογόνο γεγονός (ή γεγονότα) έχει επίδραση που μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα στις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμιακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Μπορεί να μην είναι εφικτό να εξατομικευτεί ένα μοναδικό, διακεκριμένο γεγονός που προκάλεσε την απομείωση. Αντίθετα, μπορεί η συνδυασμένη επίδραση αρκετών γεγονότων να προκάλεσε την απομείωση αξίας. Οι ζημίες που αναμένονται από μελλοντικά γεγονότα, ασχέτως πόσο πιθανές είναι, δεν αναγνωρίζονται. Αντικειμενικές αποδείξεις ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μια ομάδα περιουσιακών στοιχείων έχει υποστεί απομείωση αξίας περιλαμβάνουν παρατηρήσιμες πληροφορίες που περιέχονται σε γνώση του κομιστή του περιουσιακού στοιχείου σχετικά με τα ακόλουθα ζημιογόνα γεγονότα:

(α) σημαντική οικονομική δυσχέρεια του εκδότη ή του υπόχρεου,

(β) διάρρηξη του συμβολαίου, όπως αθέτηση ή πλημμέλεια στις καταβολές τόκου ή κεφαλαίου,

(γ) παροχή έκπτωσης από το δανειστή προς τον οφειλέτη, για λόγους οικονομικούς ή νομικούς που αφορούν την οικονομική δυσχέρεια του οφειλέτη, την οποία ο δανειστής δεν θα εξέταζε σε διαφορετική περίπτωση,

(δ) η αύξηση του ενδεχομένου ότι ο οφειλέτης θα πτωχεύσει ή θα προβεί σε άλλη οικονομική αναδιοργάνωση,

(ε) η εξαφάνιση μιας ενεργούς αγοράς για αυτό το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο λόγω οικονομικών δυσχερειών

ή

(στ) παρατηρήσιμα στοιχεία που υποδεικνύουν την ύπαρξη μετρήσιμης μείωσης των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμιακών ροών από ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων από την αρχική αναγνώριση των στοιχείων αυτών, αν και η μείωση δεν μπορεί ακόμα να εξατομικευθεί σε σχέση με τα μεμονωμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που συνθέτουν την ομάδα, στα οποία περιλαμβάνονται:

(i) δυσμενείς μεταβολές στην κατάσταση πληρωμών των οφειλετών της ομάδας (ήτοι αυξημένος αριθμός καθυστερημένων πληρωμών ή οφειλετών πιστωτικών καρτών που έχουν φθάσει το πιστωτικό τους όριο και καταβάλλουν κάθε μήνα το ελάχιστο ποσό)

ή

(ii) εθνικές ή τοπικές οικονομικές συνθήκες που συσχετίζονται με τις αθετήσεις επί των περιουσιακών στοιχείων της ομάδας (ήτοι αύξηση του ποσοστού ανεργίας στη γεωγραφική περιοχή των οφειλετών, μείωση στις τιμές ακινήτων για ενυπόθηκα δάνεια στη σχετική περιοχή, μείωση των τιμών πετρελαίου για δανειακά περιουσιακά στοιχεία σε παραγωγούς ή δυσμενείς μεταβολές των βιομηχανικών συνθηκών που επηρεάζουν τους οφειλέτες της ομάδας).

60. Η εξαφάνιση μιας ενεργού αγοράς, εκ του λόγου ότι τα αξιόγραφα της οντότητας δεν είναι πλέον διαπραγματεύσιμα δημόσια δεν αποτελεί απόδειξη απομείωσης αξίας. Η υποβάθμιση της πιστωτικής διαβάθμισης μιας οντότητας δεν αποτελεί από μόνη της, απόδειξη απομείωσης αξίας, μολονότι είναι δυνατόν να είναι απόδειξη απομείωσης αξίας, σε συνδυασμό με άλλες διαθέσιμες πληροφορίες. Μία μείωση στην εύλογη αξία ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου κάτω από το κόστος ή το αποσβεσμένο κόστος του δεν αποδεικνύει αναγκαστικά ότι υπάρχει απομείωση (για παράδειγμα, μία μείωση της εύλογης αξίας μιας επένδυσης σε ένα χρεωστικό τίτλο που προκύπτει από αύξηση του επιτοκίου ελευθέρου κινδύνου).

61. Εκτός από τα γεγονότα που περιγράφηκαν στην παράγραφο 59, στις αντικειμενικές αποδείξεις απομείωσης αξίας για επένδυση σε συμμετοχικό τίτλο περιλαμβάνονται οι πληροφορίες για σημαντικές μεταβολές με αρνητικό αποτέλεσμα στην τεχνολογία, την αγορά, το οικονομικό ή νομικό περιβάλλον, στο οποίο η οντότητα δραστηριοποιείται, που υποδεικνύουν ότι το κόστος της επένδυσης στον συμμετοχικό τίτλο μπορεί να μην ανακτηθεί. Μία σημαντική η παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας μίας επένδυσης σε συμμετοχικό τίτλο κάτω του κόστους του επίσης αποτελεί αντικειμενική απόδειξη απομείωσης.

62. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι παρατηρήσιμες πληροφορίες που απαιτούνται για την εκτίμηση του ύψους μιας ζημίας απομείωσης επί ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου μπορεί να είναι περιορισμένες ή να μη σχετίζονται πλέον πλήρως με τις τρέχουσες συνθήκες. Για παράδειγμα, αυτό μπορεί να συμβαίνει όταν ένας οφειλέτης αντιμετωπίζει οικονομικές δυσχέρειες και τα ιστορικά στοιχεία που σχετίζονται με παρόμοιους οφειλέτες είναι περιορισμένα. Στις περιπτώσεις αυτές, η οντότητα χρησιμοποιεί την εμπειρία της προκειμένου να υπολογίσει το ποσό οποιασδήποτε ζημίας απομείωσης. Ομοίως, η οντότητα χρησιμοποιεί την εμπειρία της για την προσαρμογή των παρατηρήσιμων στοιχείων που αφορούν σε μία ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ώστε να αντανακλούν τις τρέχουσες καταστάσεις (βλέπε παράγραφο ΟΕ89). Η χρήση λογικών εκτιμήσεων αποτελεί ουσιώδες συστατικό στοιχείο της κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων και δεν βλάπτει την αξιοπιστία τους.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία απεικονιζόμενα στο αποσβεσμένο κόστος

63. ***Αν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι υπάρχει ζημία απομείωσης που αφορά δάνεια και απαιτήσεις ή διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις που τηρούνται λογιστικά στο αποσβεσμένο κόστος, το ποσό της ζημίας επιμετράται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμιακών ροών (εξαιρώντας μελλοντικές πιστωτικές ζημίες που δεν έχουν πραγματοποιηθεί) προεξοφλημένες με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του περιουσιακού στοιχείου (ήτοι το πραγματικό επιτόκιο που υπολογίστηκε κατά την αρχική αναγνώριση). Η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου θα μειώνεται είτε απευθείας είτε μέσω της χρήσης ενός λογαριασμού πρόβλεψης. Το ποσό της ζημίας θα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.***

64. Η οντότητα αξιολογεί αρχικά αν υφίσταται αντικειμενική απόδειξη για την απομείωση μεμονωμένα για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που είναι από μόνα τους σημαντικά και μεμονωμένα ή συλλογικά για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν είναι σημαντικά από μόνα τους (βλέπε παράγραφο 59). Αν η οντότητα προσδιορίσει ότι δεν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη της ύπαρξης απομείωσης για χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που αξιολογήθηκε μεμονωμένα, είτε είναι σημαντικό είτε όχι, εντάσσει το περιουσιακό στοιχείο σε ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με συναφή χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου τα οποία αξιολογεί για απομείωση σε συλλογικό επίπεδο. Περιουσιακά στοιχεία που αξιολογούνται για απομείωση μεμονωμένα και για τα οποία αναγνωρίζεται ή συνεχίζει να αναγνωρίζεται ζημία απομείωσης δεν περιλαμβάνονται σε συλλογική αξιολόγηση για απομείωση.

65. ***Σε περίπτωση που σε μεταγενέστερη περίοδο, το ύψος της ζημίας απομείωσης μειώνεται και η μείωση σχετίζεται εξ'αντικειμένου με γεγονός που συμβαίνει μετά την αναγνώριση της απομείωσης (όπως για παράδειγμα βελτίωση της πιστωτικής διαβάθμισης του οφειλέτη), η ζημία απομείωσης που είχε αναγνωριστεί προηγουμένως θα αναστρέφεται είτε απευθείας είτε με την προσαρμογή σχετικού λογαριασμό πρόβλεψης. Η αναστροφή δεν θα οδηγεί σε λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, που υπερβαίνει το ύψος που θα είχε το αποσβεσμένο κόστος αν η απομείωση δεν είχε αναγνωριστεί κατά την ημερομηνία της αναστροφής. Το ποσό της αναστροφής θα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.***

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που τηρούνται λογιστικά στο κόστος

66. ***Αν υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις ότι έχει πραγματοποιηθεί ζημία απομείωσης επί μη εισηγμένου συμμετοχικού τίτλου που δεν τηρείται λογιστικά στην εύλογη αξία επειδή αυτή δεν μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα ή επί παράγωγου περιουσιακού στοιχείου που συνδέεται και πρέπει να διακανονιστεί με την παράδοση τέτοιου μη εισηγμένου συμμετοχικού τίτλου, το ποσό της ζημίας απομείωσης επιμετράται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμιακών ροών προεξοφλημένων με το ισχύον επιτόκιο της αγοράς για παρεμφερή χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (βλέπε παράγραφο 46(γ) και Προσάρτημα Α παραγράφους ΟΕ80 και ΟΕ81). Τέτοιες ζημίες απομείωσης δεν θα αναστρέφονται.***

Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

67. ***'Οταν μία μείωση της εύλογης αξίας ενός διαθέσιμου προς πώληση χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου έχει αναγνωριστεί απευθείας στα ίδια κεφάλαια και υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις ότι το περιουσιακό στοιχείο εκείνο έχει υποστεί απομείωση αξίας (βλέπε παράγραφο 59), η σωρευτική ζημία που είχε αναγνωριστεί απευθείας στα ίδια κεφάλαια θα αφαιρείται από τα ίδια κεφάλαια και θα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα, έστω και αν το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο δεν έχει διαγραφεί.***

68. ***Το ποσό της σωρευτικής ζημίας που αφαιρείται από το ίδια κεφάλαια και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα σύμφωνα με την παράγραφο 67 θα είναι η διαφορά μεταξύ του κόστους κτήσης (μετά την αφαίρεση αποπληρωμών κεφαλαίου και αποσβέσεων) και της τρέχουσας εύλογης αξίας, μείον κάθε ζημίας απομείωσης σε αυτό το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο η οποία είχε αναγνωριστεί προηγουμένως στα αποτελέσματα.***

IAS 39

69. ***Οι ζημίες απομείωσης που είχαν αναγνωριστεί στα αποτελέσματα για επένδυση σε συμμετοχικό τίτλο κατατασσόμενο ως διαθέσιμο προς πώληση δεν θα αναστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων.***

70. ***Στην περίπτωση που σε μεταγενέστερη περίοδο αυξάνεται η εύλογη αξία ενός χρεωστικού τίτλου κατατασσόμενου ως διαθέσιμου προς πώληση και η αύξηση σχετίζεται αντικειμενικά με γεγονός που λαμβάνει χώρα μετά την αναγνώριση στα αποτελέσματα της ζημίας απομείωσης, η ζημία απομείωσης θα αναστρέφεται και η αναστροφή θα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.***

ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΗ

71. ***Εάν υφίσταται προσδιορισμένη αντισταθμιστική σχέση μεταξύ ενός μέσου αντιστάθμισης και ενός αντισταθμιζόμενου στοιχείου, όπως περιγράφεται στις παραγράφους 85-88 και στο Προσάρτημα Α παραγράφους ΟΕ102-ΟΕ104, τα προκύπτοντα κέρδη ή ζημίες επί του αντισταθμιζόμενου μέσου και του αντισταθμιζόμενου στοιχείου θα αντιμετωπίζονται λογιστικά σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στις παραγράφους 89-102.***

Μέσα Αντιστάθμισης

Κατάλληλα μέσα

72. Το Πρότυπο αυτό δεν περιορίζει τις συνθήκες υπό τις οποίες ένα παράγωγο μπορεί να προσδιοριστεί ως μέσο αντιστάθμισης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 88, εκτός από κάποια πωληθέντα δικαιώματα προαίρεσης (βλέπε Προσάρτημα Α παράγραφο ΟΕ94). Όμως, ένα μη παράγωγο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μία μη παράγωγη χρηματοοικονομική υποχρέωση μπορεί να προσδιοριστεί ως μέσο αντιστάθμισης μόνο για την αντιστάθμιση συναλλαγματικού κινδύνου.

73. Για τους σκοπούς της λογιστικής αντιστάθμισης, μόνο μέσα τα οποία εμπλέκουν μέρος που δεν ανήκει στην αναφέρουσα οντότητα (ήτοι, είναι εκτός του ομίλου, του τομέα ή της μεμονωμένης οντότητας για την οποία γίνεται η αναφορά) μπορούν να προσδιοριστούν ως μέσα αντιστάθμισης. Μολονότι επί μέρους οντότητες ενός ενοποιημένου ομίλου ή τα επί μέρους τμήματα μίας οντότητας ενδέχεται να υπεισέρχονται σε αντισταθμιστικές συναλλαγές με άλλες οντότητες του ομίλου ή τμήματα της ίδιας οντότητας, κάθε αποτέλεσμα τέτοιων ενδοεταιρικών συναλλαγών απαλείφεται κατά την ενοποίηση. Συνεπώς, για τέτοιες συναλλαγές αντιστάθμισης δεν εφαρμόζεται λογιστική αντιστάθμισης στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του ομίλου. Όμως, μπορεί να υπάγονται στη λογιστική αντιστάθμισης για τις επί μέρους ή ιδιαίτερες οικονομικές καταστάσεις των μεμονωμένων οντοτήτων του ομίλου ή για την κατά τομέα παρουσίαση, με τη προϋπόθεση ότι βρίσκονται εκτός της οντότητας ή του τομέα για τον οποίον γίνεται η αναφορά.

Προσδιορισμός των μέσων αντιστάθμισης

74. Κατά κανόνα υπάρχει μία μοναδική αποτίμηση της εύλογης αξίας ενός αντισταθμιστικού μέσου στο σύνολό του, οι δε παράγοντες που προξενούν μεταβολές στην εύλογη αξία είναι συνεξαρτώμενοι. Κατά συνέπεια, μία σχέση αντιστάθμισης προσδιορίζεται από την οντότητα για ένα μέσο αντιστάθμισης στο σύνολό του. Οι μοναδικές εξαιρέσεις είναι:

(α) ο διαχωρισμός της εγγενούς αξίας και της διαχρονικής αξίας ενός συμβολαίου δικαιώματος προαίρεσης και ο προσδιορισμός ως μέσο αντιστάθμισης μόνο της μεταβολής της εγγενούς αξίας ενός δικαιώματος προαίρεσης, χωρίς τις μεταβολές στη διαχρονική αξία του

και

(β) ο διαχωρισμός του στοιχείου του επιτοκίου και της τρέχουσας τιμής ενός προθεσμιακού συμβολαίου.

Οι εξαιρέσεις αυτές επιτρέπονται επειδή η εγγενής αξία του δικαιώματος προαίρεσης και το υπέρ του αρτίου ποσό του προθεσμιακού συμβολαίου συνήθως μπορούν να επιμετρηθούν διακεκριμένα. Δυναμική αντισταθμιστική στρατηγική η οποία λαμβάνει υπόψη τόσο την εγγενή όσο και τη διαχρονική αξία ενός δικαιώματος προαίρεσης είναι δυνατό να υπαχθεί στις διατάξεις περί αντισταθμιστικής λογιστικής.

75. Σε μία αντισταθμιστική σχέση είναι δυνατό να αντιστοιχίζεται μέρος του μέσου αντιστάθμισης, π.χ. το 50 τοις εκατό του τεκμαρτού του ποσού. Εν τούτοις, δεν υφίσταται αντισταθμιστική σχέση για μέρος της διάρκειας του αντισταθμιστικού μέσου.

76. Ένα μοναδικό μέσο αντιστάθμισης μπορεί να προσδιοριστεί ως αντιστάθμιση για πλέον του ενός είδους κινδύνου εφόσον (α) οι αντισταθμιζόμενοι κίνδυνοι προσδιορίζονται με σαφήνεια, (β) αποδεικνύεται η αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης, και (γ) είναι δυνατό να υπάρξει επιβεβαίωση της συγκεκριμένης αντιστοίχησης του αντισταθμιστικού μέσου και των διαφόρων θέσεων σε κίνδυνο.

77. Δύο ή περισσότερα παράγωγα ή τμήματα αυτών (ή σε περίπτωση αντιστάθμισης συναλλαγματικού κινδύνου, δύο ή περισσότερα παράγωγα ή τμήματα αυτών ή ένας συνδυασμός παραγώγων και μη παραγώγων ή τμήματα αυτών), μπορεί να ληφθούν συνδυαστικά και να προσδιοριστούν από κοινού ως μέσο αντιστάθμισης, συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης που ο κίνδυνος (οι κίνδυνοι) που ανακύπτει από κάποια παράγωγα αντισταθμίζει εκείνους που ανακύπτουν από άλλους. Όμως, ανώτατο και κατώτατο όριο διακύμανσης επιτοκίων ή άλλο μέσο αντιστάθμισης που συνδυάζει πωληθέν δικαίωμα προαίρεσης και αγορασθέν δικαίωμα προαίρεσης δεν θεωρείται μέσο αντιστάθμισης αν είναι, στην ουσία, καθαρό πωληθέν δικαίωμα προαίρεσης (για το οποίο λαμβάνεται καθαρό πριμ). Ομοίως, δύο ή περισσότερα μέσα (ή τμήματα αυτών) μπορούν να προσδιοριστούν ως μέσο αντιστάθμισης μόνο αν κανένα από αυτά δεν είναι πωληθέν δικαίωμα προαίρεσης ή καθαρό πωληθέν δικαίωμα προαίρεσης.

Αντισταθμιζόμενα στοιχεία

Κατάλληλα στοιχεία

78. Το αντισταθμιζόμενο στοιχείο δύναται να είναι ένα αναγνωρισμένο περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, μία εκτός ισολογισμού βέβαιη δέσμευση, μία πολύ πιθανή προσδοκώμενη συναλλαγή ή μία καθαρή επένδυση σε εκμετάλλευση στο εξωτερικό. Το αντισταθμιζόμενο στοιχείο μπορεί να είναι (α) ένα μοναδικό περιουσιακό στοιχείο, μία υποχρέωση, μία βέβαιη δέσμευση, μία πολύ πιθανή προσδοκώμενη συναλλαγή ή μία καθαρή επένδυση σε εκμετάλλευση στο εξωτερικό, (β) μία ομάδα περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων, βέβαιων δεσμεύσεων, πολύ πιθανών προσδοκώμενων συναλλαγών ή καθαρών επενδύσεων σε εκμετάλλευση στο εξωτερικό με παρεμφερή χαρακτηριστικά ή (γ) μόνο για αντιστάθμιση του κινδύνου επιτοκίου χαρτοφυλακίου, ένα τμήμα του χαρτοφυλακίου των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων που μοιράζονται τον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο.

79. Σε αντίθεση με τα δάνεια και τις απαιτήσεις, μία επένδυση που διακρατείται μέχρι τη λήξη δεν μπορεί να είναι αντισταθμιζόμενο στοιχείο αναφορικά με τον κίνδυνο επιτοκίου ή τον κίνδυνο προπληρωμών διότι ο προσδιορισμός μιας επένδυσης ως διακρατούμενης μέχρι τη λήξη απαιτεί να υπάρχει πρόθεση να διακρατηθεί η επένδυση μέχρι τη λήξη χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι μεταβολές στην εύλογη αξία ή τις ταμιακές ροές τέτοιας επένδυσης που αποδίδονται σε μεταβολές των επιτοκίων. Εντούτοις, μία επένδυση διακρατούμενη μέχρι τη λήξη είναι δυνατό να είναι αντισταθμιζόμενο στοιχείο ως προς τον κίνδυνο από μεταβολές στις συναλλαγματικές ισοτιμίες και τον πιστωτικό κίνδυνο.

80. Για σκοπούς λογιστικής αντιστάθμισης, μόνο περιουσιακά στοιχεία, βέβαιες δεσμεύσεις και πολύ πιθανές προσδοκώμενες συναλλαγές στις οποίες εμπλέκεται μέρος που δεν ανήκει στην οντότητα μπορούν να προσδιοριστούν ως αντισταθμιζόμενα στοιχεία. Έπεται ότι η λογιστική αντιστάθμισης μπορεί να εφαρμοστεί σε συναλλαγές μεταξύ οντοτήτων ή τομέων του ιδίου ομίλου μόνο στις επί μέρους ή ιδιαίτερες οικονομικές καταστάσεις εκείνων των οντοτήτων ή τομέων και όχι στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του ομίλου. Εξαιρετικά, ο κίνδυνος συναλλάγματος ενός ενδοεταιρικού χρηματικού στοιχείου (π.χ., πληρωτέος/εισπρακτέος λογαριασμός μεταξύ δύο θυγατρικών) μπορεί να θεωρηθεί κατάλληλο αντισταθμιζόμενο στοιχείο στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις αν καταλήγει σε έκθεση σε κέρδη ή ζημίες από συναλλαγματικές ισοτιμίες που δεν απαλείφονται πλήρως με την ενοποίηση σύμφωνα με το ΔΛΠ 21 *Οι Επιδράσεις Μεταβολών των Τιμών Συναλλάγματος*. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 21, τα συναλλαγματικά κέρδη και ζημίες επί ενδοεταιρικών χρηματικών στοιχείων δεν απαλείφονται πλήρως κατά την ενοποίηση όταν η συναλλαγή που περιλαμβάνει το ενδοεταιρικό χρηματικό στοιχείο διενεργείται μεταξύ δύο οντοτήτων του ομίλου που έχουν διαφορετικά νομίσματα επιχειρηματικής λειτουργίας.

Προσδιορισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων ως αντισταθμιζόμενα στοιχεία

81. Εάν το αντισταθμιζόμενο στοιχείο είναι χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή χρηματοοικονομική υποχρέωση, είναι δυνατόν να αντισταθμίζεται μερικώς ως προς τις ταμιακές του ροές ή την εύλογη αξία του (όπως μία ή περισσότερες επιλεγμένες συμβατικές ταμιακές ροές ή μέρος αυτών ή ένα ποσοστό της εύλογης αξίας) εφόσον η αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης είναι μετρήσιμη. Για παράδειγμα, ένα αναγνωρίσιμο και διακεκριμένα μετρήσιμο σκέλος της αναφοράς στον κίνδυνο επιτοκίου ενός τοκοφόρου περιουσιακού στοιχείου μπορεί να προσδιοριστεί ως αντισταθμιζόμενος κίνδυνος (για παράδειγμα ένα στοιχείο επιτοκίου ελευθέρου κινδύνου ή επιτοκίου αναφοράς της συνολικής έκθεσης στον κίνδυνο επιτοκίου ενός αντισταθμιζόμενου χρηματοοικονομικού μέσου).

81Α. Σε μία αντιστάθμιση εύλογης αξίας της έκθεσης στον κίνδυνο επιτοκίου ενός χαρτοφυλακίου χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων (και μόνο σε τέτοια αντιστάθμιση), το σκέλος που αντισταθμίζεται μπορεί να προσδιοριστεί με βάση ενός ποσού συναλλάγματος (ήτοι ένα ποσό δολαρίων, ευρώ, λιρών ή ραντ) αντί ως μεμονωμένα περιουσιακά στοιχεία (ή υποχρεώσεις). Αν και το χαρτοφυλάκιο μπορεί, για λόγους διαχείρισης κινδύνου, να περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις, το προσδιοριζόμενο ποσό είναι ένα ποσό περιουσιακών στοιχείων ή ένα ποσό υποχρεώσεων. Ο προσδιορισμός καθαρού ποσού που περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις δεν επιτρέπεται. Η οντότητα μπορεί να αντισταθμίσει ένα ποσοστό του κινδύνου επιτοκίου που συνδέεται με αυτό το προσδιοριζόμενο ποσό. Για παράδειγμα, στην περίπτωση αντιστάθμισης ενός χαρτοφυλακίου που περιέχει προπληρωθέντα περιουσιακά στοιχεία, η οντότητα μπορεί να αντισταθμίσει τη μεταβολή στην εύλογη αξία που αποδίδεται σε μεταβολή αντισταθμιζόμενου επιτοκίου βάσει αναμενόμενων, αντί συμβατικών, ημερομηνιών αναπροσαρμογής επιτοκίων. […]

IAS 39

Προσδιορισμός μη χρηματοοικονομικών στοιχείων ως αντισταθμιζόμενα στοιχεία

82. ***Στην περίπτωση που το αντισταθμιζόμενο στοιχείο είναι μη χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μη χρηματοοικονομική υποχρέωση, θα προσδιορίζεται ως αντισταθμιζόμενο στοιχείο (α) έναντι συναλλαγματικού κινδύνου είτε (β) στο σύνολό του έναντι παντός κινδύνου, λόγω της δυσκολίας να απομονωθεί και να επιμετρηθεί αναλογικά το μέγεθος της μεταβολής των ταμιακών ροών ή της εύλογης αξίας που οφείλονται σε συγκεκριμένους κινδύνους, εκτός του συναλλαγματικού κινδύνου.***

Προσδιορισμός ομάδων στοιχείων ως αντισταθμιζόμενα στοιχεία

83. Παρεμφερή περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις θα συναθροίζονται και θα αντισταθμίζονται ως ομάδα μόνο αν τα επί μέρους περιουσιακά στοιχεία ή οι επί μέρους υποχρεώσεις της ομάδας μοιράζονται την έκθεση σε κίνδυνο που προσδιορίζεται ως αντισταθμιζόμενη. Επιπρόσθετα, η αλλαγή της εύλογης αξίας που αποδίδεται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο για κάθε επί μέρους στοιχείο της ομάδας θα αναμένεται να είναι περίπου ανάλογη προς τη συνολική αλλαγή της εύλογης αξίας που αποδίδεται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο της ομάδας των στοιχείων.

84. Επειδή μία οντότητα αξιολογεί την αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης συγκρίνοντας τη μεταβολή της εύλογης αξίας ή της ταμιακής ροής ενός μέσου αντιστάθμισης (ή ομάδας συναφών μέσων αντιστάθμισης) και ενός αντισταθμιζόμενου στοιχείου (ή ομάδας συναφών αντισταθμιζόμενων στοιχείων), η σύγκριση ενός μέσου αντιστάθμισης με τη συνολική καθαρή θέση (για παράδειγμα, το συμψηφιστικό υπόλοιπο όλων των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων σταθερού επιτοκίου με παρεμφερείς λήξεις) αντί με συγκεκριμένο αντισταθμιζόμενο στοιχείο, δεν πληροί τις προϋποθέσεις της λογιστικής αντιστάθμισης.

Λογιστική αντιστάθμισης

85. Η λογιστική αντιστάθμισης αναγνωρίζει τη συμψηφιστική επίδραση των μεταβολών των εύλογων αξιών του μέσου αντιστάθμισης και του αντισταθμιζόμενου στοιχείου στα αποτελέσματα.

86. ***Οι σχέσεις αντιστάθμισης είναι τριών τύπων:***

(α) αντιστάθμιση εύλογης αξίας: αντιστάθμιση της έκθεσης στη διακύμανση της εύλογης αξίας αναγνωρισμένου περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης ή μη αναγνωρισμένης βέβαιης δέσμευσης ή μέρος αυτών που οφείλεται σε συγκεκριμένο κίνδυνο και θα μπορούσε να επηρεάσει τα αποτελέσματα.

(β) αντιστάθμιση ταμιακών ροών: μία αντιστάθμιση της έκθεσης στη μεταβλητότητα των ταμιακών ροών που (i) αποδίδεται σε συγκεκριμένο κίνδυνο που σχετίζεται με αναγνωρισμένο περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση (όπως το σύνολο ή μέρος κάποιων μελλοντικών καταβολών τόκων χρέους κυμαινόμενου επιτοκίου) ή μία πολύ πιθανή προσδοκώμενη συναλλαγή και (ii) θα μπορούσε να επηρεάσει τα αποτελέσματα.

(γ) αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης σε εκμετάλλευση στο εξωτερικό όπως περιγράφεται στο ΔΛΠ 21.

87. Μία αντιστάθμιση του συναλλαγματικού κινδύνου μιας βέβαιης δέσμευσης μπορεί να αντιμετωπιστεί λογιστικά ως αντιστάθμιση εύλογης αξίας ή ως αντιστάθμιση ταμιακών ροών.

88. ***Μία αντισταθμιστική σχέση υπάγεται στις διατάξεις της λογιστικής αντιστάθμισης, που προβλέπονται στις παραγράφους 89-102, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι:***

(α) Κατά την έναρξη της αντιστάθμισης υπάρχει επίσημος προσδιορισμός και τεκμηρίωση της αντισταθμιστικής σχέσης και της επιδίωξης της οντότητας αναφορικά με τη διαχείριση του κινδύνου και της στρατηγικής της για την ανάληψη της αντιστάθμισης. Η τεκμηρίωση θα περιλαμβάνει ρητή αναφορά στο αντισταθμιστικό χρηματοοικονομικό μέσο, το σχετικό αντισταθμιζόμενο στοιχείο ή συναλλαγή, τη φύση του αντισταθμιζόμενου κινδύνου και τον τρόπο με τον οποίο η οντότητα αξιολογεί την αποτελεσματικότητα του μέσου αντιστάθμισης για τον συμψηφισμό της έκθεσης σε μεταβολές της εύλογης αξίας του αντισταθμιζόμενου στοιχείου ή των αντισταθμιζόμενων ταμιακών ροών που αποδίδονται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο.

(β) Η αντιστάθμιση αναμένεται να είναι άκρως αποτελεσματική (βλέπε Προσάρτημα Α παραγράφους ΟΕ105-ΟΕ113) ως προς τον συμψηφισμό των μεταβολών της εύλογης αξίας ή των ταμιακών ροών που αποδίδονται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο, σύμφωνα με την τεκμηριωμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου για την εν λόγω αντισταθμιστική σχέση.

(γ) 'Οσον αφορά αντισταθμίσεις ταμιακών ροών, η προσδοκώμενη συναλλαγή που αποτελεί το υποκείμενο της αντιστάθμισης πρέπει να είναι πολύ πιθανή και να παρουσιάζει έκθεση στον κίνδυνο μεταβολής των ταμιακών ροών η οποία ενδέχεται να επηρεάσει τα αποτελέσματα.

(δ) Η αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης είναι αποτιμήσιμη με αξιοπιστία, δηλαδή τόσο η εύλογη αξία ή οι ταμιακές ροές του αντισταθμιζόμενου στοιχείου που αποδίδονται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο όσο και η εύλογη αξία του μέσου αντιστάθμισης είναι δυνατό να αποτιμηθούν αξιόπιστα (βλέπε παραγράφους 46 και 47 και το Προσάρτημα Α παραγράφους ΟΕ80 και ΟΕ81 για καθοδήγηση στον προσδιορισμό της εύλογης αξίας).

(ε) Η αντιστάθμιση αξιολογείται σε συνεχιζόμενη βάση και προσδιορίσθηκε έτσι ώστε να είναι άκρως αποτελεσματική καθ' όλες τις καλυπτόμενες περιόδους αναφοράς για τις οποίες είχε προσδιοριστεί.

Αντισταθμίσεις Εύλογης Αξίας

89. ***Εφόσον αντιστάθμιση εύλογης αξίας πληροί τους όρους της παραγράφου 88 κατά τη διάρκεια της περιόδου, θα αντιμετωπίζεται λογιστικά ως ακολούθως:***

(α) το κέρδος ή η ζημία από την εκ νέου επιμέτρηση του μέσου αντιστάθμισης στην εύλογη αξία (για παράγωγο μέσο αντιστάθμισης) ή το συνθετικό στοιχείο σε ξένο νόμισμα της λογιστικής του αξίας, επιμετρημένη σύμφωνα με το ΔΛΠ 21 (για μη παράγωγο μέσο αντιστάθμισης) θα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα

και

(β) η λογιστική αξία του αντισταθμιζόμενου στοιχείου προσαρμόζεται με το κέρδος ή τη ζημιά που προκύπτει από το αντισταθμιζόμενο στοιχείο και αφορά στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο. Το εν λόγω κέρδος ή η ζημιά αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα. Επίσης εφαρμόζεται, όταν το αντισταθμιζόμενο στοιχείο επιμετράται στο κόστος. Αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα το κέρδος ή η ζημία που αφορά σε αντισταθμιζόμενο κίνδυνο αν το αντισταθμιζόμενο στοιχείο είναι διαθέσιμο προς πώληση χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.

89Α. Για αντιστάθμιση εύλογης αξίας της έκθεσης σε κίνδυνο επιτοκίου μέρους ενός χαρτοφυλακίου χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων (και μόνο σε τέτοια αντιστάθμιση), η απαίτηση της παραγράφου 89(β) δύναται να καλυφθεί με την παρουσίαση του κέρδους ή της ζημίας που αφορά το αντισταθμιζόμενο στοιχείο είτε:

(α) σε ιδιαίτερο συγκεκριμένο κονδύλιο εντός των περιουσιακών στοιχείων, για εκείνες τις περιόδους αναπροσαρμογής του επιτοκίου κατά τις οποίες το αντισταθμιζόμενο στοιχείο αποτελεί περιουσιακό στοιχείο είτε

(β) σε ιδιαίτερο συγκεκριμένο κονδύλιο εντός των υποχρεώσεων, για εκείνες τις περιόδους αναπροσαρμογής του επιτοκίου κατά τις οποίες το αντισταθμιζόμενο στοιχείο αποτελεί υποχρέωση.

Τα ιδιαίτερα συγκεκριμένα κονδύλια που αναφέρονται στις (α) και (β) ανωτέρω θα παρουσιάζονται δίπλα στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Τα ποσά που περιλαμβάνονται σε εκείνα τα συγκεκριμένα κονδύλια θα αφαιρούνται από τον ισολογισμό όταν τα περιουσιακά στοιχεία ή οι υποχρεώσεις με τις οποίες σχετίζονται διαγραφούν.

90. Στην περίπτωση που αντισταθμίζονται μόνο συγκεκριμένοι κίνδυνοι, οι αναγνωρισμένες μεταβολές στην εύλογη αξία του αντισταθμιζόμενου στοιχείου που δεν είναι σχετικές με τον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο αναγνωρίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 55.

91. ***Η οντότητα θα διακόψει μελλοντικά τη λογιστική αντιστάθμισης που προδιαγράφεται στην παράγραφο 89 εάν:***

(α) το αντισταθμιστικό χρηματοοικονομικό μέσο εκπνεύσει ή πωληθεί, διακοπεί ή ασκηθεί (για το σκοπό αυτό, η αντικατάσταση ή η ανανέωση ενός μέσου αντιστάθμισης με άλλο τέτοιο μέσο δεν θεωρείται ως εκπνοή ή διακοπή, εφόσον η κατ'αυτόν τον τρόπο αντικατάσταση ή ανανέωση αποτελεί μέρος της τεκμηριωμένης στρατηγικής αντιστάθμισης της οντότητας),

(β) η αντιστάθμιση δεν πληροί εφεξής τις προϋποθέσεις εφαρμογής της αντισταθμιστικής λογιστικής όπως προβλέπονται στην παράγραφο 88

ή

(γ) η οντότητα ανακαλέσει τον προσδιορισμό.

IAS 39

92. ***Κάθε προσαρμογή που ανακύπτει από την παράγραφο 89(β) στη λογιστική αξία ενός αντισταθμιζόμενου χρηματοοικονομικού μέσου για το οποίο χρησημοποιείται η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου (ή, στην περίπτωση αντιστάθμισης του κινδύνου επιτοκίου ενός χαρτοφυλακίου, στο ιδιαίτερο συγκεκριμένο κονδύλιο του ισολογισμού που περιγράφηκε στην 89Α) θα αποσβένεται στα αποτελέσματα. Η απόσβεση μπορεί να αρχίσει με την εμφάνιση της προσαρμογής και θα αρχίζει το αργότερο κατά το χρόνο που το αντισταθμιζόμενο στοιχείο παύει να προσαρμόζεται για μεταβολές στην εύλογη αξία του απορρέουσες από τον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο. Η απόσβεση βασίζεται σε επανυπολογιζόμενο πραγματικό επιτόκιο κατά την ημερομηνία της έναρξης της απόσβεσης. Όμως, αν στην περίπτωση μιας αντιστάθμισης εύλογης αξίας της έκθεσης σε κίνδυνο επιτοκίου ενός χαρτοφυλακίου χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων (και μόνο σε τέτοια αντιστάθμιση), η απόσβεση με επανυπολογιζόμενο πραγματικό επιτόκιο δεν είναι εφικτή, η προσαρμογή θα αποσβένεται με τη χρήση σταθερής μεθόδου. Η προσαρμογή θα αποσβένεται πλήρως μέχρι τη λήξη του χρηματοοικονομικού μέσου ή, στην περίπτωση αντιστάθμισης του κινδύνου επιτοκίου ενός χαρτοφυλακίου, μέχρι την εκπνοή της σχετικής περιόδου αναπροσαρμογής του επιτοκίου.***

93. Όταν μία μη αναγνωρισμένη βέβαιη δέσμευση προσδιορίζεται ως αντισταθμιζόμενο στοιχείο, η συνεπακόλουθη σωρευτική μεταβολή της εύλογης αξίας της βέβαιης δέσμευσης που αποδίδεται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο αναγνωρίζεται ως περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση με αντίστοιχο κέρδος ή ζημία στα αποτελέσματα (βλέπε παράγραφο 89(β)). Οι μεταβολές στην εύλογη αξία του μέσου αντιστάθμισης αναγνωρίζονται επίσης στα αποτελέσματα.

94. Όταν η οντότητα αναλαμβάνει βέβαιη δέσμευση να αποκτήσει ένα περιουσιακό στοιχείο ή να αναλάβει υποχρέωση που είναι αντισταθμιζόμενο στοιχείο σε αντιστάθμιση εύλογης αξίας, η αρχική λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου ή της υποχρέωσης που προκύπτει από την ανταπόκριση της οντότητας στη βέβαιη δέσμευση προσαρμόζεται ώστε να περιλαμβάνει τη σωρευτική μεταβολή της εύλογης αξίας της βέβαιης δέσμευσης που αποδίδεται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο που είχε αναγνωριστεί στον ισολογισμό.

Αντισταθμίσεις ταμιακών ροών

95. ***Εφόσον αντιστάθμιση ταμιακών ροών πληροί τους όρους της παραγράφου 88 κατά τη διάρκεια της περιόδου, θα αντιμετωπίζεται λογιστικά ως ακολούθως:***

(α) το μέρος του κέρδους ή της ζημίας του μέσου αντιστάθμισης που τεκμηριώνεται ως αποτελεσματική αντιστάθμιση (βλέπε παράγραφο 88) αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια μέσω της κατάστασης μεταβολών των ιδίων κεφαλαίων (βλέπε ΔΛΠ 1)

και

(β) το αναποτελεσματικό μέρος του κέρδους ή της ζημίας του μέσου αντιστάθμισης θα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

96. Ειδικότερα, η αντιστάθμιση ταμιακών ροών αντιμετωπίζεται λογιστικά ως ακολούθως:

(α) το συνθετικό στοιχείο των ιδίων κεφαλαίων που αφορά το αντισταθμιζόμενο στοιχείο προσαρμόζεται στο μικρότερο (σε απόλυτα ποσά) των παρακάτω ποσών:

(i) το σωρευτικό κέρδος ή ζημία του αντισταθμιστικού μέσου από την έναρξη της αντιστάθμισης

και

(ii) τη σωρευμένη μεταβολή της εύλογης αξίας των αναμενόμενων μελλοντικών ταμιακών ροών από το αντισταθμιζόμενο στοιχείο από την έναρξη της αντιστάθμισης,

(β) κάθε κέρδος ή ζημία που εναπομένει επί του μέσου αντιστάθμισης ή προσδιοριζόμενου συνθετικού στοιχείου αυτού (που δεν είναι αποτελεσματική αντιστάθμιση) αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα

και

(γ) στην περίπτωση που η τεκμηριωμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων της οντότητας, όσον αφορά συγκεκριμένη αντισταθμιστική σχέση, εξαιρεί ένα ορισμένο συνθετικό στοιχείο του κέρδους ή της ζημίας ή των σχετικών ταμιακών ροών του μέσου αντιστάθμισης από την αξιολόγηση της αντισταθμιστικής αποτελεσματικότητας (βλέπε παραγράφους 74, 75 και 88 (α)), το εξαιρούμενο αυτό συνθετικό στοιχείο του κέρδους ή της ζημίας αναγνωρίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 55.

97. *Αν μία αντιστάθμιση προσδοκώμενης συναλλαγής καταλήξει μεταγενέστερα στην αναγνώριση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μίας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης, τα σχετιζόμενα κέρδη ή ζημίες που αναγνωρίστηκαν απευθείας στα ίδια κεφάλαια σύμφωνα με την παράγραφο 95 θα επανακαταταχθούν στα αποτελέσματα κατά την ίδια περίοδο ή περιόδους που το αποκτηθέν περιουσιακό στοιχείο ή η αναληφθείσα υποχρέωση επηρεάζει τα αποτελέσματα (όπως κατά τις περιόδους που αναγνωρίζονται έσοδα ή έξοδα από τόκους). Όμως, αν η οντότητα αναμένει ότι όλο ή μέρος μιας ζημίας που αναγνωρίστηκε απευθείας στα ίδια κεφάλαια δεν θα ανακτηθεί σε μία ή περισσότερες μελλοντικές περιόδους, θα επανακατατάξει στα αποτελέσματα το ποσό που δεν αναμένεται να ανακτηθεί.*

98. *Αν μία αντιστάθμιση προσδοκώμενης συναλλαγής μεταγενέστερα καταλήξει στην αναγνώριση ενός μη χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μιας μη χρηματοοικονομικής υποχρέωσης ή μία προσδοκώμενη συναλλαγή που αφορά μη χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μη χρηματοοικονομική υποχρέωση μετατραπεί σε βέβαιη δέσμευση στην οποία εφαρμόζεται λογιστική αντιστάθμισης, τότε η οντότητα θα υιοθετήσει το (α) ή το (β) κατωτέρω:*

(α) Θα επανακατατάξει τα σχετιζόμενα κέρδη ή ζημίες που είχαν αναγνωριστεί απευθείας στα ίδια κεφάλαια σύμφωνα με την παράγραφο 95 στα αποτελέσματα, κατά την ίδια περίοδο ή περιόδους που το αποκτηθέν περιουσιακό στοιχείο ή η αναληφθείσα υποχρέωση επηρεάζει τα αποτελέσματα (όπως κατά τις περιόδους που αναγνωρίζεται δαπάνη απόσβεσης ή κόστος πωλήσεων). Όμως, αν η οντότητα αναμένει ότι όλο ή μέρος μιας ζημίας που αναγνωρίστηκε απευθείας στα ίδια κεφάλαια δεν θα ανακτηθεί σε μία ή περισσότερες μελλοντικές περιόδους, θα επανακατατάξει στα αποτελέσματα το ποσό που δεν αναμένεται να ανακτηθεί.

(β) Θααφαιρεί τα σχετιζόμενα κέρδη και ζημίες που αναγνωρίστηκαν απευθείας στα ίδια κεφάλαια σύμφωνα με την παράγραφο 95 και θα τα περιλαμβάνει στο αρχικό κόστος ή σε άλλη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου ή της υποχρέωσης.

99. *Η οντότητα θα υιοθετήσει είτε την επιλογή (α) είτε την επιλογή (β) της παραγράφου 98 ως λογιστική της πολιτική και θα την εφαρμόζει με συνέπεια σε κάθε αντιστάθμιση με την οποία σχετίζεται η παράγραφος 98.*

100. *Σε όλες τις περιπτώσεις αντιστάθμισης ταμιακών ροών, με εξαίρεση εκείνων που προβλέπονται στις παραγράφους 97 και 98, τα απευθείας αναγνωρισθέντα στα ίδια κεφάλαια ποσά μεταφέρονται στα αποτελέσματα στην περίοδο ή στις περιόδους κατά τη διάρκεια των οποίων η αντισταθμιζόμενη προσδοκώμενη συναλλαγή επηρεάζει τα αποτελέσματα (για παράδειγμα, όταν μία προσδοκώμενη πώληση πραγματοποιείται).*

101. *Σε οποιαδήποτε από τις περιπτώσεις που ακολουθούν, η οντότητα θα διακόψει μελλοντικά τη λογιστική αντιστάθμισης που προδιαγράφεται στις παραγράφους 95-100:*

(α) Αν το αντισταθμιστικό μέσο εκπνεύσει ή πωληθεί, διακοπεί ή ασκηθεί (για το σκοπό αυτό, η αντικατάσταση ή η ανανέωση ενός μέσου αντιστάθμισης με άλλο τέτοιο μέσο δεν θεωρείται ως εκπνοή ή διακοπή, εφόσον η κατ'αυτόν τον τρόπο αντικατάσταση ή ανανέωση αποτελεί μέρος της τεκμηριωμένης στρατηγικής αντιστάθμισης της οντότητας), Στην περίπτωση αυτή, το συσσωρευμένο κέρδος ή η ζημία από το μέσο αντιστάθμισης που συνεχίζει να αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια, κατά το χρόνο που η αντιστάθμιση ήταν ενεργός (βλέπε παράγραφο 95(α)), θα αναγνωρίζεται διακεκριμένα στα ίδια κεφάλαια μέχρις ότου πραγματοποιηθεί η προσδοκώμενη συναλλαγή. Κατά το χρόνο πραγματοποίησης της συναλλαγής, εφαρμόζονται οι παράγραφοι 97, 98 ή 100.

(β) Αν η αντιστάθμιση δεν πληροί πλέον τα κριτήρια για λογιστική αντιστάθμισης που θέτει η παράγραφος 88. Στην περίπτωση αυτή, το συσσωρευμένο κέρδος ή η ζημία από το μέσο αντιστάθμισης που συνεχίζει να αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια, κατά το χρόνο που η αντιστάθμιση ήταν ενεργός (βλέπε παράγραφο 95(α)), θα αναγνωρίζεται διακεκριμένα στα ίδια κεφάλαια μέχρις ότου πραγματοποιηθεί η προσδοκώμενη συναλλαγή. Κατά το χρόνο πραγματοποίησης της συναλλαγής, εφαρμόζονται οι παράγραφοι 97, 98 ή 100.

(γ) Αν η προσδοκώμενη συναλλαγή δεν αναμένεται πλέον να συμβεί, οπότε το κάθε σχετικό συσσωρευμένο κέρδος ή ζημία από το μέσο αντιστάθμισης που συνεχίζει να αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια, από το χρόνο που η αντιστάθμιση ήταν ενεργός (βλέπε παράγραφο 95(α)), θα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα. Μία προσδοκώμενη συναλλαγή που δεν είναι πλέον πολύ πιθανή (βλέπε παράγραφο 88(γ) μπορεί να συνεχίσει να αναμένεται να συμβεί.

(δ) Αν η οντότητα ανακαλέσει τον προσδιορισμό. Για αντισταθμίσεις προσδοκώμενων συναλλαγών, το συσσωρευμένο κέρδος ή η ζημία από το μέσο αντιστάθμισης που συνεχίζει να αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια, από το χρόνο που η αντιστάθμιση ήταν ενεργός (βλέπε παράγραφο 95(α)), θα αναγνωρίζεται διακεκριμένα στα ίδια κεφάλαια μέχρις ότου πραγματοποιηθεί η προσδοκώμενη συναλλαγή ή δεν αναμένεται πλέον να συμβεί. Κατά το χρόνο πραγματοποίησης της συναλλαγής, εφαρμόζονται οι παράγραφοι 97, 98 ή 100. Αν η συναλλαγή δεν αναμένεται πλέον να συμβεί, το συσσωρευμένο κέρδος ή ζημία που είχε αναγνωριστεί απευθείας στα ίδια κεφάλαια θα αναγνωριστεί στα αποτελέσματα.

IAS 39

Αντισταθμίσεις μιας καθαρής επένδυσης

102. ***Οι αντισταθμίσεις μιας καθαρής επένδυσης σε εκμετάλλευση στο εξωτερικό, συμπεριλαμβανομένων των αντισταθμίσεων των χρηματικών στοιχείων που αντιμετωπίζονται λογιστικά ως μέρος της καθαρής επένδυσης (βλέπε ΔΛΠ 21), θα αντιμετωπίζονται λογιστικά κατά τρόπο συναφή με τις αντισταθμίσεις ταμιακών ροών:***

(α) το σκέλος του κέρδους ή της ζημίας του αντισταθμιστικού μέσου που τεκμηριώνεται ως αποτελεσματική αντιστάθμιση (βλέπε παράγραφο 88) θα αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια μέσω της κατάστασης μεταβολών των ιδίων κεφαλαίων (βλέπε ΔΛΠ 1)

και

(β) το αναποτελεσματικό σκέλος θα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Το κέρδος ή η ζημία από το μέσο αντιστάθμισης που αφορά στο αποτελεσματικό σκέλος της αντιστάθμισης που έχει αναγνωριστεί απευθείας στα ίδια κεφάλαια θα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά τη διάθεση της εκμετάλλευσης στο εξωτερικό.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΈΝΑΡΞΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

103. ***Η οντότητα θα εφαρμόζει το Πρότυπο αυτό (περιλαμβανομένων και των τροποποιήσεων που εκδόθηκαν τον Μάρτιο 2004) για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2005. Η νωρίτερη εφαρμογή επιτρέπεται. Η οντότητα δεν θα εφαρμόσει το παρόν Πρότυπο (περιλαμβανομένων και των τροποποιήσεων που εκδόθηκαν τον Μάρτιο 2004) για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν πριν την 1η Ιανουαρίου 2005 εκτός αν εφαρμόσει παράλληλα και το ΔΛΠ 32 (εκδοθέν τον Δεκέμβριο 2003). Αν η οντότητα εφαρμόσει αυτό το Πρότυπο για λογιστική περίοδο που αρχίζει πριν την 1η Ιανουαρίου 2005, θα γνωστοποιεί το γεγονός αυτό.***

104. ***Το Πρότυπο αυτό θα εφαρμόζεται αναδρομικά εκτός από τις επισημάνσεις των παραγράφων 105-108. Το υπόλοιπο έναρξης των κερδών εις νέον από την παλαιότερη προγενέστερη περίοδο που παρουσιάζεται και κάθε άλλο συγκρίσιμο ποσό θα προσαρμόζεται ως αν το Παρόν Πρότυπο εφαρμόζετο πάντοτε, εκτός αν η επαναδιατύπωση των πληροφοριών θα ήταν ανέφικτη. Αν η επαναδιατύπωση είναι ανέφικτη, η οντότητα θα γνωστοποιεί το γεγονός αυτό και θα επισημάνει την έκταση κατά την οποία η πληροφόρηση επαναδιατυπώθηκε.***

105. ***Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος Προτύπου, η οντότητα επιτρέπεται να προσδιορίσει ένα προγενέστερα αναγνωρισμένο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή χρηματοοικονομική υποχρέωση ως χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή χρηματοοικονομική υποχρέωση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ή διαθέσιμο προς πώληση, παρά την απαίτηση της παραγράφου 9 που επισημαίνει ότι τέτοιος προσδιορισμός πρέπει να γίνεται κατά την αρχική αναγνώριση. Για κάθε χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που προσδιορίζεται ως διαθέσιμο προς πώληση, η οντότητα θα αναγνωρίζει κάθε σωρευμένη μεταβολή της εύλογης αξίας σε διακεκριμένο στοιχείο των ιδίων κεφαλαίων μέχρι την μεταγενέστερη διαγραφή ή απομείωση, όταν η οντότητα θα μεταφέρει εκείνο το σωρευμένο κέρδος ή ζημία στα αποτελέσματα. Για κάθε χρηματοοικονομικό μέσο προσδιοριζόμενο στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, η οντότητα θα:***

(α) επαναδιατυπώσει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή τη χρηματοοικονομική υποχρέωση στις συγκριτικές οικονομικές καταστάσεις

και

(β) θα γνωστοποιήσει την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων που προσδιορίστηκαν σε κάθε κατηγορία και την κατάταξη και λογιστική αξία στις προηγούμενες οικονομικές καταστάσεις.

106. ***Εκτός από τις εξαιρέσεις της παραγράφου 107, η οντότητα θα εφαρμόζει τις απατήσεις περί διαγραφής των παραγράφων 15-37 και του Προσαρτήματος Α παραγράφους ΟΕ36-ΟΕ52 μελλοντικά. Συνεπώς, αν η οντότητα διέγραψε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία βάσει του ΔΛΠ 39 (αναθεωρημένο το 2000) λόγω συναλλαγής που έλαβε χώρα πριν την 1η Ιανουαρίου 2004 και τα περιουσιακά στοιχεία εκείνα δεν θα είχαν διαγραφεί σύμφωνα με το παρόν Πρότυπο, δεν θα αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία εκείνα.***

107. ***Παρά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 106, η οντότητα δύναται να εφαρμόσει τις απαιτήσεις περί διαγραφής των παραγράφων 15-37 και του Προσαρτήματος Α παράγραφοι ΟΕ36-ΟΕ52 αναδρομικά από μία ημερομηνία της επιλογής της, με την προϋπόθεση ότι οι πληροφορίες για την εφαρμογή του ΔΛΠ 39 σε περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που διαγράφηκαν λόγω παρελθουσών συναλλαγών αποκτήθηκαν κατά την αρχική λογιστική αντιμετώπιση εκείνων των συναλλαγών.***

108. ***Η οντότητα δεν θα προσαρμόζει τη λογιστική αξία μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και μη χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων για τον αποκλεισμό κερδών ή ζημιών που σχετίζονται με αντισταθμίσεις ταμιακών ροών που είχαν συμπεριληφθεί στη λογιστική αξία πριν την έναρξη του οικονομικού έτους κατά το οποίο εφαρμόστηκε για πρώτη φορά το παρόν Πρότυπο. Κατά την έναρξη της οικονομικής περιόδου κατά την οποία εφαρμόζεται για πρώτη φορά το παρόν Πρότυπο, κάθε ποσό που αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια για αντιστάθμιση βέβαιης δέσμευσης που σύμφωνα με το Πρότυπο αυτό αντιμετωπίζεται λογιστικά ως αντιστάθμιση εύλογης αξίας, θα επανακατατάσσεται ως περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, εκτός από αντιστάθμιση συναλλαγματικού κινδύνου που συνεχίζει να αντιμετωπίζεται ως αντιστάθμιση ταμιακής ροής.***

ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΛΛΩΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΝ

109. Το παρόν Πρότυπο αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 *Χρηματοοικονομικά Μέσα: Καταχώρηση και Αποτίμηση* που αναθεωρήθηκε το 2000.

110. Το Πρότυπο και η συνημμένη Οδηγία Εφαρμογής αντικαθιστούν την Οδηγία Εφαρμογής που εκδόθηκε από την Επιτροπή Οδηγιών Εφαρμογής του ΔΛΠ 39, η οποία συστάθηκε από την πρώην Ε.Δ.Λ.Π.

IAS 39

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Α

Οδηγίες Εφαρμογής

Το παρόν προσάρτημα αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του Προτύπου.

Πεδίο Εφαρμογής (παράγραφοι 2-7)

ΟΕ1. Συμβάσεις που απαιτούν την καταβολή χρημάτων με βάση κλιματολογικές, γεωλογικές ή άλλες φυσικές μεταβλητές χρησιμοποιούνται συνήθως ως ασφαλιστήρια συμβόλαια. (Εκείνες που βασίζονται σε κλιματολογικές μεταβλητές είναι γνωστές και ως «καιρικά» παράγωγα). Σε τέτοια συμβόλαια, η καταβολή βασίζεται στο ύψος της ζημίας της ασφαλιζόμενης οντότητας. Δικαιώματα και υποχρεώσεις που απορρέουν από ασφαλιστήρια συμβόλαια που δεν συνεπάγονται κυρίως τη μεταφορά χρηματοοικονομικών κινδύνων εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής αυτού του Προτύπου σύμφωνα με την παράγραφο 2(δ). Η εξόφληση βάσει κάποιων συμβάσεων που απαιτούν την καταβολή χρημάτων με βάση κλιματολογικές, γεωλογικές ή άλλες φυσικές μεταβλητές δεν σχετίζεται με το ύψος της ζημίας μιας ασφαλιζόμενης οντότητας. Τέτοια συμβόλαια εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής αυτού του Προτύπου σύμφωνα με την παράγραφο 2(η).

ΟΕ2. Το Πρότυπο αυτό δεν μεταβάλλει τις απαιτήσεις περί προγραμμάτων παροχών σε εργαζομένους που είναι σύμμορφες προς το ΔΛΠ 26 *Λογιστικός Χειρισμός και Παρουσίαση των Προγραμμάτων Παροχών Εξόδου από την Υπηρεσία* και συμβόλαια δικαιωμάτων που βασίζονται στον όγκο των πωλήσεων ή των εσόδων από υπηρεσίες που αντιμετωπίζονται λογιστικά σύμφωνα με το ΔΛΠ 18 *Έσοδα*.

ΟΕ3. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η οντότητα επενδύει σε συμμετοχικούς τίτλους που εκδίδονται από άλλη οντότητα, με την πρόθεση της καθιέρωσης ή διατήρησης μίας μακρόχρονης επιχειρηματικής σχέσης με την οντότητα στην οποία πραγματοποιείται η «στρατηγική επένδυση». Η επενδύουσα οντότητα χρησιμοποιεί το ΔΛΠ 28 *Επενδύσεις σε Συγγενείς Επιχειρήσεις* για να διαπιστώσει αν η λογιστική μέθοδος της καθαρής θέσης είναι η κατάλληλη για μια τέτοια επένδυση. Ομοίως, η επενδύουσα οντότητα χρησιμοποιεί το ΔΛΠ 31 *Συμμετοχές σε Κοινοπραξίες*, για να προσδιορίσει, αν η αναλογική ενοποίηση ή η μέθοδος της καθαρής θέσης είναι κατάλληλη για μια τέτοια επένδυση. Η οντότητα θα εφαρμόσει το παρόν Πρότυπο σε εκείνη τη στρατηγική επένδυση εφόσον τόσο η μέθοδος της καθαρής θέσης όσο και αυτή της αναλογικής ενοποίησης κριθούν ακατάλληλες.

ΟΕ4. Το παρόν Πρότυπο εφαρμόζεται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις των φορέων ασφάλισης με εξαίρεση τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που ανακύπτουν από ασφαλιστήρια συμβόλαια, τα οποία εξαιρούνται από την παράγραφο 2(δ).

Ορισμοί (παράγραφοι 8-9)

Πραγματικό επιτόκιο

ΟΕ5. Σε ορισμένες περιπτώσεις, αποκτώνται χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με μεγάλη έκπτωση που αντανακλά τις πραγματοποιηθείσες πιστωτικές ζημίες. Οι οντότητες περιλαμβάνουν τέτοιες πραγματοποιηθείσες πιστωτικές ζημίες στις εκτιμώμενες ταμιακές ροές κατά τον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου.

ΟΕ6. Κατά την εφαρμογή της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου, η οντότητα συνήθως αποσβένει κάθε αμοιβή, καταβληθείσα ή ληφθείσα μονάδα, κόστη συναλλαγών και άλλα υπέρ ή υπό του άρτιου ποσά που περιλαμβάνονται στον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του μέσου. Όμως, χρησιμοποιείται βραχύτερη περίοδος αν οι αμοιβές, οι καταβληθείσες ή ληφθείσες μονάδες, τα κόστη συναλλαγών και άλλα υπέρ ή υπό του άρτιου ποσά σχετίζονται με την τρέχουσα περίοδο. Αυτό θα συμβεί όταν η μεταβλητή με την οποία σχετίζονται οι αμοιβές, οι καταβληθείσες ή ληφθείσες μονάδες, τα κόστη συναλλαγών και άλλα υπέρ ή υπό του άρτιου ποσά, αναπροσαρμόζεται στα ισχύοντα επιτόκια της αγοράς πριν την αναμενόμενη λήξη του μέσου. Στην περίπτωση αυτή, η κατάλληλη περίοδος απόσβεσης είναι εκείνη μέχρι την επόμενη ημερομηνία αναπροσαρμογής του επιτοκίου. Για παράδειγμα, αν η έκπτωση ή το πριμ ενός μέσου κυμαινόμενου επιτοκίου αντανακλά τόκους που έχουν σωρευτεί επί του μέσου από την τελευταία καταβολή τόκων ή μεταβολές των επιτοκίων της αγοράς από την τελευταία ημερομηνία κατά την οποία το κυμαινόμενο επιτόκιο αναπροσαρμόστηκε στα ισχύοντα επιτόκια της αγοράς, θα αποσβεστεί έως την επόμενη ημερομηνία που το κυμαινόμενο επιτόκιο θα αναπροσαρμοστεί στα ισχύοντα επιτόκια της αγοράς. Αυτό συμβαίνει διότι το πριμ ή η έκπτωση σχετίζεται με την περίοδο μέχρι την επόμενη ημερομηνία αναπροσαρμογής του επιτοκίου, επειδή, κατά την ημερομηνία εκείνη, η μεταβλητή με την οποία σχετίζεται η έκπτωση ή το πριμ (ήτοι επιτόκια) αναπροσαρμόζεται σύμφωνα με τα ισχύοντα επιτόκια της αγοράς. Αν όμως η έκπτωση ή το πριμ προκύπτει από μεταβολή του πιστωτικού περιθωρίου επί του κυμαινόμενου επιτοκίου που έχει προσδιοριστεί για το μέσο ή από άλλες μεταβλητές που δεν αναπροσαρμόζονται στα ισχύοντα επιτόκια της αγοράς, αποσβένεται κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του μέσου.

ΟΕ7. Στην περίπτωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων κυμαινόμενου επιτοκίου, η περιοδική επανεκτίμηση των ταμιακών ροών προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι διακυμάνσεις των επιτοκίων που ισχύουν στην αγορά, μεταβάλλει το πραγματικό επιτόκιο. Αν ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μία χρηματοοικονομική υποχρέωση κυμαινόμενου επιτοκίου αναγνωριστεί αρχικά σε ποσό που ισούται με το πληρωτέο ή εξοφλητέο κατά τη λήξη κεφάλαιο, η επανεκτιμήσει των μελλοντικών καταβολών τόκων συνήθως δεν επιδρά σημαντικά στη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου η της υποχρέωσης.

ΟΕ8. Αν η οντότητα αναθεωρήσει τις εκτιμήσεις καταβολών και εισπράξεών της, θα προσαρμόσει τη λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης (ή της ομάδας χρηματοοικονομικών μέσων) ώστε να αντανακλά τις πραγματικές και αναθεωρημένες εκτιμώμενες ταμιακές ροές. Η οντότητα υπολογίζει εκ νέου τη λογιστική αξία υπολογίζοντας την παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμιακών ροών στο αρχικό πραγματικό επιτόκιο του χρηματοοικονομικού μέσου. Η προσαρμογή αναγνωρίζεται ως έσοδο ή δαπάνη στα αποτελέσματα.

Παράγωγα

ΟΕ9. Τυπικά παραδείγματα παραγώγων είναι τα μελλοντικά και προθεσμιακά συμβόλαια (futures & forwards), συμβάσεις ανταλλαγής (swaps) και συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης (options). Ένα παράγωγο συνήθως έχει ένα τεκμαρτό ποσό, το οποίο είναι ένα χρηματικό ποσό, ένας αριθμός μετοχών, ένας αριθμός μονάδων βάρους ή όγκου ή άλλων μονάδων που καθορίζονται στο συμβόλαιο. Ωστόσο, ένα παράγωγο μέσο δεν απαιτεί ο κάτοχος ή ο πωλητής να επενδύει ή να λαμβάνει το τεκμαρτό ποσό κατά τη σύναψη του συμβολαίου. Εναλλακτικά, το παράγωγο θα μπορούσε να απαιτεί μία καθορισμένη πληρωμή ή την καταβολή κάποιου ποσού που δύναται να μεταβληθεί (αλλά όχι σε αναλογία με τη μεταβολή του υποκείμενου) ως αποτέλεσμα κάποιου μελλοντικού γεγονότος το οποίο δεν σχετίζεται με το τεκμαρτό ποσό. Για παράδειγμα, ένα συμβόλαιο είναι δυνατό να απαιτεί μια καθορισμένη καταβολή των NM1 000 (*) αν το εξαμηνιαίο επιτόκιο LIBOR αυξηθεί κατά 100 μονάδες βάσης. Τέτοιο συμβόλαιο είναι παράγωγο, έστω κι αν δεν καθορίζεται τεκμαρτό ποσό.

ΟΕ10. Ο ορισμός ενός παραγώγου στο παρόν Πρότυπο περιλαμβάνει συμβόλαια που διακανονίζονται σε μικτή βάση με την παράδοση του υποκείμενου στοιχείου (π.χ., ένα προθεσμιακό συμβόλαιο για την αγορά ενός χρεωστικού τίτλου σταθερού επιτοκίου). Η οντότητα μπορεί να έχει συμβόλαιο για την αγορά ή πώληση μη χρηματοοικονομικού στοιχείου που μπορεί να διακανονιστεί συμψηφιστικά τοις μετρητοίς ή με άλλο χρηματοοικονομικό μέσο ή με την ανταλλαγή χρηματοοικονομικών μέσων (π.χ., συμβόλαιο για την αγορά ή πώληση ενός αγαθού σε καθορισμένη τιμή σε μελλοντική ημερομηνία). Ένα τέτοιο συμβόλαιο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Προτύπου εκτός αν συνήφθηκε και συνεχίζει να κρατείται για τον σκοπό της παράδοσης ενός μη χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, σύμφωνα με τις αναμενόμενες απαιτήσεις αγοράς, πώλησης ή χρήσης της οντότητας (βλέπε παραγράφους 5-7).

ΟΕ11. Ένα από τα χαρακτηριστικά που ορίζει ένα παράγωγο είναι ότι απαιτεί χαμηλότερη αρχική καθαρή επένδυση σε σχέση με άλλους τύπους συμβολαίων που θα αναμενόταν να έχουν παρόμοια συμπεριφορά στις μεταβολές των παραγόντων της αγοράς. Ένα συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης (option) πληροί αυτόν τον ορισμό, γιατί το πριμ είναι ουσιωδώς μικρότερο από την επένδυση που θα χρειαζόταν για να αποκτηθεί το υποκείμενο χρηματοοικονομικό μέσο με το οποίο συνδέεται το δικαίωμα προαίρεσης. Μία ανταλλαγή νομισμάτων που απαιτεί αρχική ανταλλαγή διαφορετικών νομισμάτων με ισότιμες εύλογες αξίες πληροί τον ορισμό διότι η αρχική καθαρή επένδυση είναι μηδενική.

ΟΕ12. Ένα συμβόλαιο κανονικής παράδοσης δημιουργεί μία δέσμευση σταθερής τιμής μεταξύ της ημερομηνίας συναλλαγής και της ημερομηνίας διακανονισμού που πληροί τον ορισμό ενός παράγωγου. Ωστόσο, λόγω της μικρής διάρκειας της δέσμευσης, δεν αναγνωρίζεται ως παράγωγο χρηματοοικονομικό μέσο. Αντίθετα, το παρόν Πρότυπο προβλέπει την ειδική λογιστική αντιμετώπιση τέτοιων συμβολαίων κανονικής παράδοσης (βλέπε παραγράφους 38 και ΟΕ53-ΟΕ56).

Δαπάνες Συναλλαγής

ΟΕ13. Τα κόστη συναλλαγής περιλαμβάνουν έξοδα και προμήθειες που καταβάλλονται σε πρακτορεία (περιλαμβανομένων των υπαλλήλων που εκτελούν χρέη αντιπροσώπου πωλήσεων), συμβούλους, μεσίτες και διαπραγματευτές, εισφορές που επιβάλλονται από τα καταστατικά όργανα και τα χρηματιστήρια αξιών, καθώς και φόρους μεταβίβασης και δασμούς. Τα κόστη συναλλαγής δεν περιλαμβάνουν τα υπό ή υπέρ το άρτιο ποσά, κόστη χρηματοδότησης ή κατανομές των εσωτερικών εξόδων διοικητικής λειτουργίας ή κόστη διαφύλαξης.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις διαθέσιμες για εμπορική εκμετάλλευση

ΟΕ14. Η συναλλακτική πράξη αντανακλά την ενεργό και συχνή αγορά και πώληση και τα χρηματοοικονομικά μέσα κατά κανόνα χρησιμοποιούνται για τη δημιουργία κέρδους από τις βραχυπρόθεσμες διακυμάνσεις στην τιμή ή το περιθώριο του διαπραγματευτή.

ΟΕ15. Στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται για εμπορική εκμετάλλευση περιλαμβάνονται:

(α) παράγωγες υποχρεώσεις που δεν αντιμετωπίζονται λογιστικά ως μέσα αντιστάθμισης,

(β) υποχρεώσεις παράδοσης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σε ακάλυπτο πωλητή (ήτοι μία οντότητα που πωλεί αξίες οι οποίες δεν της ανήκουν ακόμη),

(*) Σε αυτό το Πρότυπο, τα χρηματικά ποσά εκφράζονται σε «νομισματικές μονάδες» (NM).

(γ) χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται με σκοπό να επαναγοραστούν στο προσεχές μέλλον (π.χ., ένα διαπραγματευόμενο χρεωστικό τίτλο που ο εκδότης δύναται να επαναγοράσει στο προσεχές μέλλον, ανάλογα με τις μεταβολές στην εύλογη αξία του)

και

(δ) χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτελούν μέρος χαρτοφυλακίου εξατομικευμένων χρηματοοικονομικών μέσων που έχουν κοινή διαχείριση και για τις οποίες υπάρχουν τεκμηριωμένες ενδείξεις πρόσφατου σχεδίου βραχυπρόθεσμης αποκόμισης κερδών.

Το γεγονός ότι χρησιμοποιείται υποχρέωση για τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων δεν αποτελεί από μόνο του ένδειξη ότι η υποχρέωση αυτή είναι διαθέσιμη για εμπορική εκμετάλλευση.

Επενδύσεις που διακρατούνται μέχρι τη λήξη

ΟΕ16. Η οντότητα δεν έχει πρόθεση διακράτησης μίας επένδυσης σε ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο καθορισμένης λήξης, μέχρι τη λήξη του εάν:

(α) η οντότητα έχει την πρόθεση διακράτησης του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου για απροσδιόριστη χρονική διάρκεια,

(β) η οντότητα είναι ανά πάσα στιγμή έτοιμη να το πωλήσει (εκτός αν ανακύψει μία έκτακτη κατάσταση που δεν θα μπορούσε ευλόγως να αναμένεται από την οντότητα) ανταποκρινόμενη σε μεταβολές των επιτοκίων ή των κινδύνων της αγοράς, ανάγκες ρευστότητας, μεταβολές της διαθεσιμότητας και της απόδοσης σε εναλλακτικές επενδύσεις, αλλαγές σε πηγές και όρους χρηματοδότησης ή μεταβολές στον συναλλαγματικό κίνδυνο,

ή

(γ) ο εκδότης έχει το δικαίωμα να διακανονίσει την αποπληρωμή του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου σε ένα ποσό σημαντικά κατώτερο του αποσβεσμένου κόστους του.

ΟΕ17. Ένας χρεωστικός τίτλος κυμαινόμενου επιτοκίου ενδέχεται να ικανοποιεί τα κριτήρια επένδυσης που διακρατείται μέχρι τη λήξη. Οι συμμετοχικοί τίτλοι κατά κανόνα δεν αποτελούν επενδύσεις που διακρατούνται μέχρι τη λήξη τους είτε γιατί έχουν αόριστη διάρκεια ζωής (όπως οι κοινές μετοχές) είτε γιατί τα ποσά που δύναται να εισπράξει ο κάτοχος είναι δυνατό να ποικίλουν κατά τρόπο απροσδιόριστο (όπως για δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών, τιτλοποιημένα δικαιώματα απόκτησης μετοχών και συναφή δικαιώματα). Αναφορικά με τις επενδύσεις που διακρατούνται μέχρι τη λήξη, με τον όρο καθορισμένες ή προσδιοριστέες καταβολές και καθορισμένη λήξη εννοείται ο συμβατικός όρος, που καθορίζει τα ποσά και τις ημερομηνίες καταβολών στον κάτοχο, όπως για παράδειγμα οι καταβολές τόκου και κεφαλαίου. Ένας σημαντικός κίνδυνος μη πληρωμής δεν αποκλείει την κατάταξη ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ως διακρατούμενου μέχρι τη λήξη εφόσον οι συμβατικές καταβολές είναι καθορισμένες ή προσδιοριστέες και τα λοιπά κριτήρια για την κατάταξη αυτή πληρούνται. Αν οι όροι ενός διαρκούς χρεωστικού τίτλου προβλέπουν την καταβολή τόκων για αόριστο διάστημα, ο τίτλος δεν μπορεί να καταταχθεί ως διακρατούμενος μέχρι τη λήξη επειδή δεν υπάρχει ημερομηνία λήξης.

ΟΕ18. Χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο επί του οποίου ο εκδότης έχει δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης (callable) πληροί τα κριτήρια επένδυσης που διακρατείται μέχρι τη λήξη, εάν ο κάτοχος προτίθεται και είναι σε θέση να το διακρατήσει μέχρι την πρόωρη εξόφληση ή τη λήξη, υπό την προϋπόθεση ότι ο κάτοχος θα ανακτούσε το σύνολο της λογιστικής αξίας του. Το δικαίωμα προαίρεσης αγοράς (call option), εφόσον ασκηθεί, απλώς θα επιταχύνει τη λήξη του περιουσιακού στοιχείου. Στην περίπτωση όμως που το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο είναι δυνατό να εξοφληθεί πρόωρα κατά τέτοιο τρόπο ώστε ο κάτοχος να μην ανακτήσει το σύνολο της λογιστικής του αξίας, το χρηματοοικονομικό αυτό περιουσιακό στοιχείο δεν κατατάσσεται ως διακρατούμενη μέχρι τη λήξη επένδυση. Η οντότητα λαμβάνει υπόψη κάθε πρόσθετο τίμημα που καταβλήθηκε καθώς και τα κεφαλαιοποιημένα κόστη συναλλαγής, προκειμένου να διαπιστώσει αν το σύνολο της λογιστικής αξίας είναι ανακτήσιμο.

ΟΕ19. Χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο για το οποίο υφίσταται δικαίωμα πρόωρης πώλησης (puttable) σε συγκεκριμένη τιμή (ο κάτοχος έχει το δικαίωμα να απαιτήσει από τον εκδότη να εξοφλήσει ή να εξαγοράσει το χρηματοοικονομικό αυτό στοιχείο πριν τη λήξη του) δεν μπορεί να καταταχθεί ως επένδυση που διακρατείται μέχρι τη λήξη διότι το χαρακτηριστικό πρόωρης πώλησης σε χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο δεν συνάδει με την πρόθεση διακράτησης του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου μέχρι τη λήξη.

ΟΕ20. Η εύλογη αξία αποτελεί ένα καταλληλότερο μέτρο επιμέτρησης για τα περισσότερα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε σχέση με το αποσβεσμένο κόστος. Η κατηγορία των διακρατούμενων μέχρι τη λήξη επενδύσεων αποτελεί εξαίρεση, υπό την προϋπόθεση ότι η οντότητα έχει την πρόθεση και τη δυνατότητα διακράτησης της επένδυσης μέχρι τη λήξη. Όταν λόγω ενεργειών της οντότητας αμφισβητείται η πρόθεσή της και η δυνατότητά της να διακρατήσει τέτοιες επενδύσεις μέχρι τη λήξη, η παράγραφος 9 αποκλείει τη χρήση της εξαίρεσης για εύλογο χρονικό διάστημα.

ΟΕ21. Ένα «σενάριο καταστροφής», το οποίο έχει ελάχιστες πιθανότητες να συμβεί, όπως η βεβιασμένη ανάληψη των καταθέσεων από μία Τράπεζα ή παρόμοια κατάσταση που επηρεάζει έναν ασφαλιστικό φορέα, εύλογα δεν αξιολογείται από την οντότητα κατά τη διαδικασία λήψης της απόφασης του κατά πόσο έχει την πρόθεση και τη δυνατότητα της διακράτησης μίας επένδυσης μέχρι τη λήξη.

ΟΕ22. Πωλήσεις πριν από τη λήξη είναι δυνατό να ικανοποιούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 9 - και συνεπώς δεν ανακύπτει ερώτημα ως προς την πρόθεση της οντότητας να διακρατήσει άλλες επενδύσεις μέχρι τη λήξη - αν αυτές οφείλονται σε:

(α) σημαντική επιδείνωση της πιστοληπτικής αξιοπιστίας του εκδότη, Για παράδειγμα, μία πώληση μετά από υποβάθμιση της πιστωτικής διαβάθμισης από εξωτερικό αξιολογητικό οίκο δεν θα έθετε αναγκαστικά θέμα σχετικά με την πρόθεση της οντότητας να διακρατήσει άλλες επενδύσεις μέχρι τη λήξη αν η υποβάθμιση παράσχει απόδειξη σημαντικής επιδείνωσης της πιστοληπτικής αξιοπιστίας του εκδότη κρινόμενη σε σχέση με την πιστοληπτική διαβάθμιση κατά την αρχική αναγνώριση. Ομοίως, αν η οντότητα χρησιμοποιεί εσωτερικές διαβαθμίσεις για την αξιολόγηση ανοιγμάτων, οι μεταβολές σε εκείνες τις εσωτερικές διαβαθμίσεις μπορεί να είναι χρήσιμες στην εξατομίκευση εκδοτών που έχουν υποστεί σημαντική επιδείνωση της πιστοληπτικής αξιοπιστίας τους, με την προϋπόθεση ότι η προσέγγιση της οντότητας αναφορικά με τον προσδιορισμό εσωτερικών διαβαθμίσεων και οι μεταβολές εκείνων των διαβαθμίσεων παράσχουν συνεπές, αξιόπιστο και αντικειμενικό μέτρο φερεγγυότητας των εκδοτών. Αν υπάρχουν αποδείξεις ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο έχει υποστεί απομείωση αξίας (βλέπε παραγράφους 58 και 59), η επιδείνωση της πιστοληπτικής αξιοπιστίας συχνά θεωρείται ασήμαντη.

(β) μεταβολή στη φορολογική νομοθεσία που εξαλείφει ή περιορίζει ουσιωδώς το καθεστώς της φορολογικής απαλλαγής του τόκου στις επενδύσεις που διακρατούνται μέχρι τη λήξη (μη περιλαμβανομένης μεταβολής του φορολογικού νόμου που αναθεωρεί τους οριακούς φορολογικούς συντελεστές που εφαρμόζονται στο εισόδημα από τόκους),

(γ) σημαντική συνένωση επιχειρήσεων ή σημαντική απόσχιση (όπως η πώληση ενός τομέα) που απαιτεί την πώληση ή μεταβίβαση επενδύσεων προοριζόμενων για διακράτηση μέχρι τη λήξη ώστε να διατηρηθεί η υφιστάμενη θέση κινδύνου επιτοκίου ή πολιτική πιστωτικού κινδύνου της οντότητας (μολονότι η συνένωση επιχειρήσεων είναι από μόνη της ένα γεγονός ελεγχόμενο από την οντότητα, οι μεταβολές στο επενδυτικό της χαρτοφυλάκιο ώστε να μη μεταβληθεί η θέση κινδύνου επιτοκίου ή η πολιτική πιστωτικού κινδύνου μπορεί να είναι συνεπακόλουθο παρά αναμενόμενο γεγονός),

(δ) μεταβολή στις καταστατικές ή κανονιστικές διατάξεις η οποία τροποποιεί ουσιωδώς είτε το τι αποτελεί μία επιτρεπτή επένδυση είτε το μέγιστο επίπεδο ορισμένων ειδών επενδύσεων, εξαναγκάζοντας κατά συνέπεια την οντότητα να εκποιήσει μία διακρατούμενη μέχρι τη λήξη επένδυση,

(ε) σημαντική αύξηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων από την εποπτεύουσα αρχή του κλάδου, που αναγκάζει την οντότητα να μειώσει το μέγεθός της με την πώληση επενδύσεων που προορίζονταν για διακράτηση μέχρι τη λήξη,

(στ) σημαντική αύξηση των συντελεστών στάθμισης επενδύσεων πού διακρατούνται μέχρι τη λήξη, για σκοπούς εποπτικών κεφαλαίων.

ΟΕ23. Η οντότητα δεν έχει αποδεδειγμένη πρόθεση διακράτησης μίας επένδυσης σε ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο καθορισμένης λήξης εάν:

(α) δεν έχει τους διαθέσιμους χρηματοοικονομικούς πόρους ώστε να συνεχίσει να χρηματοδοτεί την επένδυση μέχρι τη λήξη

ή

(β) υπάγεται σε υπάρχον νομικό ή άλλο περιορισμό που θα μπορούσε να εμποδίσει την πρόσθεσή της να διακρατήσει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο μέχρι τη λήξη του. (Όμως, το δικαίωμα προαίρεσης αγοράς ενός εκδότη δεν εμποδίζει αναγκαστικά την πρόσθεσή της οντότητας να διακρατήσει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο μέχρι τη λήξη του – βλέπε παράγραφο ΟΕ18.)

ΟΕ24. Περιπτώσεις πέραν εκείνων που περιγράφονται στις παραγράφους ΟΕ16-ΟΕ23 μπορούν να καταδεικνύουν ότι η οντότητα δεν έχει την πρόθεση ή τη δυνατότητα να διακρατήσει μία επένδυση μέχρι τη λήξη.

ΟΕ25. Η οντότητα προβαίνει σε αξιολόγηση της πρόθεσής της και της δυνατότητάς της να διακρατήσει ως τη λήξη τους τις επενδύσεις που προορίζονται να διακρατηθούν μέχρι τη λήξη, όχι μόνον κατά το χρόνο της αναγνώρισής τους, αλλά και σε κάθε μεταγενέστερη ημερομηνία ισολογισμού.

IAS 39

Δάνεια και απαιτήσεις

ΟΕ26. Κάθε μη παράγωγο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο με καθορισμένες ή προσδιορίσιμες καταβολές (περιλαμβανομένων των δανειακών περιουσιακών στοιχείων, των εμπορικών απαιτήσεων και των καταθέσεων σε τράπεζες) θα μπορούσε να πληροί τον ορισμό των δανείων και απαιτήσεων. Όμως, χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που διαπραγματεύεται σε ενεργό αγορά (όπως ένας εισηγμένος χρεωστικός τίτλος, βλέπε παράγραφο ΟΕ71) δεν πληροί τις προϋποθέσεις για αναγνώριση ως δάνειο ή απαίτηση. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που εμπίπτουν στον ορισμό των δανείων και απαιτήσεων μπορεί να καταταχθούν ως διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις αν πληρούν τις προϋποθέσεις για εκείνη την κατάταξη (βλέπε παραγράφους 9 και ΟΕ16-ΟΕ25). Κατά την αρχική αναγνώριση, η οντότητα δύναται να προσδιορίσει ως χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ή ως διαθέσιμο προς πώληση ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που σε διαφορετική περίπτωση θα κατατάσσετο ως δάνειο ή απαίτηση.

Ενσωματωμένα Παράγωγα (παράγραφοι 10-13)

ΟΕ27. Αν ένα κύριο συμβόλαιο δεν έχει δηλωμένη ή προκαθορισμένη λήξη και αντιπροσωπεύει υπολειμματικό δικαίωμα στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία μιας οντότητας, τότε τα οικονομικά χαρακτηριστικά και οι κίνδυνοι του είναι εκείνοι ενός συμμετοχικού τίτλου και ένα ενσωματωμένο παράγωγο θα χρειαζόταν να κατέχει χαρακτηριστικά συμμετοχής που σχετίζονται με την ίδια οντότητα ώστε να θεωρηθεί άμεσα συνδεόμενο. Αν το κύριο συμβόλαιο δεν είναι συμμετοχικός τίτλος και εμπίπτει στον ορισμό ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, τότε τα οικονομικά χαρακτηριστικά και οι κίνδυνοι του είναι εκείνοι ενός χρεωστικού τίτλου.

ΟΕ28. Ένα ενσωματωμένο μη προαιρετικό παράγωγο (όπως ένα ενσωματωμένο forward ή swap) διαχωρίζεται από το κύριο συμβόλαιό του βάσει των δηλωμένων ή τεκμαρτών ουσιαστικών όρων του, ώστε να έχει μηδενική εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση. Ένα ενσωματωμένο παράγωγο που βασίζεται σε δικαίωμα προαίρεσης (όπως ένα ενσωματωμένο δικαίωμα πώλησης, αγοράς, ανώτατο ή κατώτατο όριο ή συνδυασμό ανταλλαγής και προαιρετικού δικαιώματος) διαχωρίζεται από το κύριο συμβόλαιο βάσει των δηλωμένων όρων εκείνου του χαρακτηριστικού προαίρεσης. Η αρχική λογιστική αξία του κύριου μέσου είναι η υπολειμματική αξία μετά το διαχωρισμό του ενσωματωμένου παράγωγου.

ΟΕ29. Γενικά, τα πολλαπλά ενσωματωμένα παράγωγα σε ένα μοναδικό μέσο λαμβάνονται ως ένα ενιαίο σύνθετο ενσωματωμένο παράγωγο. Όμως, τα ενσωματωμένα παράγωγα που κατατάσσονται στα ίδια κεφάλαια (βλέπε ΔΛΠ 32 *Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποίηση και Παρουσίαση*) αντιμετωπίζονται λογιστικά διακεκριμένα από εκείνα που κατατάσσονται ως περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις. Επιπρόσθετα, αν ένα μέσο περιέχει περισσότερα από ένα ενσωματωμένα παράγωγα και εκείνα τα παράγωγα σχετίζονται με διαφορετικές εκθέσεις σε κίνδυνο, διαχωρίζονται και είναι ανεξάρτητα το ένα από το άλλο, η λογιστική τους αντιμετώπιση γίνεται διακεκριμένα.

ΟΕ30. Τα οικονομικά χαρακτηριστικά και οι κίνδυνοι ενός ενσωματωμένου παραγώγου δεν θεωρούνται ότι είναι στενά συνδεμένα με το κύριο συμβόλαιο (παράγραφος 11(α)) στα ακόλουθα παραδείγματα. Στα παραδείγματα αυτά, με την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι όροι της παραγράφου 11(β) και (γ) η οντότητα αντιμετωπίζει λογιστικά το ενσωματωμένο παράγωγο διακεκριμένα από το κύριο συμβόλαιο.

(α) Ένα δικαίωμα πώλησης σε ορισμένη τιμή ενσωματωμένο σε παράγωγο που επιτρέπει στον κάτοχο να απαιτήσει από τον εκδότη να επαναποκτήσει το μέσο για ένα ποσό μετρητών ή άλλων περιουσιακών στοιχείων που κυμαίνεται βάσει της μεταβολής στην τιμή μιας μετοχής ή ενός αγαθού ή ενός δείκτη δεν συνδέεται στενά με τον κύριο χρεωστικό τίτλο.

(β) Ένα δικαίωμα προαίρεσης αγοράς ενσωματωμένο σε έναν συμμετοχικό τίτλο, που επιτρέπει στον εκδότη να επαναποκτήσει εκείνον τον συμμετοχικό τίτλο σε συγκεκριμένη τιμή δεν είναι στενά συνδεδεμένο με τον κύριο συμμετοχικό τίτλο από την πλευρά του κατόχου (από την πλευρά του εκδότη, το δικαίωμα προαίρεσης αγοράς αποτελεί συμμετοχικό τίτλο, εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις για την κατάταξη αυτή σύμφωνα με το ΔΛΠ 32, οπότε αποκλείεται από το πεδίο εφαρμογής αυτού του Προτύπου).

(γ) Το δικαίωμα ή η ρήτρα της αυτόματης παράτασης της εναπομένουσας διάρκειας ενός χρεωστικού τίτλου δεν συνδέεται στενά με τον κύριο χρεωστικό τίτλο, εκτός εάν συμβεί ταυτόχρονη προσαρμογή στο εκάστοτε ισχύον επιτόκιο της αγοράς κατά τη στιγμή που δίδεται η παράταση. Αν η οντότητα εκδώσει χρεωστικό τίτλο και ο κάτοχος εκείνου του χρεωστικού τίτλου πωλήσει ένα δικαίωμα προαίρεσης αγοράς του χρεωστικού τίτλου σε τρίτο μέρος, ο εκδότης θεωρεί το δικαίωμα προαίρεσης αγοράς ως παράταση της διάρκειας του χρεωστικού τίτλου εφόσον μπορεί να απαιτηθεί από τον εκδότη να συμμετάσχει ή να διευκολύνει την εκ νέου πώληση του χρεωστικού τίτλου λόγω της άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης αγοράς.

(δ) Τόκοι ή καταβολές κεφαλαίου που συνδέονται με δείκτη μετοχών, που ενσωματώνονται σε κύριο χρεωστικό τίτλο ή ασφαλιστήριο συμβόλαιο - έτσι ώστε το ποσό του τόκου ή του κεφαλαίου να εξαρτάται από την αξία συμμετοχικών τίτλων - δεν συνδέονται στενά με τον κύριο χρεωστικό τίτλο γιατί οι εγγενείς κίνδυνοι του κύριου συμβολαίου και του ενσωματωμένου παραγώγου είναι ανόμοιοι.

(ε) Τόκοι ή καταβολές κεφαλαίου που συνδέονται με δείκτη αγαθών και που ενσωματώνονται σε κύριο χρεωστικό τίτλο ή ασφαλιστήριο συμβόλαιο - έτσι ώστε το ποσό του τόκου ή του κεφαλαίου να εξαρτάται από την τιμή ενός αγαθού (όπως ο χρυσός) - δεν συνδέονται στενά με τον κύριο χρεωστικό τίτλο γιατί οι εγγενείς κίνδυνοι του κύριου συμβολαίου και του ενσωματωμένου παραγώγου είναι ανόμοιοι.

(στ) Ένα χαρακτηριστικό μετατροπής σε μετοχές ενσωματωμένο σε έναν μετατρέψιμο χρεωστικό τίτλο, δεν είναι στενά συνδεδεμένο με τον κύριο χρεωστικό τίτλο από την πλευρά του κατόχου του μέσου (από την πλευρά του εκδότη, το δικαίωμα μετατροπής σε μετοχές αποτελεί συμμετοχικό τίτλο και αποκλείεται από το πεδίο εφαρμογής αυτού του Προτύπου εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις για την κατάταξη αυτή σύμφωνα με το ΔΛΠ 32).

(ζ) Ένα προαιρετικό δικαίωμα αγοράς, πώλησης σε ορισμένη τιμή ή προπληρωμής ενσωματωμένο σε κύριο χρεωστικό τίτλο δεν συνδέεται στενά με τον κύριο τίτλο εκτός αν η τιμή άσκησης του προαιρετικού δικαιώματος ισούται περίπου με το αποσβεσμένο κόστος του χρεωστικού τίτλου σε κάθε ημερομηνία άσκησης. Από την προοπτική του εκδότη ενός μετατρέψιμου χρεωστικού τίτλου με ενσωματωμένο δικαίωμα πώλησης ή αγοράς σε ορισμένη τιμή, η αξιολόγηση αν το δικαίωμα πώλησης ή αγοράς συνδέεται άμεσα με τον κύριο χρεωστικό τίτλο γίνεται πριν από το διαχωρισμό του στοιχείου των ιδίων κεφαλαίων σύμφωνα με το ΔΛΠ 32.

(η) Πιστωτικά παράγωγα, που είναι ενσωματωμένα σε έναν κύριο χρεωστικό τίτλο και που επιτρέπουν σε έναν εκ των συμβαλλομένων (τον «δικαιούχο») να μεταβιβάσει τον πιστωτικό κίνδυνο ενός συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου αναφοράς που μπορεί να μην του ανήκει στην πραγματικότητα, σε άλλο συμβαλλόμενο μέρος (τον «εγγυητή»), δεν συνδέονται στενά προς τον κύριο χρεωστικό τίτλο. Τέτοια πιστωτικά παράγωγα επιτρέπουν στον εγγυητή να αναλάβει τον πιστωτικό κίνδυνο που συνδέεται με το περιουσιακό στοιχείο αναφοράς χωρίς να το αγοράσει άμεσα.

ΟΕ31. Ένα παράδειγμα ενός υβριδικού μέσου είναι ένα χρηματοοικονομικό μέσο που παρέχει στον κάτοχο το δικαίωμα να πωλήσει το χρηματοοικονομικό μέσο εκ νέου στον εκδότη έναντι ενός ποσού μετρητών ή άλλων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που κυμαίνεται βάσει των μεταβολών, προς τα πάνω ή προς τα κάτω, ενός δείκτη μετοχών ή αγαθών (ένα «μέσο διαθέσιμο από τον κάτοχο» ή «puttable» μέσο). […] Απαιτείται ο διαχωρισμός ενός ενσωματωμένου παράγωγου (π.χ., η δεικτοποιημένη καταβολή κεφαλαίου) σύμφωνα με την παράγραφο 11 επειδή το κύριο συμβόλαιο είναι χρεωστικός τίτλος σύμφωνα με την παράγραφο ΟΕ27 και η δεικτοποιημένη καταβολή κεφαλαίου δεν συνδέεται στενά με κύριο χρεωστικό τίτλο σύμφωνα με την παράγραφο ΟΕ30(α). Επειδή η καταβολή κεφαλαίου μπορεί να μειωθεί ή να αυξηθεί, το ενσωματωμένο παράγωγο είναι μη προαιρετικό παράγωγο του οποίου η αξία συνδέεται με την υποκείμενη μεταβλητή.

ΟΕ32. Στην περίπτωση που διαθέσιμο από τον κάτοχο μέσο μπορεί να διατεθεί σε οποιαδήποτε στιγμή έναντι ποσού μετρητών που ισούται με αναλογικό μερίδιο επί της καθαρής αξίας ενεργητικού μιας οντότητας (όπως είναι τα μερίδια ενός αμοιβαίου κεφαλαίου ανοικτού τύπου ή κάποια επενδυτικά προϊόντα που συνδέονται με μονάδες), η επίδραση του διαχωρισμού ενός ενσωματωμένου παραγώγου και της λογιστικής αντιμετώπισης κάθε συστατικού στοιχείου του είναι η επιμέτρηση του σύνθετου μέσου στο ποσό της εξόφλησης που είναι καταβλητέο κατά την ημερομηνία του ισολογισμού αν ο κάτοχος άσκησε το δικαίωμά του να επαναπωλήσει το μέσο στον εκδότη.

ΟΕ33. Τα οικονομικά χαρακτηριστικά και οι κίνδυνοι του ενσωματωμένου παράγωγου είναι στενά συνδεδεμένα προς τα οικονομικά χαρακτηριστικά και τους κινδύνους του κύριου συμβολαίου στα παραδείγματα που ακολουθούν: Στα παραδείγματα αυτά, η οντότητα δεν αντιμετωπίζει λογιστικά το ενσωματωμένο παράγωγο διακεκριμένα από το κύριο συμβόλαιο:

(α) Ένα ενσωματωμένο παράγωγο στο οποίο το υποκείμενο είναι επιτόκιο ή δείκτης επιτοκίων που δύναται να μεταβάλλει τον τόκο που θα καταβαλλόταν ή θα λαμβανόταν επί ενός έντοκου κύριου χρεωστικού τίτλου σε διαφορετική περίπτωση, συνδέεται άμεσα με το κύριο μέσο εκτός αν το σύνθετο μέσο μπορεί να διακανονιστεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε ο κάτοχος να μην ανακτήσει σε σημαντικό βαθμό όλη την αναγνωρισμένη επένδυσή του ή το ενσωματωμένο παράγωγο θα μπορούσε τουλάχιστον να διπλασιάσει τον αρχικό συντελεστή απόδοσης του κατόχου για το κύριο συμβόλαιο και να καταλήξει σε συντελεστή απόδοσης που είναι τουλάχιστον δύο φορές μεγαλύτερος απ'ότι θα ήταν η απόδοση της αγοράς για συμβόλαιο που έχει τους ίδιους όρους όπως το κύριο συμβόλαιο.

(β) Ένα ενσωματωμένο κατώτατο όριο (floor) ή ανώτατο όριο (cap) επιτοκίου χρωστικού τίτλου συνδέεται στενά με το κύριο χρεωστικό τίτλο, αν το cap είναι ίσο ή μεγαλύτερο από το τρέχον επιτόκιο της αγοράς και το floor, είναι ίσο ή μικρότερο από το επιτόκιο της αγοράς, κατά την έκδοση του τίτλου και το cap ή το floor δεν έχει μόχλευση σε σχέση προς τον κύριο τίτλο. Ομοίως, οι προβλέψεις που περιλαμβάνονται σε συμβόλαιο αγοράς ή πώλησης ενός περιουσιακού στοιχείου (π.χ., ενός αγαθού) που δημιουργούν ένα ανώτατο όριο και ένα κατώτατο όριο στην τιμή που θα πληρωθεί ή θα ληφθεί για το περιουσιακό στοιχείου είναι στενά συνδεδεμένες με το κύριο συμβόλαιο αν αμφότερα το ανώτατο και το κατώτατο όριο δεν ήταν μέσα στα χρήματα κατά την έναρξη και δεν έχουν μόχλευση.

(γ) Ένα ενσωματωμένο παράγωγο σε ξένο νόμισμα που παρέχει μία ροή καταβολών κεφαλαίου και τόκων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα και ενσωματώνεται σε κύριο χρεωστικό τίτλο (π.χ., ένα ομόλογο που αποδίδει τόκο σε ένα νόμισμα και είναι μετατρέψιμο σε άλλο κατά την εξαγορά του) συνδέεται στενά με τον κύριο χρεωστικό τίτλο. Τέτοιο παράγωγο δεν διαχωρίζεται από τον κύριο τίτλο, δεδομένου ότι το ΔΛΠ 21 *Οι Επιδράσεις Μεταβολών των Τιμών Συναλλάγματος* απαιτεί οι συναλλαγματικές διαφορές επί χρηματικών στοιχείων να αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.

(δ) Ένα ενσωματωμένο παράγωγο σε ξένο νόμισμα σε κύριο συμβόλαιο που δεν είναι χρηματοοικονομικό μέσο (όπως είναι ένα συμβόλαιο για την αγορά ή πώληση ενός μη χρηματοοικονομικού στοιχείου του οποίου η τιμή εκφράζεται σε ξένο νόμισμα) συνδέεται στενά με το κύριο συμβόλαιο εφόσον δεν έχει μόχλευση, δεν περιέχει χαρακτηριστικό προαίρεσης και προβλέπει πληρωμές που εκφράζονται σε ένα από τα ακόλουθα ξένα νομίσματα:

(i) το λειτουργικό νόμισμα οποιουδήποτε κατ'εξοχήν συμβαλλομένου,

(ii) στο νόμισμα στο οποίο η τιμή των αγαθών ή των υπηρεσιών που αποκτήθηκαν ή παρασχέθηκαν εκφράζεται στο διεθνές εμπόριο (για παράδειγμα, δολάριο ΗΠΑ για τις συναλλαγές αργού πετρελαίου)

ή

(iii) ένα νόμισμα που χρησιμοποιείται ευρέως σε συμβόλαια για την απόκτηση ή την πώληση μη χρηματοοικονομικών στοιχείων στο οικονομικό περιβάλλον όπου λαμβάνει χώρα η συναλλαγή (ήτοι ένα σχετικά σταθερό και ρευστό νόμισμα που χρησιμοποιείται ευρέως σε τοπικές επιχειρηματικές συναλλαγές ή στο εξωτερικό εμπόριο).

(Τέτοιο συμβόλαιο δεν είναι κύριο συμβόλαιο με ενσωματωμένο παράγωγο σε ξένο νόμισμα.)

(ε) Ένα ενσωματωμένο δικαίωμα προπληρωμής σε τίτλο που περιλαμβάνει μόνον τις ροές των τόκων ή τις αποπληρωμές του κεφαλαίου συνδέεται στενά με το κύριο συμβόλαιο εφόσον το τελευταίο (i) αρχικώς προήλθε από διαχωρισμό του δικαιώματος λήψης των συμβατικών ταμιακών ροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου το οποίο από μόνο του, δεν περιλάμβανε ένα ενσωματωμένο παράγωγο και (ii) δεν περιέχει περαιτέρω όρους εκτός εκείνων το αρχικού κύριου χρεωστικού τίτλου.

(στ) Ενσωματωμένο παράγωγο σε κύρια σύμβαση μίσθωσης συνδέεται στενά με το κύριο συμβόλαιο αν το ενσωματωμένο παράγωγο είναι (i) ένας συνδεμένος με τον πληθωρισμό δείκτης, όπως για παράδειγμα ένας δείκτης μισθωμάτων σε σχέση με τον πληθωρισμό (εφόσον η μίσθωση δεν παρουσιάζει μόχλευση και ο δείκτης αφορά σε πληθωρισμό του οικονομικού περιβάλλοντος της οντότητας), (ii) ενδεχόμενα μισθώματα εξαρτώμενα από το ύψος των σχετικών πωλήσεων και (iii) ενδεχόμενα μισθώματα βασιζόμενα σε κυμαινόμενα επιτόκια.

Αναγνώριση και Διαγραφή (παράγραφοι 14-42)

Αρχική αναγνώριση (παράγραφος 14)

ΟΕ34. Ως συνέπεια της αρχής της παραγράφου 14, η οντότητα αναγνωρίζει όλα τα συμβατικά δικαιώματα και τις συμβατικές υποχρεώσεις που ανακύπτουν από παράγωγα στον ισολογισμό της ως περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις, αντίστοιχα, εκτός από παράγωγα που αποκλείουν τη λογιστική αντιμετώπιση μεταβίβασης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ως πώληση (βλέπε παράγραφο ΟΕ49). Αν η μεταβίβαση χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου δεν πληροί τις προϋποθέσεις για διαγραφή, ο εκδοχέας δεν αναγνωρίζει το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο ως περιουσιακό στοιχείο του (βλέπε παράγραφο ΟΕ50).

ΟΕ35. Τα ακόλουθα είναι ενδεικτικά παραδείγματα εφαρμογής της αρχής της παραγράφου 14:

(α) οι χωρίς όρους απαιτήσεις και πληρωτέοι λογαριασμοί αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις, όταν η οντότητα καθίσταται ένας εκ των συμβαλλομένων, και συνεπώς, έχει το νομικό δικαίωμα ή τη νομική υποχρέωση να εισπράξει ή να καταβάλει μετρητά.

(β) τα περιουσιακά στοιχεία που θα αποκτηθούν και οι υποχρεώσεις που θα αναληφθούν λόγω βέβαιης δέσμευσης αγοράς ή πώλησης αγαθών ή υπηρεσιών συνήθως δεν αναγνωρίζονται έως ότου τουλάχιστον ένας εκ των συμβαλλόμενων έχει εκπληρώσει τις συμβατικές υποχρεώσεις του. Για παράδειγμα, η οντότητα που δέχεται μία βέβαιη παραγγελία συνήθως δεν αναγνωρίζει την απαίτηση (και η οντότητα που δίδει την παραγγελία δεν αναγνωρίζει την υποχρέωση) κατά το χρόνο της δέσμευσης, αλλά, μεταθέτει το χρόνο αναγνώρισης μέχρις ότου τα παραγγελθέντα εμπορεύματα ή υπηρεσίες έχουν φορτωθεί, παραδοθεί ή παρασχεθεί. Αν μία βέβαιη δέσμευση αγοράς ή πώλησης μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Προτύπου σύμφωνα με τις παραγράφους 5-7, η καθαρή εύλογη αξία της αναγνωρίζεται ως περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση κατά την ημερομηνία της δέσμευσης (βλέπε (γ) κατωτέρω). Επιπρόσθετα, αν μία βέβαιη δέσμευση που δεν είχε αναγνωριστεί προγενέστερα προσδιοριστεί ως αντισταθμιζόμενο στοιχείο στα πλαίσια μιας αντιστάθμισης εύλογης αξίας, κάθε μεταβολή της καθαρής εύλογης αξίας που αποδίδεται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο αναγνωρίζεται ως περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση κατά τη δημιουργία της αντιστάθμισης (βλέπε παραγράφους 93 και 94).

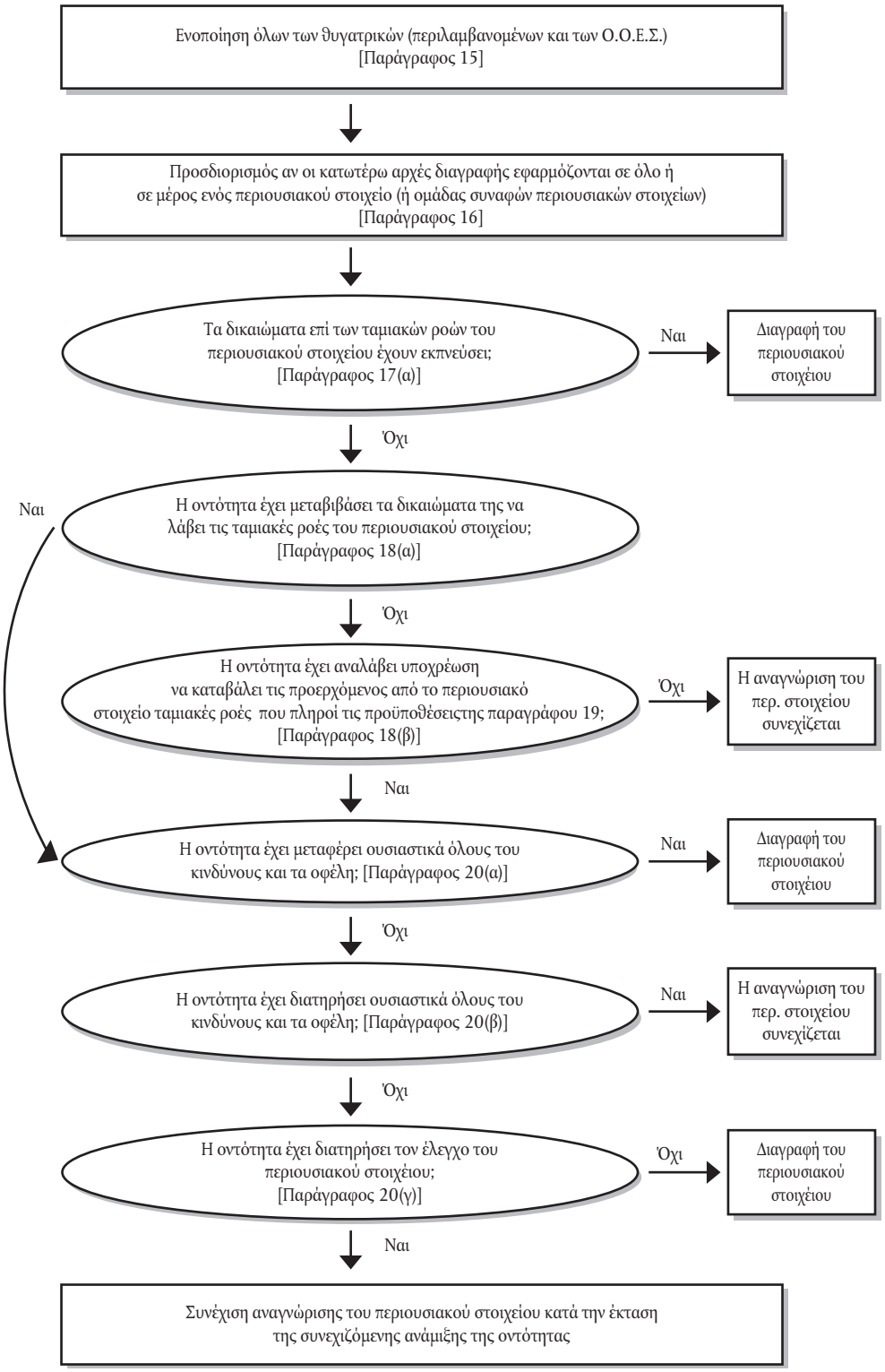
(γ) Ένα προθεσμιακό συμβόλαιο που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Προτύπου (βλέπε παραγράφους 2-7) αναγνωρίζεται ως περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση κατά την ημερομηνία της δέσμευσης και όχι κατά την ημερομηνία που λαμβάνει χώρα ο διακανονισμός. Όταν η οντότητα συμμετάσχει ως συμβαλλόμενη σε προθεσμιακό συμβόλαιο, οι εύλογες αξίες του δικαιώματος και της υποχρέωσης συχνά είναι όμοιες, ώστε η καθαρή εύλογη αξία του προθεσμιακού συμβολαίου να είναι μηδενική. Αν η καθαρή εύλογη αξία του δικαιώματος και της υποχρέωσης δεν είναι μηδενική, το συμβόλαιο αναγνωρίζεται ως περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση.

(δ) συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Προτύπου (βλέπε παραγράφους 2-7) αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις, όταν ο κάτοχος ή ο πωλητής καθίσταται ένας εκ των συμβαλλόμενων.

(ε) οι προγραμματισμένες μελλοντικές συναλλαγές, ασχέτως του πόσο πιθανές είναι, δεν είναι περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις επειδή η οντότητα δεν είναι συμβαλλόμενη.

Διαγραφή χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου (παράγραφοι 15-37)

ΟΕ36. Το ακόλουθο διάγραμμα ροής απεικονίζει την αξιολόγηση του εάν και σε ποια έκταση διαγράφεται ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.

IAS 39

Συμφωνίες βάσει των οποίων η οντότητα διατηρεί τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμιακών ροών ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, αλλά αναλαμβάνει συμβατική υποχρέωση να καταβάλλει τις ταμιακές ροές σε έναν ή περισσότερους παραλήπτες (παράγραφος 18(β)).

ΟΕ37. Η περίπτωση που περιγράφηκε στην παράγραφο 18(β) (όταν η οντότητα διατηρεί τα συμβατικά δικαιώματα να λαμβάνει τις ταμιακές ροές ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου αλλά αναλαμβάνει συμβατική υποχρέωση να καταβάλλει τις ταμιακές ροές σε έναν ή περισσότερους παραλήπτες) συμβαίνει, για παράδειγμα, αν η οντότητα είναι οικονομική οντότητα ειδικού σκοπού ή καταπίστευμα και εκδίδει σε επενδυτές εμπράγματα δικαιώματα επί των υποκείμενων χρηματοοικονομικών στοιχείων που της ανήκουν και παράσχει υπηρεσίες διαχείρισης εκείνων των χρηματοοικονομικών στοιχείων. Στην περίπτωση αυτή, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία πληρούν τις προϋποθέσεις για διαγραφή αν πληρούνται οι προϋποθέσεις που θέτονται από τις παραγράφους 19 και 20.

ΟΕ38. Η οντότητα που εφαρμόζει την παράγραφο 19 θα μπορούσε, για παράδειγμα, να είναι εκδότης του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μία ομάδα που περιλαμβάνει μία ενοποιημένη οικονομική οντότητα ειδικού σκοπού που έχει αποκτήσει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και μεταφέρει τις ταμιακές ροές σε μη συμβαλλόμενους επενδυτές.

Αξιολόγηση της μεταβίβασης κινδύνων και ωφελειών (παράγραφος 20)

ΟΕ39. Παραδείγματα περιστάσεων κατά τις οποίες η οντότητα έχει μεταφέρει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και ωφέλειες της κυριότητας είναι:

(α) μία άνευ όρων πώληση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου,

(β) μία πώληση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου μαζί με δικαίωμα προαίρεσης επαναγοράς του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου στην εύλογη αξία του κατά τη στιγμή της επαναγοράς

και

(γ) μία πώληση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου μαζί με δικαίωμα προαίρεσης αγοράς ή πώλησης σε ορισμένη τιμή που είναι κατά πολύ έξω από την τρέχουσα τιμή (π.χ., ένα δικαίωμα προαίρεσης που είναι τόσο έξω από την τρέχουσα τιμή που είναι απίθανο να βρεθεί μέσα στα χρήματα πριν την εκπνοή).

ΟΕ40. Παραδείγματα περιστάσεων κατά τις οποίες η οντότητα έχει διατηρήσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και ωφέλειες της κυριότητας είναι:

(α) μία συναλλαγή πώλησης και επαναγοράς όπου η τιμή επαναγοράς είναι καθορισμένη ή είναι η τιμή πώλησης συν την απόδοση του δανειστή,

(β) μία συμφωνία για τον δανεισμό χρεογράφων,

(γ) μία πώληση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου με ανταλλαγή συνολικής απόδοσης που επαναμεταφέρει στην οντότητα την έκθεση σε κίνδυνο αγοράς,

(δ) μία πώληση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου μαζί με δικαίωμα αγοράς ή πώλησης σε ορισμένη τιμή που είναι κατά πολύ μέσα στα χρήματα (π.χ., ένα δικαίωμα προαίρεσης που είναι τόσο μέσα στα χρήματα που είναι απίθανο να βρεθεί έξω από την τιμή πριν την εκπνοή)

και

(ε) μία πώληση βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων για την οποία η οντότητα εγγυάται να αποζημιώσει τον εκδοχέα για πιστωτικές ζημίες που ενδέχεται να πραγματοποιηθούν.

ΟΕ41. Αν η οντότητα προσδιορίσει ότι, με τη μεταβίβαση, έχει μεταφέρει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου, δεν αναγνωρίζει ξανά το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο σε μελλοντική περίοδο, εκτός αν αποκτήσει ξανά το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο σε νέα συναλλαγή.

Αξιολόγηση της μεταβίβασης του ελέγχου

ΟΕ42. Η οντότητα δεν έχει διατηρήσει τον έλεγχο ενός μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου αν ο εκδοχέας έχει στην πράξη την ικανότητα να πωλήσει το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο. Η οντότητα έχει διατηρήσει τον έλεγχο ενός μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου αν ο εκδοχέας δεν έχει στην πράξη την ικανότητα να πωλήσει το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο. Ο εκδοχέας έχει στην πράξη την ικανότητα να πωλήσει το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο αν διαπραγματεύεται σε ενεργό αγορά επειδή ο εκδοχέας μπορεί να επαναγοράσει το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο στην αγορά αν χρειαστεί να επιστρέψει το περιουσιακό στοιχείο στην οντότητα. Για παράδειγμα, ένας εκδοχέας μπορεί να έχει την ικανότητα να πωλήσει ένα μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο στην πράξη αν το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο υπόκειται σε προαιρετικό δικαίωμα που επιτρέπει στην οντότητα να το επαναγοράσει, αλλά ο εκδοχέας μπορεί εύκολά να αποκτήσει το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο στην αγορά σε περίπτωση άσκησης του δικαιώματος. Ο εκδοχέας δεν έχει ικανότητα στην πράξη να πωλήσει το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο αν η οντότητα διατηρεί τέτοιο δικαίωμα και ο εκδοχέας δεν μπορεί εύκολα να αποκτήσει στην αγορά το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο αν η οντότητα ασκήσει το δικαίωμά της.

ΟΕ43. Ο εκδοχέας μπορεί στην πράξη να πωλήσει ολόκληρο το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο μόνο αν μπορεί να το πωλήσει σε μη συνδεδεμένο τρίτο μέρος και να ασκήσει το δικαίωμα αυτό μονόπλευρα και χωρίς να απαιτείται να επιβάλλει επιπρόσθετους περιορισμούς στη μεταβίβαση. Το κρίσιμο ερώτημα είναι το τι μπορεί να κάνει στην πράξη ο εκδοχέας και όχι τα συμβατικά δικαιώματα του εκδοχέα σχετικά με το πως μπορεί να χειριστεί το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο ή οι υφιστάμενοι συμβατικοί περιορισμοί. Ειδικότερα:

(α) ένα συμβατικό δικαίωμα διάθεσης ενός μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου έχει μικρή πρακτική αξία αν δεν υπάρχει αγορά για εκείνο το μεταβιβασθέν στοιχείο

και

(β) η ικανότητα διάθεσης ενός μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου έχει μικρή πρακτική αξία αν δεν μπορεί να ασκηθεί ελεύθερα. Για το λόγο αυτό:

(i) η ικανότητα του εκδοχέα να διαθέσει το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο πρέπει να είναι ανεξάρτητη από τις ενέργειες άλλων (ήτοι πρέπει να είναι μονόπλευρη)

και

(ii) ο εκδοχέας πρέπει να είναι σε θέση να διαθέσει το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο χωρίς να απαιτείται να υποβάλλει όρους ή υποχρεώσεις (π.χ., όρους σχετικά με τον τρόπο που διαχειρίζεται ένα δανειακό περιουσιακό στοιχείο ή ένα δικαίωμα προαίρεσης που δίδει στον εκδοχέα δικαίωμα επαναγοράς του περιουσιακού στοιχείου).

ΟΕ44. Το γεγονός ότι δεν είναι πιθανό ο εκδοχέας να πωλήσει το μεταβιβασθέν στοιχείο δεν σημαίνει, από μόνο του, ότι ο εκχωρητής έχει διατηρήσει τον έλεγχο του μεταβιβασθέντος στοιχείου. Όμως, αν ένα δικαίωμα πώλησης σε ορισμένη τιμή ή μία εγγύηση περιορίζει τη δυνατότητα του εκδοχέα να πωλήσει το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο, τότε ο εκχωρητής έχει διατηρήσει τον έλεγχο του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Για παράδειγμα, αν η αξία ενός δικαιώματος πώλησης σε ορισμένη τιμή ή μίας εγγύησης έχει την απαιτούμενη αξία, περιορίζει τη δυνατότητα του εκδοχέα να πωλήσει το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο επειδή στην πράξη δεν θα πωλούσε το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο σε τρίτο μέρος χωρίς παρόμοιο δικαίωμα προαίρεσης ή άλλους περιοριστικούς όρους. Αντ'αυτού, ο εκδοχέας θα διακρατούσε το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο ώστε να λάβει τις καταβολές βάσει της εγγύησης ή του δικαιώματος πώλησης σε ορισμένη τιμή. Υπό αυτές τις συνθήκες, ο εκχωρητής έχει διατηρήσει τον έλεγχο του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου.

Μεταβιβάσεις που πληρούν τις προϋποθέσεις για διαγραφή

ΟΕ45. Η οντότητα δύναται να διατηρήσει τα δικαιώματα επί ενός ποσοστού των καταβολών των τόκων ως αποζημίωση για τη διαχείριση εκείνων των περιουσιακών στοιχείων. Το ποσοστό των καταβολών των τόκων από το οποίο η οντότητα θα παραιτείτο κατά την εκπνοή ή τη μεταβίβαση του συμβολαίου διαχείρισης επιμερίζεται στη διαχειριστική απαίτηση ή στην διαχειριστική υποχρέωση. Το μέρος των καταβολών των τόκων από το οποίο η οντότητα δεν θα παραιτείτο είναι τοκομερίδιο εισπρακτέο. Για παράδειγμα, αν η οντότητα δεν παραιτείτο από την είσπραξη τόκων κατά την εκπνοή ή τη μεταβίβαση του συμβολαίου διαχείρισης, ολόκληρο το περιθώριο των επιτοκίων είναι ένα τοκομερίδιο εισπρακτέο. Για τον σκοπό της εφαρμογής της παραγράφου 27, χρησιμοποιούνται οι εύλογες αξίες της διαχειριστικής απαίτησης και του εισπρακτέου τοκομεριδίου για τον επιμερισμό της λογιστικής αξίας της απαίτησης μεταξύ του μέρους του περιουσιακού στοιχείου που έχει διαγραφεί και εκείνου που συνεχίζει να αναγνωρίζεται. Αν δεν έχει καθοριστεί αμοιβή διαχείρισης ή η αμοιβή που θα ληφθεί δεν αναμένεται να αποζημιώσει κατάλληλα την οντότητα για τη διαχείριση, αναγνωρίζεται διαχειριστική υποχρέωση στην εύλογη αξία για τη δέσμευση αυτή.

ΟΕ46. Κατά τον υπολογισμό των εύλογων αξιών του μέρους που συνεχίζει να αναγνωρίζεται και του μέρους που έχει διαγραφεί ώστε να εφαρμοστεί η παράγραφος 27, η οντότητα εφαρμόζει τις απαιτήσεις για την επιμέτρηση στην εύλογη αξία των παραγράφων 48, 49 και ΟΕ69-ΟΕ82 εκτός από εκείνες της παραγράφου 28.

IAS 39

Μεταβιβάσεις που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για διαγραφή

ΟΕ47. Ακολουθεί μία εφαρμογή της αρχής που περιγράφηκε στην παράγραφο 29. Αν μία εγγύηση που παρέχει η οντότητα επί του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου για ζημίες από αθετήσεις εμποδίζει τη διαγραφή του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου επειδή η οντότητα έχει διατηρήσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες της κυριότητας του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου, αυτό συνεχίζει να αναγνωρίζεται στο σύνολό του και το αντάλλαγμα που λαμβάνεται αναγνωρίζεται ως υποχρέωση.

Συνεχιζόμενη ανάμιξη σε μεταβιβασθέντα περιουσιακά στοιχεία

ΟΕ48. Τα ακόλουθα είναι παραδείγματα του τρόπου που μία οντότητα επιμετρά ένα μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο και τη συνδεδεμένη υποχρέωση σύμφωνα με την παράγραφο 30.

Όλα τα περιουσιακά στοιχεία

(α) Αν μία εγγύηση που παρέχει η οντότητα επί του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου για ζημίες από αθετήσεις εμποδίζει τη διαγραφή του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου κατά την έκταση της συνεχιζόμενης ανάμιξης, το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο κατά τη ημερομηνία της μεταβίβασης επιμετράται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ (i) της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και (ii) του μέγιστου ποσού του ληφθέντος ανταλλάγματος κατά τη μεταβίβαση που η οντότητα θα μπορούσε να υποχρεωθεί να επιστρέψει («το ποσό της εγγύησης»). Η συνδεδεμένη υποχρέωση αρχικά επιμετράται στο ποσό της εγγύησης συν την εύλογη αξία της εγγύησης (που συνήθως είναι το αντάλλαγμα που λαμβάνεται για την εγγύηση). Μεταγενέστερα, η αρχική εύλογη αξία της εγγύησης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα βάσει χρονικής αναλογίας (βλέπε ΔΛΠ 18) και η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου μειώνεται με οποιεσδήποτε ζημίες απομείωσης.

Περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος

(β) Αν ένα δικαίωμα πώλησης σε ορισμένη τιμή που πωλήθηκε από την οντότητα ή ένα δικαίωμα προαίρεσης αγοράς που κατέχει εμποδίζει τη διαγραφή ενός μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου και η οντότητα επιμετρά το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο στο αποσβεσμένο κόστος, η συνδεδεμένη υποχρέωση επιμετράται στο κόστος της (ήτοι το αντάλλαγμα που λήφθηκε) προσαρμοσμένο για την απόσβεση κάθε διαφοράς μεταξύ εκείνου του κόστους και του αποσβεσμένου κόστους του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου κατά την ημερομηνία εκπνοής του δικαιώματος προαίρεσης. Για παράδειγμα, ας υποθέσουμε ότι το αποσβεσμένο κόστος και η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου κατά την ημερομηνία της μεταβίβασης είναι ΝΜ98 και ότι το αντάλλαγμα που λήφθηκε είναι ΝΜ95. Το αποσβεσμένο κόστος του περιουσιακού στοιχείου κατά την ημερομηνία άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης θα είναι ΝΜ100. Η αρχική λογιστική αξία της συνδεδεμένης υποχρέωσης είναι ΝΜ95 και η διαφορά μεταξύ των ΝΜ95 και των ΝΜ100 αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Αν το δικαίωμα προαίρεσης ασκηθεί, κάθε διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της συνδεδεμένης υποχρέωσης και της τιμής άσκησης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται στην εύλογη αξία

(γ) Αν ένα δικαίωμα προαίρεσης αγοράς που διατηρείται από την οντότητα εμποδίζει τη διαγραφή ενός μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου και η οντότητα επιμετρά το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο στην εύλογη αξία, το περιουσιακό στοιχείο συνεχίζει να επιμετράται στην εύλογή αξία του. Η συνδεδεμένη υποχρέωση επιμετράται στην (i) τιμή άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης μείον τη διαχρονική αξία του δικαιώματος προαίρεσης αν αυτό είναι μέσα στα χρήματα ή στην τρέχουσα τιμή ή (ii) στην εύλογη αξία του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου μείον τη διαχρονική αξία του δικαιώματος προαίρεσης αν αυτό είναι έξω από την τρέχουσα τιμή. Η προσαρμογή της επιμέτρησης της συνδεδεμένης υποχρέωσης διασφαλίζει ότι η καθαρή λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου και της συνδεδεμένης υποχρέωσης είναι η εύλογη αξία του δικαιώματος προαίρεσης αγοράς. Για παράδειγμα, αν η εύλογη αξία του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου είναι ΝΜ 80, η τιμή άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης είναι ΝΜ95 και η διαχρονική αξία του δικαιώματος είναι ΝΜ5, η λογιστική αξία της συνδεδεμένης υποχρέωσης είναι ΝΜ75 (ΝΜ80 - ΝΜ5) και η λογιστική αξία του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου είναι ΝΜ80 (ήτοι, η εύλογη αξία του).

(δ) Αν ένα δικαίωμα πώλησης σε ορισμένη τιμή που πωλήθηκε από την οντότητα εμποδίζει τη διαγραφή ενός μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου και η οντότητα επιμετρά το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο στην εύλογη αξία, η συνδεδεμένη υποχρέωση επιμετράται στην τιμή άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης συν τη διαχρονική αξία του δικαιώματος προαίρεσης. Η επιμέτρηση του περιουσιακού στοιχείου στην εύλογη αξία περιορίζεται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας και της τιμής άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης επειδή η οντότητα δεν έχει δικαίωμα σε αυξήσεις της εύλογης αξίας του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου που υπερβαίνουν την τιμή άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης. Αυτό διασφαλίζει ότι η καθαρή λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου και της συνδεδεμένης υποχρέωσης είναι η εύλογη αξία της υποχρέωσης του δικαιώματος πώλησης σε ορισμένη τιμή. Για παράδειγμα, αν η εύλογη αξία του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου είναι ΝΜ120, η τιμή άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης είναι ΝΜ100 και η διαχρονική αξία του δικαιώματος είναι ΝΜ5, η λογιστική αξία της συνδεδεμένης υποχρέωσης είναι ΝΜ105 (ΝΜ100 + ΝΜ5) και η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου είναι ΝΜ100 (στην περίπτωση αυτή, η τιμή άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης).

(ε) Αν ένα ανώτατο επιτοκιακό όριο, με την μορφή αγορασθέντος δικαιώματος προαίρεσης αγοράς και πωληθέντος δικαιώματος πώλησης, εμποδίζει τη διαγραφή ενός μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου και η οντότητα επιμετρά το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο στην εύλογη αξία, το περιουσιακό στοιχείο συνεχίζει να επιμετράται στην εύλογή αξία του. Η συνδεδεμένη υποχρέωση επιμετράται στο (i) άθροισμα της τιμής άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης αγοράς και της εύλογης αξίας του δικαιώματος πώλησης σε ορισμένη τιμή μείον τη διαχρονική αξία του δικαιώματος προαίρεσης αγοράς αν αυτό είναι μέσα στα χρήματα ή στην τρέχουσα τιμή ή (ii) το άθροισμα της εύλογης αξίας του περιουσιακού στοιχείου και της εύλογης αξίας του δικαιώματος πώλησης μείον τη διαχρονική αξία του δικαιώματος πώλησης αν αυτό είναι έξω από την τρέχουσα τιμή. Η προσαρμογή της συνδεδεμένης υποχρέωσης διασφαλίζει ότι η καθαρή λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου και της συνδεδεμένης υποχρέωσης είναι η εύλογη αξία των δικαιωμάτων προαίρεσης που κατέχει και πούλησε η οντότητα. Για παράδειγμα, ας υποθέσουμε ότι η οντότητα μεταβιβάζει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που επιμετράται στην εύλογη αξία ενώ συγχρόνως αγοράζει ένα δικαίωμα προαίρεσης αγοράς με τιμή άσκησης NM120 και πωλεί ένα δικαίωμα πώλησης με τιμή άσκησης NM80. Ας υποθέσουμε επίσης ότι η εύλογη αξία του περιουσιακού στοιχείου είναι NM100 κατά την ημερομηνία της μεταβίβασης. Η διαχρονική αξία του δικαιώματος αγοράς και του δικαιώματος πώλησης είναι NM1 και NM5, αντίστοιχα. Στην περίπτωση αυτή, η οντότητα αναγνωρίζει ένα περιουσιακό στοιχείο NM100 (η εύλογη αξία του περιουσιακού στοιχείου) και μία υποχρέωση των NM96 [(NM-100 + NM1) - NM5]. Το αποτέλεσμα είναι μία καθαρή αξία ενεργητικού NM4, που είναι η εύλογη αξία των δικαιωμάτων προαίρεσης που κατέχει και έχει πωλήσει η οντότητα.

Όλες οι μεταβιβάσεις

ΟΕ49. Κατά την έκταση που μια μεταβίβαση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου δεν πληροί τις προϋποθέσεις για διαγραφή, τα συμβατικά δικαιώματα ή οι υποχρεώσεις του εκχωρητή που σχετίζονται με τη μεταβίβαση δεν λογιστικοποιούνται διακεκριμένα ως παράγωγα, αν η αναγνώριση του παραγώγου και είτε του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου είτε της υποχρέωσης που ανακύπτει από τη μεταβίβαση θα είχε ως αποτέλεσμα την αναγνώριση των ίδιων δικαιωμάτων ή υποχρεώσεων εις διπλούν. Για παράδειγμα, ένα δικαίωμα προαίρεσης αγοράς που διατηρείται από τον εκχωρητή μπορεί να εμποδίσει μία μεταβίβαση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων να αντιμετωπιστεί λογιστικά ως πώληση. Στην περίπτωση αυτή, το δικαίωμα προαίρεσης αγοράς δεν αναγνωρίζεται διακεκριμένα ως παράγωγο περιουσιακό στοιχείο.

ΟΕ50. Στο βαθμό που μία μεταβίβαση χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου δεν πληροί τις προϋποθέσεις για διαγραφή, ο εκδοχέας δεν αναγνωρίζει το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο ως περιουσιακό στοιχείο του. Ο εκδοχέας διαγράφει τα μετρητά ή άλλο αντάλλαγμα που έχει καταβληθεί και αναγνωρίζει μία απαίτηση από τον εκχωρητή. Αν ο εκχωρητής έχει και δικαίωμα και υποχρέωση να επαναποκτήσει το έλεγχο ολόκληρου του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου έναντι καθορισμένου ποσού (όπως μέσω μιας συμφωνίας επαναγοράς), ο εκδοχέας μπορεί να αντιμετωπίσει λογιστικά την απαίτησή του ως δάνειο ή απαίτηση.

Παραδείγματα

ΟΕ51. Τα ακόλουθα παραδείγματα απεικονίζουν την εφαρμογή των αρχών διαγραφής του παρόντος Προτύπου.

(α) *Συμφωνίες επαναγοράς και δανεισμός χρεογράφων* Αν ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο πωληθεί βάσει συμφωνίας επαναγοράς του σε καθορισμένη τιμή ή σε τιμή πώλησης συν την απόδοση του δανειστή ή αν δανειστεί με συμφωνία να επιστραφεί στον εκχωρητή, δεν διαγράφεται διότι ο εκχωρητής διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες της κυριότητας. Αν ο εκδοχέας αποκτήσει το δικαίωμα να πωλήσει ή να ενεχυριάσει το περιουσιακό στοιχείο, ο εκχωρητής επανακατατάσσει το περιουσιακό στοιχείο στον ισολογισμό του, για παράδειγμα ως δανειζόμενο περιουσιακό στοιχείο ή επαναγορασμένη απαίτηση.

(β) *Συμφωνίες επαναγοράς και δανεισμός χρεογράφων – περιουσιακά στοιχεία που είναι ουσιωδώς όμοια* Αν ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο πωληθεί βάσει συμφωνίας επαναγοράς του ίδιου ή ουσιωδώς όμοιου περιουσιακού στοιχείου σε καθορισμένη τιμή ή σε τιμή πώλησης συν την απόδοση του δανειστή ή αν δανειστεί χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο με συμφωνία να επιστραφεί το ίδιο ή ουσιωδώς ίδιο περιουσιακό στοιχείο στον εκχωρητή, δεν διαγράφεται διότι ο εκχωρητής διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες της κυριότητας.

(γ) *Συμφωνίες επαναγοράς και δανεισμός χρεογράφων – δικαίωμα υποκατάστασης* Αν συμφωνία επαναγοράς σε καθορισμένη τιμή επαναγοράς ή σε τιμή που ισούται με την τιμή πώλησης συν την απόδοση του δανειστή παρέχει στον εκχωρητή το δικαίωμα να υποκαταστήσει περιουσιακά στοιχεία που είναι παρόμοια και έχουν την ίδια εύλογη αξία με το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο κατά την ημερομηνία της επαναγοράς, το περιουσιακό στοιχείο που πωλείται ή δανείζεται βάσει μιας συναλλαγής επαναγοράς ή δανεισμού χρεογράφων δεν διαγράφεται επειδή ο εκχωρητής διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες της κυριότητας.

(δ) *Δικαίωμα πρώτης άρνησης επαναγοράς στην εύλογη αξία* Αν η οντότητα πωλήσει χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και διατηρήσει μόνον ένα δικαίωμα πρώτης άρνησης να επαναγοράσει το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο στην εύλογη αξία αν ο εκδοχέας το πωλήσει μεταγενέστερα, η οντότητα διαγράφει το περιουσιακό στοιχείο επειδή έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλα τα δικαιώματα και τα οφέλη της κυριότητας.

IAS 39

(ε) *Συναλλαγή εικονικής πώλησης* Η επαναγορά ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου λίγο μετά την πώλησή του αποκαλείται ενίοτε εικονική πώληση. Τέτοια επαναγορά δεν αποκλείει τη διαγραφή με την προϋπόθεση ότι η αρχική συναλλαγή πληρούσε τις απαιτήσεις για τη διαγραφή. Όμως, αν συναφθεί συμφωνία για την πώληση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου παράλληλα με συμφωνία επαναγοράς του ίδιου περιουσιακού στοιχείου σε καθορισμένη τιμή ή στην τιμή πώλησης συν την απόδοση του δανειστή, τότε το περιουσιακό στοιχείο δεν διαγράφεται.

(στ) *Δικαιώματα πώλησης σε ορισμένη τιμή και δικαιώματα προαίρεσης αγοράς που είναι σε μεγάλο βαθμό μέσα στα χρήματα* Αν ένα μεταβιβασθέν χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο μπορεί να επαναγοραστεί από τον εκχωρητή και το δικαίωμα προαίρεσης αγοράς είναι σε μεγάλο βαθμό μέσα στα λεφτά του, ο εκχωρητής δεν πληροί τις προϋποθέσεις για διαγραφή επειδή έχει διατηρήσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες της κυριότητας. Ομοίως, αν ένα μεταβιβασθέν χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο μπορεί να πωληθεί από τον εκδοχέα και το δικαίωμα πώλησης σε ορισμένη τιμή είναι σε μεγάλο βαθμό μέσα στα λεφτά του, η μεταβίβαση δεν πληροί τις προϋποθέσεις για διαγραφή επειδή ο εκχωρητής έχει διατηρήσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες της κυριότητας.

(ζ) *Δικαιώματα πώλησης σε ορισμένη τιμή και δικαιώματα προαίρεσης αγοράς που είναι σε μεγάλο έξω από την τρέχουσα τιμή* Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που κατέχεται από τον εκδοχέα και που μεταβιβάζεται μόνο βάσει ενός δικαιώματος προαίρεσης πώλησης σε ορισμένη τιμή που είναι κατά πολύ εκτός της τρέχουσας τιμής και ένα δικαίωμα προαίρεσης αγοράς που είναι κατά πολύ έξω από τα χρήματά του που κατέχεται από τον εκχωρητή διαγράφεται. Αυτό συμβαίνει διότι ο εκχωρητής έχει μεταφέρει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες της κυριότητας.

(η) *Άμεσα διαθέσιμα περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε δικαίωμα προαίρεσης αγοράς που δεν είναι ούτε σε μεγάλο βαθμό μέσα στα χρήματα ούτε σε μεγάλο βαθμό εκτός της τρέχουσας τιμής.* Αν η οντότητα κατέχει δικαίωμα προαίρεσης αγοράς για περιουσιακό στοιχείο που είναι άμεσα διαθέσιμο στην αγορά και το δικαίωμα προαίρεσης δεν είναι ούτε σε μεγάλο βαθμό μέσα στα χρήματα ούτε σε μεγάλο βαθμό εκτός της τρέχουσας τιμής, το περιουσιακό στοιχείο διαγράφεται. Αυτό συμβαίνει διότι η οντότητα (i) δεν έχει ούτε διατηρήσει ούτε μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες της κυριότητας και (ii) δεν έχει διατηρήσει τον έλεγχο. Ωστόσο, αν το περιουσιακό στοιχείο δεν είναι άμεσα διαθέσιμο στην αγορά, η διαγραφή αποκλείεται μέχρι το ποσό του περιουσιακού στοιχείου που υπόκειται στο δικαίωμα προαίρεσης αγοράς επειδή η οντότητα έχει διατηρήσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου.

(θ) *Περιουσιακό στοιχείο που δεν είναι άμεσα διαθέσιμο και που υπόκειται σε δικαίωμα πώλησης σε ορισμένη τιμή το οποίο εκδίδεται από την οντότητα και που δεν είναι ούτε σε μεγάλο βαθμό μέσα στα χρήματα ούτε σε μεγάλο βαθμό εκτός της τρέχουσας τιμής.* Αν η οντότητα μεταβιβάσει χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο το οποίο δεν είναι άμεσα διαθέσιμο στην αγορά και πωλήσει δικαίωμα πώλησης σε ορισμένη τιμή που δεν είναι σε μεγάλο βαθμό έξω από την τρέχουσα τιμή, ούτε διατηρεί αλλά ούτε και μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες της κυριότητας λόγω του πωληθέντος δικαιώματος πώλησης σε ορισμένη τιμή. Η οντότητα διατηρεί τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου αν το δικαίωμα πώλησης σε ορισμένη τιμή έχει αρκετή αξία ώστε να αποτραπεί η πώλησή του από τον εκδοχέα, οπότε το περιουσιακό στοιχείο συνεχίζει να αναγνωρίζεται στο βαθμό της συνεχιζόμενης ανάμιξης του εκχωρητή (βλέπε παράγραφο ΟΕ44). Η οντότητα μεταβιβάζει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου αν η αξία του δικαιώματος πώλησης σε ορισμένη τιμή δεν είναι τόση ώστε να αποτρέψει την πώλησή του από τον εκδοχέα, οπότε το περιουσιακό στοιχείο διαγράφεται.

(ι) *Περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε δικαίωμα προαίρεσης πώλησης ή αγοράς στην εύλογη αξία ή σε μελλοντική συμφωνία επαναγοράς.* Η μεταβίβαση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που υπόκειται μόνο σε δικαίωμα προαίρεσης πώλησης ή αγοράς σε ορισμένη τιμή ή σε μελλοντική συμφωνία επαναγοράς που έχει τιμή άσκησης ή επαναγοράς ίση με την εύλογη αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου κατά το χρόνο της επαναγοράς καταλήγει σε διαγραφή λόγω της ουσιαστικής μεταβίβασης όλων των κινδύνων και ωφελειών της κυριότητας.

(ια) *Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς ή πώλησης σε ορισμένη τιμή που διακανονίζονται τοις μετρητοίς.* Η οντότητα αξιολογεί τη μεταβίβαση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που υπόκειται σε δικαίωμα προαίρεσης αγοράς ή πώλησης σε ορισμένη τιμή ή σε μελλοντική συμφωνία επαναγοράς που θα διακανονιστεί συμψηφιστικά τοις μετρητοίς ώστε να διαπιστώσει αν έχει διατηρήσει ή μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες της κυριότητας. Αν η οντότητα δεν έχει διατηρήσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες της κυριότητας του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου, θα διαπιστώσει αν έχει διατηρήσει τον έλεγχο του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Το γεγονός ότι το δικαίωμα προαίρεσης αγοράς ή πώλησης σε ορισμένη τιμή ή η μελλοντική συμφωνία επαναγοράς διακανονίστηκε συμψηφιστικά τοις μετρητοίς δεν σημαίνει αναγκαστικά ότι η οντότητα έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο (βλέπε παραγράφους ΟΕ44 και (ζ), (η) και (θ) ανωτέρω).

(ιβ) *Πρόβλεψη για την αφαίρεση λογαριασμού.* Πρόβλεψη για την αφαίρεση λογαριασμού είναι ένα άνευ όρων δικαίωμα επαναγοράς που δίδει στην οντότητα το δικαίωμα να ανακτήσει μεταβιβασθέντα περιουσιακά στοιχεία υποκείμενα σε κάποιους περιορισμούς. Εφόσον τέτοιο δικαίωμα προαίρεσης δεν καταλήγει ούτε στην διατήρηση ούτε στη μεταβίβαση ουσιαστικά όλων των κινδύνων και των ωφελειών της κυριότητας από την οντότητα, αποκλείει τη διαγραφή μόνο μέχρι το ποσό που υπόκειται σε επαναγορά (με την προϋπόθεση ότι ο εκδοχέας δεν μπορεί να πωλήσει τα περιουσιακά στοιχεία). Για παράδειγμα, αν η λογιστική αξία και το προϊόν της μεταβίβασης των δανειακών περιουσιακών στοιχείων είναι ΝΜ100 000 και κάθε μεμονωμένο δάνειο μπορεί να ανακληθεί αλλά το συνολικό ποσό των δανείων που μπορεί να επαναγοραστεί δεν μπορεί να υπερβεί τις ΝΜ10 000, οι ΝΜ90 000 θα πληρούσαν την προϋπόθεση για διαγραφή.

(ιγ) *Αναγγελίες πρόωρης εξόφλησης*. Μία οντότητα, που μπορεί να είναι εκχωρητής, που διαχειρίζεται μεταβιβασθέντα περιουσιακά στοιχεία, δύναται να προβεί σε αναγγελία πρόωρης εξόφλησης προκειμένου να αγοράσει τα εναπομένοντα μεταβιβασθέντα περιουσιακά στοιχεία όταν το επίπεδο των περιουσιακών στοιχείων σε κυκλοφορία πέσει σε κάποιο καθορισμένο επίπεδο στο οποίο το κόστος της διαχείρισης εκείνων των περιουσιακών στοιχείων γίνεται επαχθής σε σχέση με τα οφέλη της διαχείρισης. Εφόσον τέτοια αναγγελία πρόωρης εξόφλησης δεν καταλήγει ούτε στην διατήρηση ούτε στη μεταβίβαση ουσιαστικά όλων των κινδύνων και των ωφελειών της κυριότητας και ο εκδοχέας δεν μπορεί να πωλήσει τα περιουσιακά στοιχεία, αποκλείει τη διαγραφή μόνο μέχρι την αξία των περιουσιακών στοιχείων που υπόκεινται στο δικαίωμα προαίρεσης αγοράς.

(ιδ) *Εξαρτημένα διατηρηθέντα δικαιώματα και πιστωτικές εγγυήσεις*. Η οντότητα μπορεί να παράσχει αναβάθμιση της πίστωσης στον εκδοχέα υποτάσσοντας μέρος ή όλα τα δικαιώματα που διατηρήθηκαν επί του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Εναλλακτικά, η οντότητα μπορεί να παράσχει στον εκδοχέα πιστωτική αναβάθμιση με την μορφή πιστωτικής εγγύησης που μπορεί να είναι απεριόριστη ή να περιορίζεται σε καθορισμένο ποσό. Αν η οντότητα διατηρήσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες της κυριότητας του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου, αυτό θα συνεχίζει να αναγνωρίζεται στο σύνολό του. Αν η οντότητα διατηρήσει μερικούς, αλλά όχι ουσιαστικά όλους, τους κινδύνους και τις ωφέλειες της κυριότητας και έχει διατηρήσει τον έλεγχο, η διαγραφή αποκλείεται μέχρι το ποσό των μετρητών ή των άλλων περιουσιακών στοιχείων που η οντότητα θα μπορούσε να υποχρεωθεί να καταβάλλει.

(ιε) *Ανταλλαγές συνολικής απόδοσης*. Η οντότητα δύναται να πωλήσει χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο σε εκδοχέα και να συνάψει συμβόλαιο ανταλλαγής συνολικής απόδοσης με τον εκδοχέα, σύμφωνα με το οποίο όλα τα τοκομερίδια από το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο θα διαβιβάζονται στην οντότητα έναντι μιας καθορισμένης ή κυμαινόμενου επιτοκίου καταβολής και κάθε αύξηση ή μείωση της εύλογης αξίας του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου θα απορροφάται από την οντότητα. Στην περίπτωση αυτή, η διαγραφή του περιουσιακού στοιχείου στο σύνολό του απαγορεύεται.

(ιστ) *Ανταλλαγές επιτοκίου*. Η οντότητα δύναται να μεταβιβάσει σε εκδοχέα ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο σταθερού επιτοκίου και να συνάψει συμβόλαιο ανταλλαγής επιτοκίου με τον εκδοχέα για τη λήψη καθορισμένου επιτοκίου και την καταβολή κυμαινόμενου επιτοκίου βάσει ενός τεκμαρτού ποσού που ισούται με το κεφάλαιο του μεταβιβασθέντος χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Η ανταλλαγή επιτοκίων δεν αποκλείει τη διαγραφή του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου εφόσον οι καταβολές επί της ανταλλαγής δεν εξαρτώνται από την πραγματοποίηση καταβολών επί του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου.

(ιζ) *Αποσβηνώμενες ανταλλαγές επιτοκίου*. Η οντότητα δύναται να μεταβιβάσει σε εκδοχέα ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο σταθερού επιτοκίου που αποπληρώνεται κατά τη διάρκεια μιας χρονικής περιόδου και να συνάψει συμβόλαιο αποσβηνόμενης ανταλλαγής επιτοκίου με τον εκδοχέα για τη λήψη καθορισμένου επιτοκίου και την καταβολή κυμαινόμενου επιτοκίου βάσει ενός τεκμαρτού ποσού. Αν το τεκμαρτό ποσό της ανταλλαγής αποσβένεται ώστε να ισούται με το κεφάλαιο του μεταβιβασθέντος χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που βρίσκεται σε κυκλοφορία σε οποιαδήποτε στιγμή, η ανταλλαγή συνήθως θα είχε το αποτέλεσμα η οντότητα να διατηρεί σημαντικό κίνδυνο προπληρωμής, οπότε η οντότητα είτε συνεχίζει να αναγνωρίζει το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο στο σύνολό του είτε συνεχίζει να αναγνωρίζει το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο στο βαθμό της συνεχιζόμενης ανάμιξής της. Αντίθετα, αν η απόσβεση του τεκμαρτού ποσού της ανταλλαγής δεν συνδέεται με το ποσό του κεφαλαίου σε κυκλοφορία του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου, τέτοια ανταλλαγή δεν θα κατέληγε στη διατήρηση του κινδύνου προπληρωμής επί του περιουσιακού στοιχείου από την οντότητα. Συνεπώς, δεν θα απέκλειε τη διαγραφή του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου, με την προϋπόθεση ότι οι καταβολές επί της ανταλλαγής δεν εξαρτώνται από καταβολές τόκων επί του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου και το αποτέλεσμα της ανταλλαγής δεν είναι η διατήρηση από την οντότητα σημαντικών κινδύνων και ωφελειών της κυριότητας επί του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου.

ΟΕ52. Η παράγραφος αυτή απεικονίζει την εφαρμογή της προσέγγισης της συνεχιζόμενης ανάμιξης όταν υπάρχει συνεχιζόμενη ανάμιξη της οντότητας σε μέρος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Ας υποθέσουμε ότι μία οντότητα έχει χαρτοφυλάκιο δανείων με δικαίωμα προπληρωμής των οποίων το κουπόνι και το πραγματικό επιτόκιο είναι 10 τοις εκατό και το κεφάλαιο και αποσβεσμένο κόστος είναι ΝΜ10 000. Υπεισέρχεται σε συναλλαγή κατά την οποία, έναντι καταβολής των ΝΜ9 115, ο εκδοχέας λαμβάνει το δικαίωμα για ΝΜ9 000 οποιωνδήποτε εισπράξεων κεφαλαίου συν την απόδοση επ'αυτού των 9,5 τοις εκατό. Η οντότητα διατηρεί δικαιώματα επί ΝΜ1 000 κάθε είσπραξης κεφαλαίου συν την απόδοση επ'αυτού των 10 τοις εκατό, συν το επιπρόσθετο περιθώριο των 0,5 τοις εκατό επί των υπόλοιπων ΝΜ9 000 του κεφαλαίου. Οι εισπράξεις από τις προπληρωμές κατανέμονται ανάμεσα στην οντότητα και τον εκδοχέα αναλογικά με σχέση 1:9, αλλά κάθε αθέτηση αφαιρείται από τη συμμετοχή των ΝΜ1 000 της οντότητας έως ότου εξαντληθεί εκείνη η συμμετοχή. Η εύλογη αξία των δανείων κατά την ημερομηνία της συναλλαγής είναι ΝΜ10 100 και η εκτιμώμενη εύλογη αξία του επιπρόσθετου περιθωρίου των 0,5 τοις εκατό είναι ΝΜ40.

Η οντότητα διαπιστώνει ότι έχει μεταβιβάσει κάποιους σημαντικούς κινδύνους και ωφέλειες της κυριότητας (για παράδειγμα, σημαντικό κίνδυνο προπληρωμών) αλλά ότι έχει επίσης διατηρήσει κάποιους σημαντικούς κινδύνους και ωφέλειες της κυριότητας (λόγω των εξαρτώμενων διατηρηθέντων δικαιωμάτων) και έχει διατηρήσει τον έλεγχο. Συνεπώς εφαρμόζει την προσέγγιση της συνεχιζόμενης ανάμιξης.

IAS 39

Για να εφαρμόσει το παρόν Πρότυπο, η οντότητα αναλύει τη συναλλαγή ως (α) μία διατήρηση απόλυτα ανάλογων διατηρηθέντων δικαιωμάτων των ΝΜ1 000, συν (β) την εξάρτηση εκείνου του διατηρηθέντος δικαιώματος προκειμένου να παρασχεθεί πιστωτική αναβάθμιση στον εκδοχέα για πιστωτικές ζημίες.

Η οντότητα υπολογίζει ότι ΝΜ9 090 (90 τοις εκατό των ΝΜ10 100) του ανταλλάγματος που λήφθηκε των ΝΜ9 115 αντιπροσωπεύει το αντάλλαγμα για το απόλυτα ανάλογο μερίδιο του 90 τοις εκατό. Το υπόλοιπο του ληφθέντος ανταλλάγματος (ΝΜ25) αντιπροσωπεύει το αντάλλαγμα που λήφθηκε για την εξάρτηση του διατηρηθέντος δικαιώματος προκειμένου να παρασχεθεί πιστωτική αναβάθμιση στον εκδοχέα για πιστωτικές ζημίες. Επιπρόσθετα, το επιπλέον περιθώριο του 0,5 τοις εκατό αντιπροσωπεύει το αντάλλαγμα που λήφθηκε για την πιστωτική αναβάθμιση. Συνεπώς, το συνολικό αντάλλαγμα που λήφθηκε για την πιστωτική αναβάθμιση είναι ΝΜ65 (ΝΜ25 + ΝΜ40).

Η οντότητα υπολογίζει το κέρδος ή τη ζημία επί της πώλησης του 90 τοις εκατό των ταμιακών ροών. Υποθέτοντας ότι οι διακεκριμένες εύλογες αξίες του μεταβιβασθέντος 10 τοις εκατό και το διατηρηθέντος 90 τοις εκατό δεν είναι διαθέσιμες κατά την ημερομηνία της μεταβίβασης, η οντότητα επιμερίζει τη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου σύμφωνα με την παράγραφο 28, όπως ακολουθεί:

	Εκτιμώμενη Εύλογη αξία	*Ποσοστό*	*Επιμεριζόμενη Λογιστική Αξία*
Μεταβιβασθέν τμήμα	9 090	90 %	9 000
Διατηρηθέν τμήμα	1 010	10 %	1 000
Σύνολο	**10 100**		**10 000**

Η οντότητα υπολογίζει το κέρδος ή τη ζημία της επί της πώλησης του 90 τοις εκατό των ταμιακών ροών αφαιρώντας την επιμερισθείσα λογιστική αξία του μεταβιβασθέντος τμήματος από τον αντάλλαγμα που λήφθηκε, ήτοι ΝΜ90 (ΝΜ9 090 - ΝΜ9 000). Η λογιστική αξία του διατηρηθέντος από την οντότητα τμήματος είναι ΝΜ1 000.

Επιπρόσθετα, η οντότητα αναγνωρίζει τη συνεχιζόμενη ανάμιξη που είναι αποτέλεσμα της εξάρτησης του διατηρηθέντος δικαιώματος για πιστωτικές ζημίες. Κατά συνέπεια, αναγνωρίζει ένα περιουσιακό στοιχείο των ΝΜ1 000 (το μέγιστο ποσό των ταμιακών ροών που δεν θα λάμβανε σύμφωνα με την εξάρτηση) και μία συνδεδεμένη υποχρέωση των ΝΜ1 065 (που είναι το μέγιστο ποσό των ταμιακών ροών που δεν θα λάμβανε σύμφωνα με την εξάρτηση, ήτοι ΝΜ1 000, συν την εύλογη αξία της εξάρτησης των ΝΜ65).

Η οντότητα χρησιμοποιεί όλες τις προαναφερόμενες πληροφορίες προκειμένου να λογιστικοποιήσει τη συναλλαγή ως ακολούθως:

	Χρέωση	*Πίστωση*
Αρχικό περιουσιακό στοιχείο	–	9 000
Περιουσιακό στοιχείο που αναγνωρίστηκε για εξάρτηση ή το υπολειπόμενο δικαίωμα	1 000	–
Περιουσιακό στοιχείο για το αντάλλαγμα που λήφθηκε με τη μορφή του επιπρόσθετου περιθωρίου	40	–
Κέρδος ή ζημία (κέρδος επί της μεταβίβασης)	–	90
– Υποχρέωση	–	1 065
Ληφθέντα μετρητά	9 115	–
Σύνολο	**10 155**	**10 155**

Αμέσως μετά τη συναλλαγή, η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου είναι ΝΜ2 040 που απαρτίζεται από ΝΜ1 000, για το επιμεριζόμενο κόστος του τμήματος που διακρατήθηκε και ΝΜ1 040, για την επιπρόσθετη συνεχιζόμενη ανάμιξη από την εξάρτηση του διατηρηθέντος δικαιώματος για πιστωτικές ζημίες (που περιλαμβάνει το επιπρόσθετο περιθώριο των ΝΜ40).

Σε μεταγενέστερες περιόδους, η οντότητα αναγνωρίζει το αντάλλαγμα που λήφθηκε για την πιστωτική αναβάθμιση (ΝΜ65), με βάση τον αναλογούντα χρόνο, συσσωρεύει τόκους επί του αναγνωρισμένου περιουσιακού στοιχείου με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου και αναγνωρίζει οποιαδήποτε πιστωτική απομείωση των αναγνωρισμένων περιουσιακών στοιχείων. Ως παράδειγμα της τελευταίας περίπτωσης, ας υποθέσουμε ότι τον επόμενο χρόνο υπάρχει πιστωτική ζημία απομείωσης επί των υποκείμενων δανείων των ΝΜ300. Η οντότητα μειώνει το αναγνωρισμένο περιουσιακό στοιχείο κατά ΝΜ600 (ΝΜ300 που σχετίζεται με το διατηρηθέν δικαίωμα και ΝΜ300 που σχετίζεται με την επιπρόσθετη συνεχιζόμενη ανάμιξη που ανακύπτει από την εξάρτηση του διατηρηθέντος δικαιώματος για πιστωτικές ζημίες) και μειώνει την αναγνωρισμένη υποχρέωση της κατά ΝΜ300. Το καθαρό αποτέλεσμα είναι χρέωση των αποτελεσμάτων με πιστωτική ζημία των ΝΜ300.

Σύμβαση κανονικής παράδοσης ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου (παράγραφος 38)

ΟΕ53. Μία σύμβαση κανονικής παράδοσης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αναγνωρίζεται και διαγράφεται με τη χρήση της λογιστικής της ημερομηνίας συναλλαγής ή τη λογιστική της ημερομηνίας διακανονισμού, όπως περιγράφεται στις παραγράφους ΟΕ55 και ΟΕ56. Η μέθοδος που θα χρησιμοποιηθεί θα εφαρμόζεται με συνέπεια σε όλες τις αγορές και πωλήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν στην ίδια κατηγορία χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων όπως καθορίστηκε στην παράγραφο 9. Για τον σκοπό αυτό, τα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα για εμπορική εκμετάλλευση συνθέτουν διακεκριμένη κατηγορία από τα περιουσιακά στοιχεία που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

ΟΕ54. Ένα συμβόλαιο που απαιτεί ή επιτρέπει τον συμψηφιστικό διακανονισμό της αξίας του συμβολαίου δεν είναι συμβόλαιο κανονικής παράδοσης. Αντίθετα, τέτοιο συμβόλαιο αντιμετωπίζεται λογιστικά ως παράγωγο στην περίοδο ανάμεσα στην ημερομηνία της εμπορικής συναλλαγής και την ημερομηνία του διακανονισμού.

ΟΕ55. Η ημερομηνία εμπορικής συναλλαγής είναι η ημερομηνία κατά την οποία η οντότητα δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει ένα περιουσιακό στοιχείο. Η λογιστική της ημερομηνίας συναλλαγής αναφέρεται (α) στην αναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου που αποκτάται και της υποχρέωσης εξόφλησής του κατά την ημερομηνία της εμπορικής συναλλαγής και (β) στη διαγραφή του περιουσιακού στοιχείου που πωλείται, την αναγνώριση κάθε κέρδους ή ζημίας κατά τη διάθεση και της απαίτησης από τον αγοραστή για εξόφληση κατά την ημερομηνία συναλλαγής. Κατά κανόνα, ο λογισμός τόκων επί της απαίτησης και της αντίστοιχης υποχρέωσης αρχίζει την ημερομηνία διακανονισμού, οπότε λαμβάνει χώρα η μεταβίβαση της κυριότητας.

ΟΕ56. Ημερομηνία διακανονισμού είναι η ημερομηνία παράδοσης του περιουσιακού στοιχείου στην ή από την οντότητα. Η λογιστική της ημερομηνίας διακανονισμού αναφέρεται στην (α) αναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου την ημέρα που αυτό λαμβάνεται από την οντότητα και (β) στη διαγραφή του περιουσιακού στοιχείου και αναγνώριση κάθε κέρδους ή ζημίας κατά της διάθεση την ημέρα που αυτό παραδίδεται από την οντότητα. Όταν εφαρμόζεται η λογιστική της ημερομηνίας διακανονισμού, η οντότητα λογιστικοποιεί κάθε μεταβολή της εύλογης αξίας του περιουσιακού στοιχείου που θα ληφθεί, κατά τη διάρκεια της περιόδου μεταξύ της ημερομηνίας συναλλαγής και της ημερομηνίας διακανονισμού με τον ίδιο τρόπο που αντιμετωπίζει λογιστικά το αποκτώμενο περιουσιακό στοιχείο. Δηλαδή, η μεταβολή της αξίας δεν αναγνωρίζεται για περιουσιακά στοιχεία που τηρούνται λογιστικά σε κόστος ή στο αποσβεσμένο κόστος. Αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα για περιουσιακά στοιχεία που έχουν καταταχθεί ως χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και στα ίδια κεφάλαια για περιουσιακά στοιχεία που έχουν καταταχθεί ως διαθέσιμα προς πώληση.

Διαγραφή χρηματοοικονομικής υποχρέωσης (παράγραφοι 39-42)

ΟΕ57. Μία χρηματοοικονομική υποχρέωση (ή μέρος αυτής) εξαλείφεται όταν ο οφειλέτης είτε:

(α) απαλλάσσεται της υποχρέωσης (ή μέρους αυτής) εξοφλώντας τον πιστωτή, συνήθως με μετρητά, άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, αγαθά ή υπηρεσίες

είτε

(β) απαλλάσσεται νομίμως από την πρωταρχική ευθύνη της υποχρέωσης (ή μέρους αυτής) είτε μέσω νομικής διαδικασίας είτε από τον πιστωτή. (Αν ο οφειλέτης έχει δώσει εγγύηση, ο όρος αυτός μπορεί ακόμα να καλύπτεται.)

ΟΕ58. Αν ο εκδότης χρεωστικού τίτλου επαναγοράσει το μέσο, το χρέος εξαλείφεται, έστω και αν ο εκδότης είναι δημιουργός αγοράς για το μέσο εκείνο ή προτίθεται να το πωλήσει εκ νέου στο προσεχές μέλλον.

ΟΕ59. Πληρωμή σε τρίτο, συμπεριλαμβανομένης και της καταπιστευματικής μεταβίβασης (μερικές φορές καλούμενη «ουσιαστική ακύρωση») δεν απαλλάσσει από μόνη της τον οφειλέτη της αρχικής υποχρέωσής του προς τον πιστωτή, εν τη απουσία νομικής απαλλαγής.

ΟΕ60. Αν ο οφειλέτης πληρώσει τρίτο για την ανάληψη υποχρέωσης και ειδοποιήσει τον πιστωτή του ότι ο τρίτος έχει αναλάβει τη δανειακή υποχρέωση, ο οφειλέτης δεν διαγράφει τη δανειακή υποχρέωση παρά μόνον εφόσον καλύπτεται ο όρος της παραγράφου ΟΕ57(β). Αν ο οφειλέτης πληρώσει τρίτο να αναλάβει μία υποχρέωση και λάβει νομική απαλλαγή από τον πιστωτή, ο οφειλέτης έχει εξαλείψει το χρέος. Όμως, αν ο οφειλέτης συμφωνήσει να καταβάλλει πληρωμές στο τρίτο μέρος ή απευθείας στον αρχικό πιστωτή, ο οφειλέτης αναγνωρίζει νέα δανειακή υποχρέωση προς το τρίτο μέρος.

ΟΕ61. Δεδομένου ότι νόμιμη απαλλαγή, είτε δικαστικώς είτε από τον πιστωτή, έχει ως αποτέλεσμα τη διαγραφή της υποχρέωσης, η οντότητα ενδέχεται να είναι υποχρεωμένη να αναγνωρίσει μία νέα υποχρέωση, αν τα κριτήρια για τη διαγραφή που ορίζονται στις παραγράφους 15-37 δεν πληρούνται για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που μεταβιβάστηκαν. Αν τα κριτήρια εκείνα δεν πληρούνται, τα μεταβιβαζόμενα περιουσιακά στοιχεία δεν διαγράφονται κα η οντότητα αναγνωρίζει νέα υποχρέωση που σχετίζεται με τα μεταβιβασθέντα περιουσιακά στοιχεία.

IAS 39

ΟΕ62. Για τους σκοπούς της παραγράφου 40, οι όροι διαφέρουν ουσιαστικά αν η προεξοφλημένη παρούσα αξία των ταμιακών ροών, βάσει των νέων όρων, περιλαμβανομένων οποιεσδήποτε καταβληθείσες αμοιβές, καθαρές από οποιεσδήποτε αμοιβές λήφθηκαν και προεξοφλήθηκαν χρησιμοποιώντας το αρχικό πραγματικό επιτόκιο, διαφέρει κατά τουλάχιστον 10 τοις εκατό από την προεξοφλημένη παρούσα αξία των ταμιακών ροών που απομένουν από την αρχική χρηματοοικονομική υποχρέωση. Αν μία ανταλλαγή χρεωστικών τίτλων ή τροποποίηση όρων αντιμετωπιστεί λογιστικά ως εξάλειψη, κάθε κόστος ή αμοιβή αναγνωρίζεται ως μέρος του κέρδους ή της ζημίας επί της εξάλειψης. Αν η ανταλλαγή ή τροποποίηση δεν αντιμετωπίζεται λογιστικά ως εξάλειψη, κάθε κόστος ή αμοιβή που πραγματοποιείται αποτελεί αναπροσαρμογή της λογιστικής αξίας της υποχρέωσης και αποσβένεται κατά την εναπομένουσα διάρκεια της τροποποιημένης υποχρέωσης.

ΟΕ63. Σε μερικές περιπτώσεις, ο πιστωτής απαλλάσσει τον οφειλέτη από την υποχρέωση της εξόφλησης, αλλά ο οφειλέτης αναλαμβάνει τη δέσμευση να εξοφλήσει, εάν το μέρος που ανέλαβε την βασική ευθύνη αθετήσει. Στην περίπτωση αυτή ο οφειλέτης:

(α) αναγνωρίζει μία νέα χρηματοοικονομική υποχρέωση βασιζόμενη στην εύλογη αξία της δέσμευσής του για την εγγύηση,

και

(β) αναγνωρίζει κέρδος ή ζημία που βασίζεται στη διαφορά μεταξύ (i) κάθε καταβληθέντος τιμήματος και (ii) της λογιστικής αξίας της αρχικής χρηματοοικονομικής υποχρέωσης μείον την εύλογη αξία της νέας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης.

Επιμέτρηση (παράγραφοι 43-70)

Αρχική επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων (παράγραφος 43)

ΟΕ64. Η εύλογη αξία ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου κατά την αρχική αναγνώριση είναι συνήθως η τιμή συναλλαγής (ήτοι η εύλογη αξία του ανταλλάγματος που καταβλήθηκε ή λήφθηκε, βλέπε επίσης την παράγραφο ΟΕ76). Όμως, αν μέρος του ανταλλάγματος που καταβλήθηκε ή λήφθηκε αφορά κάτι εκτός του χρηματοοικονομικού μέσου, η εύλογη αξία του χρηματοοικονομικού μέσου εκτιμάται με τη χρήση τεχνικής αποτίμησης (βλέπε παραγράφους ΟΕ74-ΟΕ79). Για παράδειγμα, η εύλογη αξία ενός άτοκου μακροπρόθεσμου δανείου ή μιας άτοκης μακροπρόθεσμης απαίτησης μπορεί να εκτιμηθεί ως η παρούσα αξία όλων των μελλοντικών εισπράξεων προεξοφλημένων με το ισχύον επιτόκιο της αγοράς για παρόμοιο μέσο (όσον αφορά το νόμισμα, τη διάρκεια, το είδος επιτοκίου και άλλους παράγοντες) με παρόμοια πιστωτική διαβάθμιση. Κάθε επιπρόσθετο ποσό που δανείζεται είναι δαπάνη ή μείωση των εσόδων εκτός αν πληροί τις προϋποθέσεις για αναγνώριση ως κάποιο άλλου είδους περιουσιακού στοιχείου.

ΟΕ65. Αν η οντότητα δημιουργήσει δάνειο που φέρει επιτόκιο που δεν είναι αντιπροσωπευτικό εκείνου της αγοράς (π.χ., 5 τοις εκατό όταν το επιτόκιο της αγοράς για παρόμοια δάνεια είναι 8 τοις εκατό) και λαμβάνει μία προκαταρκτική αμοιβή ως αποζημίωση, η οντότητα αναγνωρίζει το δάνειο στην εύλογη αξία του, ήτοι καθαρό από την αμοιβή που λαμβάνει. Η οντότητα επαυξάνει την προεξόφληση στα αποτελέσματα χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Μεταγενέστερη επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (παράγραφοι 45 και 46)

ΟΕ66. Στην περίπτωση που η εύλογη αξία χρηματοοικονομικού μέσου το οποίο είχε αναγνωριστεί προγενέστερα ως χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στην εύλογη αξία, είναι αρνητική, είναι χρηματοοικονομική υποχρέωση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 47.

ΟΕ67. Το ακόλουθο παράδειγμα απεικονίζει τη λογιστική αντιμετώπιση κόστους συναλλαγών επί της αρχικής και μεταγενέστερης επιμέτρησης ενός διαθέσιμου προς πώληση χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Ένα περιουσιακό στοιχείο αποκτάται έναντι ΝΜ100 συν μία αμοιβή αγοράς των ΝΜ2. Αρχικά, το περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται στα ΝΜ102. Η επόμενη ημερομηνία χρηματοοικονομικής αναφοράς είναι μία ημέρα αργότερα, όταν η χρηματιστηριακή τιμή του περιουσιακού στοιχείου είναι ΝΜ100. Αν το περιουσιακό στοιχείο πωλείτο, θα καταβαλλόταν αμοιβή ΝΜ3. Την ημερομηνία εκείνη, το περιουσιακό στοιχείο επιμετράται στις ΝΜ100 μονάδες (χωρίς αναφορά στην πιθανή προμήθεια επί της πώλησης) και στα ίδια κεφάλαια αναγνωρίζεται ζημία ΝΜ2. Αν το διαθέσιμο προς πώληση χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο έχει καθορισμένες ή προσδιοριστέες καταβολές, τα κόστη συναλλαγών αποσβένονται στα αποτελέσματα με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Αν το διαθέσιμο προς πώληση χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο δεν έχει καθορισμένες ή προσδιοριστέες καταβολές, τα κόστη συναλλαγών αποσβένονται στα αποτελέσματα κατά τη διαγραφή του περιουσιακού στοιχείου ή όταν υποστεί απομείωση.

ΟΕ68. Μέσα που κατατάσσονται ως δάνεια και απαιτήσεις επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η πρόθεση της οντότητας να τα διακρατήσει μέχρι τη λήξη.

Παράγοντες επιμέτρησης στην εύλογη αξία (παράγραφοι 48 και 49)

ΟΕ69. Η προϋπόθεση ότι η οντότητα είναι σε κατάσταση συνεχούς δραστηριότητας, χωρίς καμία πρόθεση ή ανάγκη να λυθεί, να προβεί σε ουσιαστική περικοπή των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων ή να αναλάβει μία συναλλαγή με δυσμενείς όρους αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο του ορισμού της εύλογης αξίας. Η εύλογη αξία δεν είναι, συνεπώς, το ποσό που μια οντότητα θα εισπράξει ή θα καταβάλει σε μία αναγκαστική συναλλαγή, ακούσια λύση της ή εκποίηση υπό καθεστώς δυσμενών συνθηκών. Όμως, η εύλογη αξία αντικατοπτρίζει την πιστωτική ποιότητα του μέσου.

ΟΕ70. Το Πρότυπο αυτό κάνει χρήση των όρων «τιμή προσφοράς» και «τιμή πώλησης» (γνωστή και ως «τιμή τρέχουσας προσφοράς») στο πλαίσιο των χρηματιστηριακών τιμών και του όρου «διαφορά τιμής πώλησης-αγοράς» μόνο για τα κόστη συναλλαγών. Οι λοιπές προσαρμογές που απαιτούνται για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας (π.χ., για τον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλόμενου) δεν περιλαμβάνονται στον όρο «διαφορά τιμής πώλησης-αγοράς».

Ενεργός αγορά: χρηματιστηριακή τιμή

ΟΕ71. Ένα χρηματοοικονομικό μέσο θεωρείται εισηγμένο σε ενεργό αγορά αν είναι κανονικά διαθέσιμες χρηματιστηριακές τιμές από χρηματιστήριο, χρηματιστές, διαπραγματευτές, επιχειρηματικό τομέα, υπηρεσία τιμών ή ρυθμιστική αρχή και οι τιμές αυτές αντιπροσωπεύουν πραγματικές και συχνές συναλλαγές σε καθαρά εμπορική βάση. Η εύλογη αξία ορίζεται βάσει της τιμής που συμφωνείται μεταξύ πωλητή και αγοραστή, οι οποίοι θα ενεργούν με πλήρη γνώση των συνθηκών της αγοράς και με τη θέλησή τους, σε μία συναλλαγή σε καθαρά εμπορική βάση. Ο σκοπός του προσδιορισμού της εύλογης αξίας για ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που διαπραγματεύεται σε ενεργό αγορά είναι να υπολογιστεί η τιμή στην οποία θα λάμβανε χώρα μία συναλλαγή κατά την ημερομηνία του ισολογισμού για εκείνο το μέσο (ήτοι χωρίς να τροποποιηθεί ή να ανασκευαστεί το μέσο), στην πιο συμφέρουσα ενεργό αγορά στην οποία έχει άμεση πρόσβαση η οντότητα. Όμως, η οντότητα προσαρμόζει την τιμή στην περισσότερο συμφέρουσα αγορά ώστε να αντικατοπτρίζει οποιαδήποτε διαφορά στον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλόμενου ανάμεσα σε μέσα που διαπραγματεύονται σε εκείνη την αγορά και εκείνου που είναι υπό εκτίμηση. Η ύπαρξη δημοσιευμένων χρηματιστηριακών τιμών σε ενεργό αγορά αποτελεί την καλύτερη απόδειξη της εύλογης αξίας και, όταν υπάρχουν, χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης.

ΟΕ72. Η κατάλληλη χρηματιστηριακή αγοραία τιμή για ένα κατεχόμενο περιουσιακό στοιχείο ή για μια υποχρέωση που δημιουργείται, είναι συνήθως η τρέχουσα τιμή ζήτησης και, για ένα περιουσιακό στοιχείο που αποκτάται ή υποχρέωση που διακατέχεται, είναι η τρέχουσα τιμή προσφοράς. Όταν η οντότητα έχει περιουσιακά στοιχεία με αλληλοκαλυπτόμενους κινδύνους αγοράς, δύναται να χρησιμοποιεί μέσες αγοραίες τιμές ως βάση για τον προσδιορισμό εύλογων αξιών για τις αλληλοκαλυπτόμενες θέσεις επιτοκιακού κινδύνου και να εφαρμόζει την τιμής ζήτησης ή πώλησης στην καθαρή ανοικτή θέση, όπως αρμόζει. Στην περίπτωση που δεν είναι διαθέσιμες οι τρέχουσες τιμές ζήτησης και προσφοράς, η εύλογη αξία είναι δυνατό να αποδεικνύεται από την τιμή της πιο πρόσφατης συναλλαγής, εφόσον δεν υπήρξε ουσιαστική μεταβολή στις οικονομικές συνθήκες από την ημερομηνία της συναλλαγής. Αν οι συνθήκες έχουν αλλάξει από την τελευταία συναλλαγή (π.χ., μία μεταβολή στο επιτόκιο ελευθέρου κινδύνου μετά την πιο πρόσφατη επίσημη τιμή για εταιρικό ομόλογο), η εύλογη αξία αντανακλά την αλλαγή των συνθηκών μέσω της αναφοράς σε τρέχουσες τιμές ή επιτόκια για παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα, όπως αρμόζει. Ομοίως, αν η οντότητα μπορεί να αποδείξει ότι η τελευταία τιμή συναλλαγής δεν είναι εύλογη αξία (π.χ., επειδή αντικατόπτριζε το ποσό που μία οντότητα θα λάμβανε ή θα κατέβαλλε στα πλαίσια αναγκαστικής συναλλαγής, ακούσιας λύσης ή εκποίησης υπό καθεστώς δυσμενών συνθηκών), εκείνη η τιμή προσαρμόζεται. Η εύλογη αξία ενός χαρτοφυλακίου χρηματοοικονομικών μέσων είναι το προϊόν του αριθμού των μονάδων του μέσου και της χρηματιστηριακής του τιμής. Εάν για ένα χρηματοοικονομικό μέσο δεν υπάρχει επίσημη τιμή σε ενεργό αγορά για το σύνολό του, αλλά υπάρχουν ενεργές αγορές για τα επί μέρους συνθετικά του στοιχεία, η εύλογη αξία του μέσου υπολογίζεται ως σύνθεση των σχετικών αγοραίων τιμών.

ΟΕ73. Αν υπάρχει επιτόκιο (αντί τιμής) σε ενεργός αγορά, η οντότητα χρησιμοποιεί εκείνο το επίσημο επιτόκιο ως δεδομένο σε τεχνική αποτίμησης για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας. Αν το επιτόκιο κλεισίματος της αγοράς δεν περιλαμβάνει πιστωτικό κίνδυνο ή άλλους παράγοντες που οι συμμετέχοντες στην αγορά θα περιελάμβαναν κατά την αποτίμηση του μέσου, η οντότητα προσαρμόζει για τους παράγοντες αυτούς.

IAS 39

Καμία ενεργός αγορά: τεχνική αποτίμησης

ΟΕ74. Αν η αγορά για ένα χρηματοοικονομικό μέσο δεν είναι ενεργός, η οντότητα καθορίζει την εύλογη αξία χρησιμοποιώντας μία τεχνική αποτίμησης. Στις τεχνικές αποτίμησης περιλαμβάνεται η χρήση πρόσφατων συναλλαγών σε καθαρά εμπορική βάση μεταξύ δύο μερών που ενεργούν με τη θέλησή τους και με πλήρη γνώση των συνθηκών της αγοράς και αν υπάρχουν, η αναφορά στην τρέχουσα εύλογη αξία ενός ουσιωδώς συναφούς μέσου, η ανάλυση των προεξοφλημένων ταμιακών ροών και μοντέλα αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης. Αν υπάρχει τεχνική αποτίμηση που κατά κανόνα χρησιμοποιείται από τους συμμετέχοντες στην αγορά για την τιμολόγηση του μέσου και η τεχνική αυτή έχει αποδειχθεί ότι παρέχει αξιόπιστες εκτιμήσεις τιμών που λήφθηκαν από πραγματικές συναλλαγές στην αγορά, η οντότητα χρησιμοποιεί την τεχνική εκείνη.

ΟΕ75. Ο σκοπός της χρήσης μιας τεχνικής αποτίμησης είναι ο καθορισμός της τιμής συναλλαγής που θα προέκυπτε σε συναλλαγή σε καθαρά εμπορική βάση παρακινούμενη από συνήθεις επιχειρηματικούς παράγοντες. Η εύλογη αξία εκτιμάται βάσει των αποτελεσμάτων μιας τεχνικής αποτίμησης που χρησιμοποιεί στο έπακρων δεδομένα της αγοράς και βασίζεται όσο είναι δυνατό λιγότερο σε δεδομένα που αφορούν ειδικά την οντότητα. Μία τεχνική αποτίμησης θα αναμενόταν να προσφέρει μία αληθοφανής εκτίμηση της εύλογης αξίας αν (α) αντανακλά με λογικό τρόπο πως η αγορά θα αναμενόταν να τιμολογήσει το μέσο και (β) τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται αντιπροσωπεύουν κατά εύλογο τρόπο τις προσδοκίες και τα μέτρα των παραγόντων κινδύνου-απόδοσης που εμπεριέχονται στο χρηματοοικονομικό μέσο.

ΟΕ76. Συνεπώς, μία τεχνική αποτίμησης (α) ενσωματώνει όλους τους παράγοντες που οι συμμετέχοντες στην αγορά θα λάμβαναν υπόψη για τον καθορισμό μιας τιμής και (β) είναι συνεπής προς τις αποδεκτές οικονομικές μεθόδους για την τιμολόγηση χρηματοοικονομικών μέσων. Περιοδικά, η οντότητα διορθώνει την τεχνική αποτίμησης και ελέγχει την εγκυρότητά της χρησιμοποιώντας τιμές από παρατηρήσιμες συναλλαγές της αγοράς που αφορούν το ίδιο μέσο (ήτοι χωρίς τροποποίηση ή ανασκευή) ή βάσει οποιωνδήποτε παρατηρήσιμων δεδομένων της αγοράς. Η οντότητα λαμβάνει δεδομένα σταθερά από την ίδια αγορά όπου το μέσο δημιουργήθηκε ή αποκτήθηκε. Η καλύτερη απόδειξη της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού μέσου κατά την αρχική αναγνώριση είναι η τιμή συναλλαγής (ήτοι η εύλογη αξία του ανταλλάγματος που λήφθηκε ή καταβλήθηκε), εκτός αν η εύλογη αξία εκείνου του χρηματοοικονομικού μέσου αποδεικνύεται μέσω της σύγκρισης με άλλες παρατηρήσιμες συναλλαγές της αγοράς που αφορούν το ίδιο μέσο (χωρίς τροποποίηση ή ανασκευή) ή βάσει μιας τεχνικής αποτίμησης της οποίας οι μεταβλητές περιλαμβάνουν μόνο δεδομένα από παρατηρήσιμες αγορές.

ΟΕ77. Η αρχική απόκτηση ή δημιουργία ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή ανάληψη μια χρηματοοικονομικής υποχρέωσης είναι μια αγοραία συναλλαγή που παρέχει τη βάση για την εκτίμηση της εύλογης αξίας του χρηματοοικονομικού μέσου. Ειδικότερα, αν το χρηματοοικονομικό μέσο είναι χρεωστικός τίτλος (όπως ένα δάνειο), η εύλογη αξία του μπορεί να προσδιοριστεί με αναφορά στις συνθήκες της αγοράς που επικρατούσαν κατά την ημερομηνία της απόκτησης ή δημιουργίας του και τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς ή τα επιτόκια που χρεώνονται επί του παρόντος από την οντότητα ή άλλους για παρόμοιους χρεωστικούς τίτλους (π.χ., με παρόμοιο χρόνο μέχρι τη λήξη, ρυθμό ταμιακών ροών, νόμισμα, πιστωτικό κίνδυνο, εξασφάλιση και επιτόκιο). Εναλλακτικά, εφόσον δεν υπάρχει μεταβολή του πιστωτικού κινδύνου του οφειλέτη και των εφαρμοστέων πιστωτικών περιθωρίων μετά τη δημιουργία του χρεωστικού τίτλου, μπορεί να εκτιμηθεί το τρέχον επιτόκιο της αγοράς χρησιμοποιώντας ένα επιτόκιο αναφοράς που αντανακλά καλύτερη πιστωτική ποιότητα απ'ότι ο υποκείμενος χρεωστικός τίτλος, διατηρώντας σταθερό το πιστωτικό περιθώριο και προσαρμόζοντας για τη μεταβολή του επιτοκίου αναφοράς από την ημερομηνία δημιουργίας. Αν οι συνθήκες έχουν μεταβληθεί από την πιο πρόσφατη συναλλαγή της αγοράς, η αντίστοιχη μεταβολή στην εύλογη αξία του χρηματοοικονομικού μέσου υπό αποτίμηση προσδιορίζεται με αναφορά στις τρέχουσες τιμές ή τα τρέχοντα επιτόκια για παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα, προσαρμοσμένα, όπως αρμόζει, για τις διαφορές σε σχέση με το μέσο που αποτιμάται.

ΟΕ78. Η ίδια πληροφόρηση δύναται να μην είναι διαθέσιμη σε κάθε ημερομηνία επιμέτρησης. Για παράδειγμα, κατά την ημερομηνία που η οντότητα χορηγεί ένα δάνειο ή αποκτά έναν χρεωστικό τίτλο που δεν διαπραγματεύεται ενεργά σε αγορά, η οντότητα έχει τιμή συναλλαγής που είναι συγχρόνως και αγοραία τιμή. Όμως, ενδέχεται να μην είναι διαθέσιμες νέες πληροφορίες κατά την επόμενη ημερομηνία επιμέτρησης και, αν και η οντότητα μπορεί να προσδιορίσει το γενικό επίπεδο των επιτοκίων της αγοράς, μπορεί να μη γνωρίζει το επίπεδο των πιστώσεων ή άλλων κινδύνων που οι συμμετέχοντες στην αγορά θα εξέταζαν κατά την τιμολόγηση του μέσου την ημερομηνία εκείνη. Η οντότητα μπορεί να μην έχει πληροφορίες από πρόσφατες συναλλαγές ώστε να προσδιορίσει το κατάλληλο πιστωτικό περιθώριο επί του βασικού επιτοκίου που πρέπει να χρησιμοποιήσει κατά τον προσδιορισμό ενός προεξοφλητικού επιτοκίου για έναν υπολογισμό παρούσας αξίας. Θα ήταν εύλογο να υποτεθεί, εν απουσία αποδείξεων περί του αντιθέτου, ότι δεν έχουν υπάρξει μεταβολές εκείνου του περιθωρίου που υπήρχε κατά την ημερομηνία που χορηγήθηκε το δάνειο. Όμως, η οντότητα θα αναμενόταν να καταβάλλει εύλογες προσπάθειες να προσδιορίσει αν υπάρχει απόδειξη ότι έχει υπάρξει μεταβολή στους παράγοντες αυτούς. Εάν υπάρχει απόδειξη μεταβολής, η οντότητα θα εξέταζε τις επιπτώσεις της μεταβολής κατά τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας του χρηματοοικονομικού μέσου.

ΟΕ79. Κατά την εφαρμογή της προεξόφλησης των ταμιακών ροών, η οντότητα χρησιμοποιεί ως προεξοφλητικό επιτόκιο το ισχύον ή τα ισχύοντα στην αγορά προεξοφλητικά επιτόκια για χρηματοοικονομικά μέσα που έχουν ουσιωδώς τους ίδιους όρους και χαρακτηριστικά, όπως φερεγγυότητα του οφειλέτη, υπολειπόμενη περίοδο για την οποία το συμβατικό επιτόκιο παραμένει σταθερό, υπολειπόμενη περίοδο μέχρι την εξόφληση του κεφαλαίου και νόμισμα στο οποίο θα λάβουν χώρα οι πληρωμές. Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις και πληρωτέοι λογαριασμοί χωρίς καθορισμένο επιτόκιο επιμετρώνται συνήθως στην αρχικώς τιμολογηθείσα αξία τους, εκτός εάν η επίδραση της προεξόφλησης είναι επουσιώδης.

Καμία ενεργός αγορά: συμμετοχικοί τίτλοι

ΟΕ80. Η εύλογη αξία συμμετοχικών τίτλων για τα οποία δεν υπάρχουν χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργή αγορά και παραγώγων που συνδέονται και πρέπει να διακανονιστούν με την παράδοση τέτοιων μη εισηγμένων συμμετοχικών τίτλων (βλέπε παραγράφους 46(γ) και 47) είναι δυνατό να αποτιμηθεί με αξιοπιστία εάν (α) η διακύμανση του εύρους των ορθολογικών εκτιμήσεων της εύλογης αξίας δεν είναι σημαντική για το μέσο, ή (β) είναι δυνατός ο ορθολογικός προσδιορισμός των πιθανοτήτων των διαφόρων εκτιμήσεων εντός του εύρους τιμών και η εφαρμογή τους στην εκτίμηση της εύλογης αξίας.

ΟΕ81. Υπάρχουν πολλές περιπτώσεις στις οποίες η διακύμανση του εύρους των ορθολογικών εκτιμήσεων της εύλογης αξίας των επενδύσεων σε συμμετοχικούς τίτλους που δεν έχουν χρηματιστηριακή τιμή και των παραγώγων που συνδέονται με και πρέπει να διακανονίζονται με την παράδοση τέτοιων μη εισηγμένων σε χρηματιστήριο συμμετοχικών τίτλων (βλέπε παραγράφους 46(γ) και 47) δεν είναι πιθανό να είναι σημαντική. Η εκτίμηση της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου το οποίο έχει αποκτήσει η οντότητα από τρίτο είναι κατά κανόνα εφικτή. Ωστόσο, αν το εύρος των εύλογων αξιών είναι σημαντικό και οι πιθανότητες των διάφορων εκτιμήσεων δεν μπορούν να εκτιμηθούν ορθολογικά, η οντότητα δεν μπορεί να επιμετρήσει το μέσο στην εύλογη αξία.

Δεδομένα για τεχνικές αποτίμησης

ΟΕ82. Μία κατάλληλη τεχνική για την εκτίμηση της εύλογης αξίας ενός συγκεκριμένου χρηματοοικονομικού μέσου θα ενσωμάτωνε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς σχετικά με τις συνθήκες της αγοράς και άλλους παράγοντες που είναι πιθανό να επηρεάσουν την εύλογη αξία του μέσου. Η εύλογη αξία ενός χρηματοοικονομικού μέσου θα βασίζεται σε έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους παράγοντες (και ίσως και άλλους).

(α) *Τη διαχρονική αξία του χρήματος (ήτοι το βασικό ή το επιτόκιο ελεύθερο κινδύνου)*. Τα βασικά επιτόκια συνήθως μπορούν να προκύπτουν από παρατηρήσιμες τιμές κρατικών ομολόγων και συχνά παρατίθενται σε οικονομικές εκδόσεις. Τα επιτόκια αυτά συνήθως κυμαίνονται με τις αναμενόμενες ημερομηνίες των προβλεπόμενων ταμιακών ροών σε μία καμπύλη απόδοσης επιτοκίων για διαφορετικούς χρόνους. Για πρακτικούς λόγους, η οντότητα μπορεί να χρησιμοποιήσει ένα ευρέως αποδεκτό και άμεσα παρατηρήσιμο γενικό επιτόκιο, όπως το LIBOR ή ένα επιτόκιο ανταλλαγής, ως επιτόκιο αναφοράς. (Επειδή επιτόκια όπως το LIBOR δεν είναι ελεύθερα κινδύνου, η κατάλληλη προσαρμογή για τον πιστωτικό κίνδυνο για το συγκεκριμένο χρηματοοικονομικό μέσο καθορίζεται βάσει του πιστωτικού κινδύνου του μέσου σε σχέση με τον πιστωτικό κίνδυνο του επιτοκίου αναφοράς.) Σε ορισμένες χώρες, τα κρατικά ομόλογα μπορούν να φέρουν σημαντικό πιστωτικό κίνδυνο και να μην παρέχουν σταθερό βασικό επιτόκιο αναφοράς για μέσα που εκφράζονται στο νόμισα εκείνης της χώρας. Κάποιες οντότητες στις χώρες αυτές δύνανται να έχουν καλύτερη πιστωτική διαβάθμιση και χαμηλότερο επιτόκιο δανεισμού απ'ότι το κράτος. Σε τέτοια περίπτωση, τα βασικά επιτόκια μπορούν να καθοριστούν καταλληλότερα με αναφορά στα επιτόκια των εταιρικών ομολόγων με την υψηλότερη διαβάθμιση που εκδίδονται στο νόμισμα εκείνης της χώρας.

(β) *Πιστωτικός Κίνδυνος*. Η επίδραση της εύλογης αξίας στον πιστωτικό κίνδυνο (ήτοι η αύξηση επί του βασικού επιτοκίου για πιστωτικό κίνδυνο) μπορεί να προκύπτει από παρατηρήσιμες αγοραίες τιμές για διαπραγματεύσιμα μέσα διαφορετικής πιστωτικής διαβάθμισης ή από παρατηρήσιμα επιτόκια που χρεώνονται από δανειστές για δάνεια διαφορετικών πιστωτικών διαβαθμίσεων.

(γ) *Ισοτιμίες ξένων νομισμάτων*. Ενεργές αγορές συναλλάγματος υπάρχουν για τα περισσότερα κύρια νομίσματα και οι τιμές δημοσιεύονται καθημερινά σε οικονομικές εκδόσεις.

(δ) *Τιμές αγαθών*.Υπάρχουν παρατηρήσιμες αγοραίες τιμές για πολλά αγαθά.

(ε) *Τιμές μετοχών*. Τιμές (και δείκτες τιμών) διαπραγματεύσιμων συμμετοχικών τίτλων είναι άμεσα διαθέσιμες σε κάποιες αγορές. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν τεχνικές παρούσας αξίας για την εκτίμηση της τρέχουσας αγοραίας τιμής συμμετοχικών τίτλων για τα οποία δεν υπάρχουν παρατηρήσιμες τιμές.

(στ) *Μεταβλητότητα (το μέγεθος μελλοντικών μεταβολών στην τιμή του χρηματοοικονομικού μέσου ή άλλου στοιχείου)*. Η μεταβλητότητα των στοιχείων που διαπραγματεύονται ενεργά συνήθως μπορεί να εκτιμηθεί ορθολογιστικά βάσει των ιστορικών δεδομένων της αγοράς ή με τη χρήση της μεταβλητότητας που υποδηλώνουν οι τρέχουσες τιμές της αγοράς.

(ζ) *Κίνδυνος προπληρωμής και εξαγοράς*. Οι αναμενόμενοι ρυθμοί προπληρωμής για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι ρυθμοί εξαγοράς για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις μπορούν να εκτιμηθούν βάσει ιστορικών δεδομένων. (Η εύλογη αξία μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης που μπορεί να εξαγοραστεί από τον αντισυμβαλλόμενο δεν μπορεί να είναι χαμηλότερη από την παρούσα αξία του ποσού της εξαγοράς - βλέπε παράγραφο 49.)

IAS 39

(η) *Κόστη διαχείρισης ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης.* Τα κόστη διαχείρισης μπορούν να εκτιμηθούν μέσω συγκρίσεων με τρέχουσες αμοιβές που χρεώνουν άλλοι συμμετέχοντες στην αγορά. Αν το κόστος διαχείρισης ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης είναι σημαντικό και άλλοι συμμετέχοντες στην αγορά θα αντιμετώπιζαν παρόμοιο κόστος, ο εκδότης θα τα συνεκτιμούσε κατά τον καθορισμό της εύλογης αξίας εκείνου του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης. Είναι πιθανό η εύλογη αξία κατά την έναρξη ενός συμβατικού δικαιώματος σε μελλοντικές αμοιβές να ισούται με τα κόστη δημιουργίας που έχουν καταβληθεί γι'αυτές, εκτός αν οι μελλοντικές αμοιβές και τα σχετικά κόστη δεν είναι ευθυγραμμισμένα με τα συγκρίσιμα στοιχεία της αγοράς.

Κέρδη και ζημίες (παράγραφοι 55-57)

ΟΕ83. Η οντότητα εφαρμόζει το ΔΛΠ 21 σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που είναι χρηματικά στοιχεία και εκφράζονται σε ξένο νόμισμα σύμφωνα με το ΔΛΠ 21. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 21, κάθε χρεωστική και πιστωτική συναλλαγματική διαφορά που προκύπτει από χρηματικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματικές υποχρεώσεις αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα. Εξαίρεση αποτελεί το χρηματικό στοιχείο που προσδιορίζεται ως μέσο αντιστάθμισης είτε σε αντιστάθμιση ταμιακών ροών (βλέπε παραγράφους 95-101) είτε σε αντιστάθμιση μιας καθαρής επένδυσης (βλέπε παράγραφο 102). Για τον σκοπό της αναγνώρισης χρεωστικών και πιστωτικών συναλλαγματικών διαφορών σύμφωνα με το ΔΛΠ 21, ένα χρηματικό διαθέσιμο προς πώληση χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αντιμετωπίζεται ως αν τηρείτο λογιστικά στο αποσβεσμένο κόστος στο ξένο νόμισμα. Κατά συνέπεια, για τέτοιο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από μεταβολές στο αποσβεσμένο κόστος αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα και άλλες μεταβολές στη λογιστική αξία αναγνωρίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 55(β). Για διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν είναι χρηματικά στοιχεία σύμφωνα με το ΔΛΠ 21 (για παράδειγμα, συμμετοχικοί τίτλοι), το κέρδος ή η ζημία που αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια βάσει της παραγράφου 55(β) περιλαμβάνει κάθε σχετιζόμενο συστατικό στοιχείο συναλλαγματικής ισοτιμίας. Αν υφίσταται σχέση αντιστάθμισης μεταξύ ενός μη παράγωγου χρηματικού περιουσιακού στοιχείου και μιας μη παράγωγης χρηματικής υποχρέωσης, οι μεταβολές στο συστατικό στοιχείο της συναλλαγματικής ισοτιμίας εκείνων των χρηματοοικονομικών μέσων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.

Απομείωση και μη εισπραξιμότητα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (παράγραφοι 58 -70)

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία απεικονιζόμενα στο αποσβεσμένο κόστος (παράγραφοι 63-65)

ΟΕ84. Η απομείωση της αξίας ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου το οποίο τηρείται λογιστικά στο αποσβεσμένο κόστος επιμετράται εφαρμόζοντας το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του χρηματοοικονομικού μέσου, επειδή προεξόφληση με το τρέχον επιτόκιο της αγοράς θα επέβαλε, στην πραγματικότητα, επιμέτρηση στην εύλογη αξία σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που διαφορετικά επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος. Αν οι όροι ενός δανείου, μιας απαίτησης ή επένδυσης που διακρατείται μέχρι τη λήξη, επαναδιαπραγματευτούν ή τροποποιηθούν με άλλο τρόπο λόγω οικονομικών δυσχερειών του οφειλέτη ή του εκδότη, η απομείωση επιμετράται με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο πριν την τροποποίηση των όρων. Οι ταμιακές ροές που σχετίζονται με βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις δεν προεξοφλούνται αν η επίδραση της προεξόφλησης είναι επουσιώδης. Στην περίπτωση δανείου, απαίτησης ή επένδυσης διακρατούμενης μέχρι τη λήξη κυμαινόμενου επιτοκίου, το προεξοφλητικό επιτόκιο για την επιμέτρηση κάθε ζημίας απομείωσης σύμφωνα με την παράγραφο 63 είναι το τρέχον πραγματικό επιτόκιο(α) που προσδιορίζεται στη σύμβαση. Μία πρακτική λύση είναι ο πιστωτής να επιμετρήσει την απομείωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που τηρείται λογιστικά στο αποσβεσμένο κόστος βάσει της εύλογης αξίας τους μέσου, χρησιμοποιώντας μία παρατηρήσιμη αγοραία τιμή. Ο υπολογισμός της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμιακών ροών ενός εξασφαλισμένου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου αντανακλά τις ταμιακές ροές που μπορούν να προκύψουν από αγωγή κατασχέσεως μείον του κόστους απόκτησης και πώλησης της εξασφάλισης, είτε είναι είτε δεν είναι πιθανή η αγωγή κατασχέσεως.

ΟΕ85. Η διαδικασία για την εκτίμηση της απομείωσης λαμβάνει υπόψη όλα τα πιστωτικά ανοίγματα, όχι μόνον εκείνα με χαμηλή πιστωτική διαβάθμιση. Για παράδειγμα, αν μία οντότητα χρησιμοποιεί εσωτερικό σύστημα πιστωτικής διαβάθμισης λαμβάνει υπόψη όλες τις διαβαθμίσεις, όχι μόνον εκείνες που αντικατοπτρίζουν σοβαρή επιδείνωση της πιστοληπτικής αξιοπιστίας.

ΟΕ86. Η διαδικασία για την εκτίμηση του ύψους μιας ζημίας απομείωσης μπορεί να καταλήξει σε ένα μοναδικό ποσό ή σε εύρος πιθανών ποσών. Στην τελευταία περίπτωση, η οντότητα αναγνωρίζει μία ζημία απομείωσης ίση προς την καλύτερη εκτίμηση του εύρους (*) λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές διαθέσιμες πληροφορίες πριν την έκδοση των οικονομικών καταστάσεων για τις συνθήκες που επικρατούσαν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

(*) Η παράγραφος 39 του ΔΛΠ 37 περιέχει καθοδήγηση σχετικά με το τρόπο προσδιορισμού της καλύτερης εκτίμησης σε ένα εύρος πιθανών αποτελεσμάτων.

ΟΕ87. Για το σκοπό μιας συλλογικής αξιολόγησης της απομείωσης, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται βάσει συναφών χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου που υποδηλώνουν την ικανότητα των οφειλετών να αποπληρώσουν όλα τα οφειλόμενα ποσά σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους (για παράδειγμα, βάσει μιας αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου ή διαδικασίας διαβάθμισης που συνυπολογίζει το είδος του περιουσιακού στοιχείου, τον κλάδο, τη γεωγραφική τοποθεσία, το είδος της εξασφάλισης, τις ληξιπρόθεσμες οφειλές και άλλους σχετικούς παράγοντες). Τα χαρακτηριστικά που επιλέγονται είναι σχετικά με τις μελλοντικές ταμιακές ροές για ομάδες τέτοιων περιουσιακών στοιχείων επειδή υποδηλώνουν την ικανότητα των οφειλετών να καταβάλλουν τα οφειλόμενα ποσά σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους των περιουσιακών στοιχείων υπό αξιολόγηση. Ωστόσο, οι πιθανότητες ζημίας και άλλες στατιστικές ζημιών διαφέρουν σε ομαδικό επίπεδο ανάμεσα σε (α) περιουσιακά στοιχεία που έχουν αξιολογηθεί κατ'ιδίαν για απομείωση και βρέθηκαν να μην έχουν υποστεί απομείωση και (β) περιουσιακά στοιχεία που δεν έχουν αξιολογηθεί κατ'ιδίαν για απομείωση, με αποτέλεσμα να απαιτείται ίσως διαφορετικό ποσό απομείωσης. Αν η οντότητα δεν διαθέτει ομάδα περιουσιακών στοιχείων με συναφή χαρακτηριστικά, δεν προβαίνει στην επιπρόσθετη αξιολόγηση.

ΟΕ88. Οι ζημίες απομείωσης που αναγνωρίζονται σε ομαδική βάση αντιπροσωπεύουν ένα ενδιάμεσο βήμα μέχρι την εξατομίκευση των ζημιών απομείωσης των μεμονωμένων περιουσιακών στοιχείων της ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αξιολογούνται σε συνολική βάση για απομείωση. Μόλις είναι διαθέσιμες πληροφορίες που προσδιορίζουν ζημίες σε μεμονωμένα απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία μιας ομάδας, τα περιουσιακά στοιχεία αυτά αφαιρούνται από την ομάδα.

ΟΕ89. Μελλοντικές ταμιακές ροές σε ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αξιολογούνται σε συλλογική βάση για απομείωση εκτιμώνται βάσει του ιστορικού ζημίας για περιουσιακά στοιχεία με χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου που συμβαδίζουν με εκείνα της ομάδας. Οι οντότητες που δεν διαθέτουν εμπειρία ζημιών ή έχουν ανεπαρκή εμπειρία, χρησιμοποιούν την εμπειρία ομότιμων οντοτήτων για παρόμοιες ομάδες χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Το ιστορικό ζημίας προσαρμόζεται βάσει των τρεχόντων παρατηρήσιμων δεδομένων ώστε να αντικατοπτρίζει τις επιδράσεις των τρεχουσών συνθηκών που δεν επηρέασαν την περίοδο στην οποία βασίζεται το ιστορικό ζημίας και να αφαιρέσει τις επιδράσεις συνθηκών της ιστορικής περιόδου που δεν επικρατούν επί του παρόντος. Οι εκτιμήσεις μεταβολών σε μελλοντικές ταμιακές ροές αντικατοπτρίζουν και συμβαδίζουν επακριβώς με τις μεταβολές σε σχετιζόμενα παρατηρήσιμα δεδομένα από περίοδο σε περίοδο (όπως οι μεταβολές των ποσοστών ανεργίας, τις τιμές ακινήτων, τις τιμές αγαθών, την κατάσταση πληρωμών ή άλλων παραγόντων που υποδηλώνουν πραγματοποιηθείσες ζημίες εντός της ομάδας και το μέγεθός τους). Η μέθοδος και οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση μελλοντικών ταμιακών ροών αναθεωρούνται τακτικά ώστε να μειώνονται οι διαφορές μεταξύ των εκτιμήσεων των ζημιών και της πραγματικής εμπειρίας.

ΟΕ90. Ως παράδειγμα για την εφαρμογή της παραγράφου ΟΕ89, η οντότητα μπορεί να προσδιορίσει βάσει της παρελθούσας εμπειρίας, ότι μία κύρια αιτία αδυναμίας πληρωμής δανείων πιστωτικών καρτών είναι ο θάνατος του οφειλέτη. Η οντότητα μπορεί να παρατηρήσει ότι ο ρυθμός των θανάτων παραμένει αμετάβλητος από χρόνο σε χρόνο. Όμως, κάποιοι οφειλέτες που ανήκουν στην ομάδα δανείων πιστωτικών καρτών ενδέχεται να έχουν αποβιώσει εκείνο το χρόνο, υποδηλώνοντας ότι τα δάνεια εκείνα έχουν υποστεί απομείωση αξίας, έστω και αν, κατά το τέλους του έτους, η οντότητα δεν γνωρίζει ακόμη ποιοι συγκεκριμένοι οφειλέτες απεβίωσαν. Θα ήταν κατάλληλη η αναγνώριση ζημίας απομείωσης για εκείνες τις ζημίες που «πραγματοποιήθηκαν άλλα δεν έχουν δηλωθεί». Ωστόσο, δεν θα ήταν κατάλληλη η αναγνώριση ζημίας απομείωσης για θανάτους που αναμένεται να συμβούν σε μελλοντική περίοδο, επειδή το απαιτούμενο ζημιογόνο γεγονός (ο θάνατος του οφειλέτη) δεν έχει συμβεί ακόμη.

ΟΕ91. Κατά τη χρήση συντελεστών ιστορικών ζημιών στην εκτίμηση μελλοντικών ταμιακών ροών, είναι σημαντικό η σχετική με συντελεστές ιστορικών ζημιών πληροφόρηση να εφαρμόζεται σε ομάδες που καθορίζονται κατά τρόπο συνεπή με τις ομάδες για τις οποίες παρατηρήθηκαν οι συντελεστές ιστορικών ζημιών. Συνεπώς, η μέθοδος που θα χρησιμοποιηθεί θα πρέπει να επιτρέπει σε κάθε ομάδα να συνδέεται με την πληροφόρηση για την παρελθούσα εμπειρία ζημιών σε ομάδες περιουσιακών στοιχείων με συναφή χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου και με σχετικά παρατηρήσιμα δεδομένα που αντανακλούν τις τρέχουσες συνθήκες.

ΟΕ92. Προσεγγίσεις που βασίζονται σε τύπους ή στατιστικές μεθόδους μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον προσδιορισμό ζημιών απομείωσης σε ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (π.χ., για δάνειο με χαμηλότερα υπόλοιπα), με την προϋπόθεση ότι συμβαδίζουν με τις απαιτήσεις των παραγράφων 63-65 και ΟΕ87-ΟΕ91. Κάθε μοντέλο που εφαρμόζεται θα πρέπει να ενσωματώνει την επίδραση της διαχρονικής αξίας του χρήματος, να συνυπολογίζει τις ταμιακές ροές για όλη την εναπομένουσα ζωή ενός περιουσιακού στοιχείου (όχι μόνο για τον επόμενο χρόνο), να συνυπολογίζει τις ημερομηνίες λήξεως των δανείων του χαρτοφυλακίου και να μη δημιουργεί ζημία απομείωσης κατά την αρχική αναγνώριση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Έσοδα από τόκους μετά την αναγνώριση της απομείωσης

ΟΕ93. Άπαξ και ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα συναφών περιουσιακών στοιχείων έχει υποτιμηθεί ως αποτέλεσμα ζημίας απομείωσης, για τον μεταγενέστερο υπολογισμό των εσόδων από τόκους εφαρμόζεται το επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε για την προεξόφληση των μελλοντικών ταμιακών ροών για το σκοπό της επιμέτρησης της ζημίας απομείωσης.

IAS 39

Αντιστάθμιση (παράγραφοι 71-102)

Μέσα αντιστάθμισης (παράγραφοι 72-77)

Κατάλληλα μέσα (παράγραφοι 72 και 73)

OE94. Η πιθανή ζημία σε ένα δικαίωμα προαίρεσης που μία οντότητα πωλεί δύναται να είναι ουσιωδώς μεγαλύτερη από την πιθανή αύξηση της αξίας ενός σχετικού αντισταθμιζόμενου στοιχείου. Με άλλα λόγια, ένα πωληθέν δικαίωμα προαίρεσης δεν αποτελεί αποτελεσματικό μέσο περιορισμού της έκθεσης ενός αντισταθμιζόμενου στοιχείου σε κέρδος ή ζημία. Συνεπώς, ένα πωληθέν δικαίωμα προαίρεσης δεν πληροί τις προϋποθέσεις ενός μέσου αντιστάθμισης εκτός αν προσδιοριστεί ως συμψηφισμός ενός αγορασμένου δικαιώματος προαίρεσης, συμπεριλαμβανομένου και τυχόν δικαιώματος το οποίο ενσωματώνεται σε άλλο χρηματοοικονομικό μέσο (για παράδειγμα ένα πωληθέν δικαίωμα προαίρεσης το οποίο λειτουργεί ως αντιστάθμιση χρέους με ρήτρα πρόωρης εξόφλησης). Αντίθετα, ένα αγορασμένο δικαίωμα προαίρεσης έχει δυνητικά κέρδη ίσα με ή μεγαλύτερα από τις ζημίες και συνεπώς έχει τη δυνατότητα να μειώσει τη έκθεση σε κέρδη ή ζημίες από μεταβολές των εύλογων αξιών ή ταμιακών ροών. Επομένως, είναι δυνατόν να θεωρηθεί ως μέσο αντιστάθμισης.

OE95. Μία διακρατούμενη μέχρι τη λήξη επένδυση που τηρείται στο αποσβεσμένο κόστος είναι δυνατό να προσδιοριστεί ως μέσο αντιστάθμισης του κινδύνου μεταβολής των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

OE96. Μία επένδυση σε μη εισηγμένο σε χρηματιστήριο συμμετοχικό τίτλο που δεν τηρείται λογιστικά στην εύλογη αξία επειδή η εύλογη αξία του δεν μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα ή ένα παράγωγο που συνδέεται με και πρέπει να διακανονιστεί με την παράδοση τέτοιου μη εισηγμένου συμμετοχικού τίτλου (βλέπε παραγράφους 46(γ) και 47) δεν μπορεί να προσδιοριστεί ως μέσο αντιστάθμισης.

OE97. Οι συμμετοχικοί τίτλοι της ίδιας της οντότητας δεν αποτελούν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της οντότητας και συνεπώς, δεν μπορούν να προσδιοριστούν ως μέσα αντιστάθμισης.

Αντισταθμιζόμενα στοιχεία (παράγραφοι 78-84)

Κατάλληλα στοιχεία (παράγραφοι 78-80)

OE98. Η βέβαιη δέσμευση απόκτησης μίας επιχείρησης σε μία συνένωση επιχειρήσεων δεν αποτελεί αντισταθμιζόμενο στοιχείο, εκτός ως προς το κίνδυνο συναλλαγματικών ισοτιμιών, επειδή οι λοιποί αντισταθμιζόμενοι κίνδυνοι δεν επιδέχονται ειδικό προσδιορισμό και επιμέτρηση, Εκείνοι οι λοιποί κίνδυνοι είναι επιχειρηματικοί κίνδυνοι γενικής φύσεως.

OE99. Επένδυση για την οποία εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης δεν είναι δυνατό να αποτελεί αντισταθμιζόμενο στοιχείο σε αντιστάθμιση εύλογης αξίας, δεδομένου ότι με τη μέθοδο της καθαρής θέσης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα το μερίδιο του επενδυτή στα αποτελέσματα, παρά οι μεταβολές της εύλογης αξίας της επένδυσης. Για τον ίδιο λόγο, μία επένδυση σε μία ενοποιούμενη θυγατρική δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί αντισταθμιζόμενο στοιχείο σε αντιστάθμιση εύλογης αξίας, δεδομένου ότι κατά την ενοποίηση αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα τα αποτελέσματα της θυγατρικής, παρά οι μεταβολές της εύλογης αξίας της επένδυσης. Η αντιστάθμιση της καθαρής επένδυσης σε αλλοδαπή εκμετάλλευση διαφέρει καθότι αποτελεί αντιστάθμιση έκθεσης σε συναλλαγματικό κίνδυνο και όχι αντιστάθμιση εύλογης αξίας της μεταβολής στην αξία της επένδυσης.

Προσδιορισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων ως αντισταθμιζόμενα στοιχεία (παράγραφοι 81 και 81Α)

OE99A. […] Η οντότητα δύναται να προσδιορίσει όλες τις ταμιακές ροές ολόκληρου του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ως το αντισταθμιζόμενο στοιχείο και να τις αντισταθμίσει για έναν συγκεκριμένο κίνδυνο (π.χ., μόνο για μεταβολές που αποδίδονται σε μεταβολές του LIBOR). Για παράδειγμα, στην περίπτωση μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης της οποίας το πραγματικό επιτόκιο είναι 100 μονάδες κάτω του LIBOR, η οντότητα μπορεί να προσδιορίσει ως αντισταθμιζόμενο στοιχείο ολόκληρη την υποχρέωση (ήτοι κεφάλαιο συν τόκους με βάση το LIBOR μείον 100 μονάδες βάσης) και να αντισταθμίσει τη μεταβολή στην εύλογη αξία ή τις ταμιακές ροές ολόκληρης εκείνης της υποχρέωσης που αποδίδεται σε μεταβολές στο επίπεδο του LIBOR. Η οντότητα μπορεί επίσης να επιλέξει μία σχέση αντιστάθμισης εκτός εκείνης της μίας προς μία ώστε να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης καθώς περιγράφηκε στην παράγραφο OE100.

ΟΕ99Β. Επιπρόσθετα, αν ένα χρηματοοικονομικό μέσο σταθερού επιτοκίου αντισταθμιστεί κάποιο χρόνο μετά τη δημιουργία του και τα επιτόκια έχουν μεταβληθεί στο μεταξύ, η οντότητα δύναται να προσδιορίσει ένα ποσοστό ίσο προς ένα επιτόκιο αναφοράς […]. Για παράδειγμα, ας υποθέσουμε ότι μία οντότητα δημιουργεί ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο σταθερού επιτοκίου των ΝΜ100 που έχει πραγματικό επιτόκιο 6 τοις εκατό όταν το LIBOR είναι 4 τοις εκατό. Αρχίζει να αντισταθμίζει εκείνο το περιουσιακό στοιχείο λίγο αργότερα όταν το LIBOR έχει αυξηθεί στο 8 τοις εκατό και η εύλογη αξία του περιουσιακού στοιχείου έχει μειωθεί στις ΝΜ90. Η οντότητα υπολογίζει ότι αν είχε αγοράσει το περιουσιακό στοιχείο την ημερομηνία που το προσδιόρισε αρχικά ως αντισταθμιζόμενο στοιχείο για την τότε εύλογη αξία του των ΝΜ90, η πραγματική απόδοση θα ήταν 9,5 τοις εκατό. […] Η οντότητα μπορεί να προσδιορίσει ένα ποσοστό LIBOR των 8 τοις εκατό που απαρτίζεται μερικώς από συμβατικές ταμιακές ροές και μερικώς από τη διαφορά μεταξύ της τρέχουσας εύλογης αξίας (ήτοι ΝΜ90) και του πληρωτέου ποσού κατά τη λήξη (ήτοι ΝΜ100).

Προσδιορισμός μη χρηματοοικονομικών στοιχείων ως αντισταθμιζόμενα στοιχεία (παράγραφος 82)

ΟΕ100. Διακυμάνσεις στην τιμή ενός συστατικού ή συνθετικού μέρους ενός μη χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μιας μη χρηματοοικονομικής υποχρέωσης δεν έχουν κατά κανόνα προβλέψιμη, διακεκριμένα μετρήσιμη επίδραση στην τιμή του στοιχείου, αντίστοιχη προς το αποτέλεσμα, μιας μεταβολής π.χ., στα ισχύοντα επιτόκια της αγοράς επί της τιμής μιας ομολογίας. Συνεπώς, ένα μη χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μία μη χρηματική υποχρέωση είναι αντισταθμιζόμενο στοιχείο μόνο στο σύνολό του ή για των κίνδυνο των συναλλαγματικών διαφορών. Αν υπάρχει διαφορά ανάμεσα στους όρους ενός μέσου αντιστάθμισης και του αντισταθμιζόμενου στοιχείου (όπως μία αντιστάθμιση της προβλεπόμενης αγοράς καφέ Βραζιλίας με τη χρήση προθεσμιακού συμβολαίου για την αγορά καφέ Κολομβίας με παρόμοιους όρους), η σχέση αντιστάθμισης μπορεί μολαταύτα να πληροί τις προϋποθέσεις της σχέσης αντιστάθμισης εφόσον όλοι οι όροι της παραγράφου 88 πληρούνται, συμπεριλαμβανομένης της προσδοκίας ότι η αντιστάθμιση αναμένεται να είναι άκρως αποτελεσματική. Για το σκοπό αυτό, το ποσό του μέσου αντιστάθμισης μπορεί να είναι μεγαλύτερο ή μικρότερο από εκείνο του αντισταθμιζόμενου στοιχείου, αν αυτό βελτιώνει την αποτελεσματικότητα της σχέσης αντιστάθμισης. Για παράδειγμα, θα μπορούσε να διεξαχθεί ανάλυση παλινδρομήσεως για τον καθορισμό στατιστικής σχέσης μεταξύ του αντισταθμιζόμενου στοιχείου (μία συναλλαγή καφέ Βραζιλίας) και του μέσου αντιστάθμισης (μία συναλλαγή καφέ Κολομβίας). Αν υπάρχει έγκυρη στατιστική σχέση μεταξύ των δύο μεταβλητών (δηλαδή μεταξύ των τιμών μονάδας του καφέ Βραζιλίας και του καφέ Κολομβίας), ο συντελεστής κατευθύνσεως της γραμμής παλινδρομήσεως μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον καθορισμό σχέσης αντιστάθμισης που θα μεγιστοποιήσει την αναμενόμενη αποτελεσματικότητα. Για παράδειγμα, αν ο συντελεστής κατευθύνσεως της γραμμής παλινδρομήσεως είναι 1,02, η σχέση αντιστάθμισης που βασίζεται σε 0,98 ποσότητες αντισταθμιζόμενων στοιχείων προς 1,00 ποσότητες του μέσου αντιστάθμισης μεγιστοποιεί την αναμενόμενη αποτελεσματικότητα. Όμως, η σχέση αντιστάθμισης μπορεί να καταλήξει σε αναποτελεσματικότητα που αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της σχέσης αντιστάθμισης.

Προσδιορισμός ομάδων στοιχείων ως αντισταθμιζόμενα στοιχεία (παράγραφοι 83 και 84)

ΟΕ101. Μία αντιστάθμιση συνολικής καθαρής θέσης (ήτοι το συμψηφιστικό υπόλοιπο όλων των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων σταθερού επιτοκίου με παρεμφερείς λήξεις) αντί ενός συγκεκριμένου αντισταθμιζόμενου στοιχείου, δεν πληροί τις προϋποθέσεις της λογιστικής αντιστάθμισης. Όμως, μπορεί να επιτευχθεί σχεδόν η ίδια επίδραση της λογιστικής αντιστάθμισης στα αποτελέσματα για σχέση αντιστάθμισης αυτού του είδους μέσω του προσδιορισμού μέρους των υποκείμενων στοιχείων ως αντισταθμιζόμενα στοιχεία. Για παράδειγμα, αν μία τράπεζα έχει ΝΜ100 απαιτήσεων και ΝΜ90 υποχρεώσεων με συναφείς κινδύνους και όρους και επιθυμεί να αντισταθμίσει το καθαρό άνοιγμα των ΝΜ10, δύναται να ορίσει ΝΜ10 από αυτές τις απαιτήσεις ως το αντισταθμιζόμενο στοιχείο. Ο χαρακτηρισμός αυτός θα μπορούσε να εφαρμοσθεί στην περίπτωση που οι εν λόγω απαιτήσεις και υποχρεώσεις είναι χρηματοοικονομικά μέσα σταθερού επιτοκίου, οπότε υπάρχει αντιστάθμιση εύλογης αξίας ή χρηματοοικονομικά μέσα κυμαινόμενου επιτοκίου, οπότε υπάρχει αντιστάθμιση ταμιακών ροών. Κατ'αναλογία, αν η οντότητα έχει βέβαιη δέσμευση να προβεί σε αγορά ΝΜ100 σε ξένο νόμισμα και βέβαιη δέσμευση να προβεί σε πώληση ΝΜ90 σε ξένο νόμισμα, το συμψηφιστικό υπόλοιπο των ΝΜ10 είναι δυνατό να αντισταθμιστεί με την αγορά παραγώγου το οποίο χαρακτηρίζεται ως αντισταθμιστικό μέσο που συνδέεται με τις ΝΜ10 της βέβαιης δέσμευσης αγοράς των από τις ΝΜ100.

Λογιστική αντιστάθμισης (παράγραφοι 85-102)

ΟΕ102. Παράδειγμα αντιστάθμισης εύλογης αξίας αποτελεί η αντιστάθμιση της έκθεσης στις μεταβολές της εύλογης αξίας χρεωστικού τίτλου σταθερού επιτοκίου ως αποτέλεσμα των διακυμάνσεων των επιτοκίων. Στη συγκεκριμένη μορφή αντιστάθμισης είναι δυνατό να υπεισέρχεται τόσο ο εκδότης όσο και ο κάτοχος.

ΟΕ103. Παράδειγμα αντιστάθμισης ταμιακών ροών είναι η χρήση συμφωνίας ανταλλαγής επιτοκίων προκειμένου χρέος κυμαινόμενου επιτοκίου να μετατραπεί σε σταθερού επιτοκίου (ήτοι αντιστάθμιση μελλοντικής συναλλαγής όπου οι μελλοντικές ταμιακές ροές που αντισταθμίζονται είναι οι μελλοντικές καταβολές τόκων).

IAS 39

ΟΕ104. Αντιστάθμισης βέβαιης δέσμευσης (π.χ., αντιστάθμιση της διακύμανσης της τιμής του πετρελαίου που αφορά σε μη αναγνωρισμένη συμβατική δέσμευση αγοράς πετρελαίου σε συγκεκριμένη τιμή από εταιρία ηλεκτρικής ενέργειας) είναι αντιστάθμιση της έκθεσης σε μεταβολές της εύλογης αξίας. Συνεπώς, τέτοια αντιστάθμιση είναι αντιστάθμιση εύλογης αξίας. Όμως, σύμφωνα με την παράγραφο 87, η αντιστάθμιση του κινδύνου μεταβολής των συναλλαγματικών ισοτιμιών μιας βέβαιης δέσμευσης θα μπορούσε εναλλακτικά να αντιμετωπιστεί λογιστικά ως αντιστάθμιση ταμιακών ροών.

Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της αντιστάθμισης

ΟΕ105. Μία αντιστάθμιση θεωρείται άκρως αποτελεσματική μόνον αν πληρούνται αμφότερες οι ακόλουθες δύο προϋποθέσεις:

(α) Κατά τη δημιουργία μιας αντιστάθμισης και σε μεταγενέστερες περιόδους, η αντιστάθμιση αναμένεται να είναι άκρως αποτελεσματική όσον αφορά τον συμψηφισμό των μεταβολών στην εύλογη αξία ή των ταμιακών ροών που αποδίδονται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο, κατά την περίοδο για την οποία έχει προσδιοριστεί η αντιστάθμιση. Τέτοια προσδοκία μπορεί να αποδεικνύεται με διάφορους τρόπους, συμπεριλαμβανομένης της σύγκρισης παρελθουσών μεταβολών της εύλογης αξίας ή των ταμιακών ροών του αντισταθμιζόμενου στοιχείου που αποδίδονται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο με παρελθούσες μεταβολές της εύλογης αξίας ή των ταμιακών ροών του μέσου αντιστάθμισης ή αποδεικνύοντας την ύπαρξη μιας υψηλού βαθμού συσχέτισης μεταξύ της εύλογης αξίας ή των ταμιακών ροών του αντισταθμιζόμενου στοιχείου και εκείνων του μέσου αντιστάθμισης. Η οντότητα μπορεί να επιλέξει μία σχέση αντιστάθμισης εκτός εκείνης της μίας προς μία ώστε να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης καθώς περιγράφηκε στην παράγραφο ΟΕ100.

(β) Τα πραγματικά αποτελέσματα της αντιστάθμισης κυμαίνονται σε εύρος μεταξύ 80 και 125 τοις εκατό. Για παράδειγμα, αν τα αποτελέσματα είναι τέτοια που η ζημία επί του μέσου αντιστάθμισης είναι ΝΜ120 και το κέρδος επί των άμεσα ρευστοποιήσιμων μέσων είναι ΝΜ100, ο συμψηφισμός μπορεί να επιμετρηθεί με 120/100, που είναι 120 τοις εκατό ή με 100/120, που είναι 83 τοις εκατό. Στο παράδειγμα αυτό, με την προϋπόθεση ότι η αντιστάθμιση πληροί τους όρους της (α), η οντότητα θα συμπέρανε ότι η αντιστάθμιση ήταν άκρως αποτελεσματική.

ΟΕ106. Η αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης αξιολογείται, κατ'ελάχιστον κατά την κατάρτιση των ετήσιων ή ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων της οντότητας.

ΟΕ107. Το παρόν Πρότυπο δεν καθορίζει μία μοναδική μέθοδο για την αξιολόγηση της αντισταθμιστικής αποτελεσματικότητας. Η μέθοδος που υιοθετείται από την οντότητα για την εκτίμηση της αντισταθμιστικής αποτελεσματικότητας εξαρτάται από τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων της. Για παράδειγμα, αν η στρατηγική διαχείρισης κινδύνου της οντότητας έγκειται στην περιοδική προσαρμογή του μέσου αντιστάθμισης ώστε να ανταγκλά τις μεταβολές της αντισταθμιζόμενης θέσης, η οντότητα πρέπει να αποδεικνύει ότι η αντιστάθμιση αναμένεται να είναι άκρως αποτελεσματική μόνο για την περίοδο μέχρι την επόμενη προσαρμογή του ποσού του μέσου αντιστάθμισης. Η οντότητα υιοθετεί διαφορετικές μεθόδους για διαφορετικούς τύπους αντιστάθμισης κατά περίπτωση. Στην τεκμηρίωση της οντότητας για τη στρατηγική αντιστάθμισής της περιλαμβάνονται οι διαδικασίες αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας. Οι διαδικασίες αυτές αναφέρουν αν στην αξιολόγηση περιλαμβάνονται όλα τα κέρδη και οι ζημίες ενός μέσου αντιστάθμισης ή αν η διαχρονική αξία του μέσου εξαιρείται.

ΟΕ107Α. […].

ΟΕ108. Αν οι βασικοί όροι του μέσου αντιστάθμισης και του αντισταθμιζόμενου περιουσιακού στοιχείου, της αντισταθμιζόμενης υποχρέωσης, βέβαιης δέσμευσης ή της πολύ πιθανής προβλεπόμενης συναλλαγής είναι ίδιοι, οι μεταβολές στην εύλογη αξία και τις ταμιακές ροές που αποδίδονται στον κίνδυνο που αντισταθμίζεται μπορούν να συμψηφιστούν πλήρως, κατά τη δημιουργία της αντιστάθμισης καθώς και μετέπειτα. Για παράδειγμα, μία ανταλλαγή επιτοκίων είναι πιθανό να αποτελέσει αποτελεσματική αντιστάθμιση αν τα τεκμαρτά ποσά και το κεφάλαιο, οι όροι, οι ημερομηνίες αναπροσαρμογής του επιτοκίου, οι ημερομηνίες λήψης και καταβολής τόκων και κεφαλαίου και η βάση για την επιμέτρηση επιτοκίων είναι ίδια για το μέσο αντιστάθμισης και το αντισταθμιζόμενο στοιχείο. Επιπρόσθετα, μία αντιστάθμιση πολύ πιθανής προβλεπόμενης αγοράς ενός αγαθού με προθεσμιακό συμβόλαιο έχει μεγάλες πιθανότητες να είναι άκρως αποτελεσματική εάν:

(α) το προθεσμιακό συμβόλαιο αφορά σε αγορά της αυτής ποσότητας, του αυτού εμπορεύματος, κατά τον αυτό χρόνο και τόπο, με την αντισταθμιζόμενη προβλεπόμενη αγορά,

(β) η εύλογη αξία του προθεσμιακού συμβολαίου κατά την έναρξη είναι μηδενική

και

(γ) είτε η μεταβολή στο υπέρ ή υπό του αρτίου ποσού του προθεσμιακού συμβολαίου εξαιρείται από τη διαδικασία αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας και αναγνωρίζεται απευθείας στο αποτέλεσμα είτε η μεταβολή στις αναμενόμενες ταμιακές ροές της πολύ πιθανής προβλεπόμενης συναλλαγής βασίζεται στην προθεσμιακή τιμή του εμπορεύματος.

ΟΕ109. Ενίοτε, το μέσο αντιστάθμισης συμψηφίζει μόνο μέρος του αντισταθμιζόμενου κινδύνου. Για παράδειγμα, μία αντιστάθμιση δεν είναι πλήρως αποτελεσματική, όταν το μέσο αντιστάθμισης και το αντισταθμιζόμενο στοιχείο εκφράζονται σε διαφορετικά νομίσματα των οποίων οι ισοτιμίες δεν μεταβάλλονται από κοινού. Επίσης, μία αντιστάθμιση επιτοκιακού κινδύνου μέσω ενός παραγώγου δεν θα ήταν πλήρως αποτελεσματική, όταν μέρος της μεταβολής της εύλογης αξίας του παραγώγου οφείλεται στον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλόμενου.

ΟΕ110. Προκειμένου να πληροί τις προϋποθέσεις της λογιστικής αντιστάθμισης, η αντιστάθμιση πρέπει να σχετίζεται με συγκεκριμένο και εξατομικευμένο κίνδυνο και όχι μόνο με τους γενικής φύσεως επιχειρηματικούς κινδύνους της οντότητας, ενώ πρέπει τελικά να επηρεάζει τα αποτελέσματα της οντότητας. Μία αντιστάθμιση του κινδύνου απαξίωσης ενός ενσώματου περιουσιακού στοιχείου ή ο κίνδυνος του κινδύνου απαλλοτρίωσης της ιδιοκτησίας από το δημόσιο δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της λογιστικής αντιστάθμισης. Η αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης δεν είναι δυνατό να προσμετρηθεί δεδομένου ότι οι συγκεκριμένοι κίνδυνοι δεν είναι αξιόπιστα μετρήσιμοι.

ΟΕ111. Στην περίπτωση κινδύνου επιτοκίου, η αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης μπορεί να αξιολογηθεί με την κατάρτιση ληξιαρίου για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που δείχνει την καθαρή έκθεση επιτοκιακού κινδύνου για κάθε χρονική περίοδο, με την προϋπόθεση ότι η καθαρή έκθεση σχετίζεται με συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση (ή με συγκεκριμένη ομάδα περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων ή συγκεκριμένο τμήμα αυτών), που δημιουργεί καθαρή έκθεση και η αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης αξιολογείται σε σχέση με εκείνο το περιουσιακό στοιχείο ή εκείνη την υποχρέωση.

ΟΕ112. Κατά την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας μιας αντιστάθμισης, η οντότητα απαιτείται κατά κανόνα να λαμβάνει υπόψη τη διαχρονική αξία του χρήματος. Το σταθερό επιτόκιο του αντισταθμιζόμενου στοιχείου δεν είναι απαραίτητο να συμπίπτει με το σταθερό επιτόκιο συμφωνίας ανταλλαγής επιτοκίου που έχει ορισθεί ως αντιστάθμιση εύλογης αξίας. Επίσης δεν είναι απαραίτητο το κυμαινόμενο επιτόκιο ενός τοκοφόρου περιουσιακού στοιχείου ή μιας υποχρέωσης να συμπίπτει με το κυμαινόμενο επιτόκιο μίας συμφωνίας ανταλλαγής επιτοκίου που έχει προσδιοριστεί ως αντιστάθμιση ταμιακών ροών. Η εύλογη αξία μιας συμφωνίας ανταλλαγής επιτοκίου προκύπτει από τους καθαρούς διακανονισμούς της. Τα σταθερά και κυμαινόμενα επιτόκια μίας συμφωνίας ανταλλαγής επιτοκίου ενδέχεται να μεταβάλλονται χωρίς να επηρεάζεται ο καθαρός διακανονισμός, εφόσον και τα δύο μεταβάλλονται κατά το ίδιο ποσό.

ΟΕ113. Αν η οντότητα δεν πληροί τα κριτήρια για την αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης, παύει τη λογιστική αντιστάθμισης από την τελευταία ημερομηνία κατά την οποία αποδείχθηκε η συμμόρφωση με την αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης. Ωστόσο, αν η οντότητα εξατομικεύσει το γεγονός ή τη μεταβολή των συνθηκών που δημιούργησε την αδυναμία ανταπόκρισης στα κριτήρια της αποτελεσματικότητας της αντιστάθμισης, αποδεικνύοντας παράλληλα ότι η αντιστάθμιση ήταν αποτελεσματική πριν το γεγονός ή τη μεταβολή των συνθηκών, η οντότητα παύει τη λογιστική αντιστάθμισης από την ημερομηνία του γεγονότος ή τη μεταβολή των συνθηκών.

Λογιστική αντιστάθμισης εύλογης αξίας για αντιστάθμιση του κινδύνου επιτοκίου χαρτοφυλακίου

ΟΕ114. Για αντιστάθμιση εύλογης αξίας του κινδύνου επιτοκίου που συνδέεται με χαρτοφυλάκιο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων, η οντότητα θα πληρούσε τις απαιτήσεις του παρόντος Προτύπου με σύμμορφωση προς τις διαδικασίες που παρατίθενται στις (α)-(θ) και τις παραγράφους ΟΕ115-ΟΕ132 κατωτέρω.

(α) Η οντότητα εξατομικεύει ένα χαρτοφυλάκιο στοιχείων των οποίων το επιτόκιο επιθυμεί να αντισταθμίσει, στα πλαίσια της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνου της. Το χαρτοφυλάκιο μπορεί να περιέχει μόνο περιουσιακά στοιχεία, μόνο υποχρεώσεις ή και τα δύο. Η οντότητα μπορεί να εξατομικεύσει δύο ή περισσότερα χαρτοφυλάκια (π.χ., η οντότητα μπορεί να συγκεντρώσει τα διαθέσιμα προς πώληση περιουσιακά στοιχεία της σε διακεκριμένο χαρτοφυλάκιο), οπότε εφαρμόζει την καθοδήγηση που ακολουθεί διακεκριμένα σε κάθε χαρτοφυλάκιο.

(β) Η οντότητα αναλύει το χαρτοφυλάκιο σε χρονικές περιόδους αναπροσαρμογής βάσει των αναμενόμενων, αντί των συμβατικών, ημερομηνιών αναπροσαρμογής. Η ανάλυση αυτή μπορεί να διεξαχθεί με διάφορους τρόπους που συμπεριλαμβάνουν τον προγραμματισμό ταμιακών ροών στις χρονικές περιόδους που αναμένεται να συμβούν ή τον προγραμματισμό τεκμαρτών ποσών κεφαλαίων σε όλες τις περιόδους μέχρι το χρόνο που αναμένεται να γίνει η αναπροσαρμογή.

(γ) Βάσει της ανάλυσης αυτής, η οντότητα αποφασίζει για το ποσό που επιθυμεί να αντισταθμίσει. Η οντότητα προσδιορίζει ως αντισταθμιζόμενο στοιχείο ένα ποσό των περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων (αλλά όχι καθαρό ποσό) από το εξατομικευμένο χαρτοφυλάκιο που ισούται με το ποσό που επιθυμεί να προσδιορίζει ως αντιστάθμιση. […]

IAS 39

(δ) Η οντότητα προσδιορίζει τον κίνδυνο επιτοκίου που αντισταθμίζει. Ο κίνδυνος αυτός μπορεί να είναι ένα ποσοστό του κινδύνου επιτοκίου του κάθε στοιχείου της αντισταθμιζόμενης θέσης, όπως ένα επιτόκιο αναφοράς (π.χ., LIBOR).

(ε) Η οντότητα προσδιορίζει ένα ή περισσότερα μέσα αντιστάθμισης για κάθε χρονική περίοδο αναπροσαρμογής.

(στ) Χρησιμοποιώντας τους προσδιορισμούς των (γ)-(ε) ανωτέρω, η οντότητα αξιολογεί στην έναρξη και σε μεταγενέστερες περιόδους, αν η αντιστάθμιση αναμένεται να είναι άκρως αποτελεσματική για την προσδιοριζόμενη περίοδο.

(ζ) Περιοδικά, επιμετρά τη μεταβολή στην εύλογη αξία του αντισταθμιζόμενη στοιχείου (καθώς προσδιορίστηκε στην (γ)) που αποδίδεται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο (καθώς προσδιορίστηκε στην (δ)) […]. Εφόσον η αντιστάθμιση καθορίστηκε ως άκρως αποτελεσματική κατά την αξιολόγηση με την τεκμηριωμένη μέθοδο της οντότητας για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας, η οντότητα αναγνωρίζει τη μεταβολή στην εύλογη αξία του αντισταθμιζόμενου στοιχείου ως κέρδος ή ζημία στα αποτελέσματα και σε ένα ή δύο συγκεκριμένα κονδύλια του ισολογισμού, καθώς περιγράφηκε στην παράγραφο 89Α. Η μεταβολή στην εύλογη αξία δεν είναι απαραίτητο να επιμεριστεί σε μεμονωμένα περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.

(η) Η οντότητα επιμετρά τη μεταβολή στην εύλογη αξία του μέσου (των μέσων) αντιστάθμισης (καθώς προσδιορίστηκαν στην (ε)) και αναγνωρίζει κέρδος ή ζημία στα αποτελέσματα. Η εύλογη αξία του μέσου (των μέσων) αντιστάθμισης αναγνωρίζεται ως περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση στον ισολογισμό.

(θ) Κάθε αναποτελεσματικότητα (*) θα αναγνωριστεί στα αποτελέσματα ως διαφορά μεταξύ της μεταβολής στην εύλογη αξία που αναφέρεται στην (ζ) και εκείνης που αναφέρεται στην (η).

ΟΕ113. Η προσέγγιση αυτή περιγράφεται με περισσότερη λεπτομέρεια κατωτέρω. Η προσέγγιση αυτή θα εφαρμόζεται μόνο σε αντιστάθμιση εύλογης αξίας του κινδύνου επιτοκίου που συνδέεται με χαρτοφυλάκιο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων.

ΟΕ116. Το χαρτοφυλάκιο που εξατομικεύεται βάσει της παραγράφου ΟΕ114(α) μπορεί να περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις. Εναλλακτικά, μπορεί να είναι χαρτοφυλάκιο που περιέχει μόνον περιουσιακά στοιχεία ή μόνον υποχρεώσεις. Το χαρτοφυλάκιο χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό του ποσού των περιουσιακών στοιχείων ή των υποχρεώσεων που η οντότητα επιθυμεί να αντισταθμίσει. Όμως, το ίδιο το χαρτοφυλάκιο δεν ορίζεται ως το αντισταθμιζόμενο στοιχείο.

ΟΕ117. Κατά την εφαρμογή της παραγράφου ΟΕ114(β), η οντότητα καθορίζει την αναμενόμενη ημερομηνία αναπροσαρμογής ενός στοιχείο ως τη νωρίτερη ημερομηνία που το στοιχείο εκείνο αναμένεται να λήξει ή να αναπροσαρμοστεί στα επιτόκια της αγοράς. Οι αναμενόμενες ημερομηνίες αναπροσαρμογής των επιτοκίων υπολογίζονται κατά τη δημιουργία της αντιστάθμισης και καθ'όλη τη διάρκειά της, βάσει της παρελθούσης εμπειρίας και άλλες διαθέσιμες πληροφορίες, που περιλαμβάνουν πληροφορίες και προσδοκίες σχετικά με συντελεστές προπληρωμής, επιτόκια και την αλληλεπίδραση των δύο. Οι οντότητες που δεν διαθέτουν εμπειρία ζημιών ή έχουν ανεπαρκή εμπειρία, χρησιμοποιούν την εμπειρία ομάδας ομότιμων οντοτήτων για παρόμοια χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία. Οι εκτιμήσεις αυτές αναθεωρούνται περιοδικά και ενημερώνονται υπό το φως της εμπειρίας. Στην περίπτωση ενός στοιχείου σταθερού επιτοκίου που δύναται να προπληρωθεί, η αναμενόμενη ημερομηνία αναπροσαρμογής είναι η ημερομηνία κατά την οποία το στοιχείο αναμένεται να προπληρώσει εκτός αν αναπροσαρμόζεται στα επιτόκια της αγοράς σε νωρίτερη ημερομηνία. Για ομάδα συναφών στοιχείων, η ανάλυση σε χρονικές περιόδους βάσει των αναμενόμενων ημερομηνιών αναπροσαρμογής μπορεί να λάβει τη μορφή του επιμερισμού ενός ποσοστού της ομάδας, αντί κατ'ιδίαν στοιχείων, σε κάθε χρονική περίοδο. Η οντότητα δύναται να εφαρμόζει άλλες μεθόδους για τέτοιους επιμερισμούς. Για παράδειγμα, μπορεί να χρησιμοποιήσει πολλαπλασιαστή συντελεστή προπληρωμής για τον επιμερισμό αποσβηνόμενων δανείων σε χρονικές περιόδους που βασίζονται σε αναμενόμενες ημερομηνίες αναπροσαρμογής. Ωστόσο, η μέθοδος για τέτοιον επιμερισμό θα πρέπει να είναι σύμφωνη με τη διαδικασία και τους στόχους της οντότητας αναφορικά με τη διαχείριση κινδύνου.

ΟΕ118. Για παράδειγμα του προσδιορισμού που παρατίθεται στην παράγραφο ΟΕ114(γ), σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο αναπροσαρμογής η οντότητα υπολογίζει ότι έχει περιουσιακά στοιχεία σταθερού επιτοκίου ΝΜ100 και υποχρεώσεις σταθερού επιτοκίου ΝΜ80 και αποφασίζει να αντισταθμίσει ολόκληρη την καθαρή θέση των ΝΜ20. Προσδιορίζει ως αντισταθμιζόμενο στοιχείο περιουσιακά στοιχεία ύψους ΝΜ20 (ένα μέρος των περιουσιακών στοιχείων) (**). Ο προσδιορισμός εκφράζεται ως «ποσό ενός νομίσματος» (ήτοι ένα ποσό σε δολάρια, ευρώ, λίρες ή ραντ) και όχι ως μεμονωμένα περιουσιακά στοιχεία. Συνεπώς, όλα τα περιουσιακά στοιχεία (ή οι υποχρεώσεις) από τις οποίες αντλείται το ποσό της αντιστάθμισης - ήτοι ολόκληρο το ποσό των ΝΜ100 των περιουσιακών στοιχείων στο προαναφερόμενο παράδειγμα - πρέπει να είναι στοιχεία των οποίων η εύλογη αξία μεταβάλλεται ανταποκρινόμενη στις μεταβολές του επιτοκίου που αντισταθμίζεται. […]

(*) Η ουσιαστικότητα που εξετάζεται στο πλαίσιο αυτό είναι ίδια με εκείνη που εφαρμόζεται σε όλα τα Δ.Π.Χ.Π.

(**) Το Πρότυπο επιτρέπει στην οντότητα να προσδιορίσει οποιοδήποτε ποσό των διαθέσιμων κατάλληλων περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων, π.χ., στο παράδειγμα αυτό οποιοδήποτε ποσό περιουσιακών στοιχείων μεταξύ ΝΜ0 και ΝΜ100.

ΟΕ119. Η οντότητα συμμορφώνεται επίσης με τις λοιπές απαιτήσεις προσδιορισμού και τεκμηρίωσης που παρατίθενται στην παράγραφο 88(α). Για αντιστάθμιση του κινδύνου επιτοκίου ενός χαρτοφυλακίου, ο προσδιορισμός και η τεκμηρίωση αυτή προδιαγράφουν την πολιτική της οντότητας για όλες τις μεταβλητές που χρησιμοποιούνται για την εξατομίκευση του ποσού που αντισταθμίζεται και για τη μέθοδο που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της αποτελεσματικότητας, συμπεριλαμβανομένων:

(α) των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που θα συμπεριληφθούν στην αντιστάθμιση χαρτοφυλακίου και σε ποια βάση θα αφαιρούνται από το χαρτοφυλάκιο.

(β) πως η οντότητα υπολογίζει της ημερομηνίες αναπροσαρμογής, περιλαμβανομένων των υποκείμενων παραδοχών περί επιτοκίων για της εκτιμήσεις των συντελεστών προπληρωμής και τη βάση που χρησιμοποιείται για την μεταβολή εκείνων των εκτιμήσεων. Η ίδια μέθοδος χρησιμοποιείται για τις αρχικές εκτιμήσεις όταν ένα περιουσιακό στοιχείο ή μία υποχρέωση περιλαμβάνεται στο αντισταθμιζόμενο χαρτοφυλάκιο και για τις μεταγενέστερες αναθεωρήσεις εκείνων των εκτιμήσεων.

(γ) ο αριθμός και η διάρκεια εκείνων των χρονικών περιόδων αναπροσαρμογής.

(δ) πόσο συχνά η οντότητα θα ελέγχει την αποτελεσματικότητα […].

(ε) τη μέθοδο που εφαρμόζει η οντότητα για τον καθορισμό του ύψους των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που προσδιορίζονται ως αντισταθμιζόμενο στοιχείο […].

(στ) […] αν η οντότητα θα ελέγχει την αποτελεσματικότητα για κάθε χρονική περίοδο αναπροσαρμογής μεμονωμένα, για όλες τις χρονικές περιόδους συγκεντρωτικά ή με συνδυασμό των δύο.

Οι πολιτικές που καθορίζονται για τον προσδιορισμό και την τεκμηρίωση της σχέσης αντιστάθμισης θα είναι σύμφωνες με τη διαδικασία και τους στόχους της οντότητας αναφορικά με τη διαχείριση κινδύνου. Δεν θα γίνονται αυθαίρετες μεταβολές των πολιτικών. Οι μεταβολές θα δικαιολογούνται βάσει των μεταβολών των συνθηκών της αγοράς ή άλλων παραγόντων και θα συμμορφώνονται με και θα βασίζονται στη διαδικασία και τους στόχους της οντότητας αναφορικά με τη διαχείριση κινδύνου.

ΟΕ120. Το μέσο αντιστάθμισης που αναφέρεται στην παράγραφο ΟΕ114(ε) μπορεί να είναι ένα μοναδικό παράγωγο ή ένα χαρτοφυλάκιο παραγώγων, που εκτίθεται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο επιτοκίου που προσδιορίστηκε στην παράγραφο ΟΕ114(δ) (π.χ., ένα χαρτοφυλάκιο ανταλλαγών επιτοκίου που εκτίθεται στο LIBOR). Τέτοιο χαρτοφυλάκιο παραγώγων μπορεί να περιέχει αλληλοκαλυπτόμενα ανοίγματα κινδύνου. Όμως, δεν μπορεί να περιλαμβάνει πωληθέντα δικαιώματα προαίρεσης ή καθαρά πωληθέντα δικαιώματα προαίρεσης, επειδή το Πρότυπο (*) δεν επιτρέπει τέτοια δικαιώματα προαίρεσης να προσδιορίζονται ως μέσα αντιστάθμισης (εκτός όταν πωληθέν δικαίωμα προαίρεσης προσδιορίζεται ως αντιστάθμιση ενός αγορασθέντος δικαιώματος προαίρεσης). Αν το μέσο αντιστάθμισης αντισταθμίζει το ποσό που προσδιορίστηκε στην παράγραφο ΟΕ114(γ) για περισσότερο από μία χρονική περίοδο αναπροσαρμογής, επιμερίζεται σε όλες τις χρονικές περιόδους που αντισταθμίζει. Όμως, ολόκληρο το μέσο αντιστάθμισης πρέπει να επιμερίζεται σε εκείνες τις χρονικές περιόδους αναπροσαρμογής, επειδή το Πρότυπο (**) δεν επιτρέπει μία σχέση αντιστάθμισης να προσδιορίζεται για μέρος μιας χρονικής περιόδου κατά το οποίο παραμένει σε κυκλοφορία ένα μέσο αντιστάθμισης.

ΟΕ121. Όταν η οντότητα επιμετρά τη μεταβολή της εύλογης αξίας ενός προπληρωτέου στοιχείου σύμφωνα με την παράγραφο ΟΕ114(γ), μία μεταβολή των επιτοκίων επηρεάζει την εύλογη αξία του προπληρωτέου στοιχείου με δύο τρόπους: επηρεάζει την εύλογη αξία των συμβατικών ταμιακών ροών και την εύλογη αξία του προαιρετικού δικαιώματος προπληρωμής που εμπεριέχεται σε προπληρωτέο στοιχείο. Η παράγραφος 81 του Προτύπου επιτρέπει στην οντότητα να προσδιορίσει ένα μέρος χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή χρηματοοικονομικής υποχρέωσης, με κοινή έκθεση σε κίνδυνο, ως αντισταθμιζόμενο στοιχείο, εφόσον η αποτελεσματικότητα είναι μετρήσιμη. […]

ΟΕ122. Το Πρότυπο αυτό δεν καθορίζει τις τεχνικές που εφαρμόζονται για τον προσδιορισμό του ποσού που αναφέρεται στην παράγραφο ΟΕ114(ζ), ήτοι τη μεταβολή της εύλογης αξίας του αντισταθμιζόμενου στοιχείου που αποδίδεται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο. […]. Δεν δικαιολογείται η υπόθεση ότι οι μεταβολές των εύλογων αξιών του αντισταθμιζόμενου στοιχείου ισούνται με τις μεταβολές στην αξία του μέσου αντιστάθμισης.

ΟΕ123. Η παράγραφος 89Α ορίζει ότι αν το αντισταθμιζόμενο στοιχείο για συγκεκριμένη χρονική περίοδο αναπροσαρμογής είναι περιουσιακό στοιχείο, η μεταβολή στην αξία του παρουσιάζεται σε διακεκριμένο συγκεκριμένο κονδύλι εντός των περιουσιακών στοιχείων. Αντίθετα, αν το αντισταθμιζόμενο στοιχείο για συγκεκριμένη χρονική περίοδο αναπροσαρμογής είναι υποχρέωση, η μεταβολή στην αξία του παρουσιάζεται σε διακεκριμένο συγκεκριμένο κονδύλι εντός των υποχρεώσεων. Αυτά είναι τα συγκεκριμένα κονδύλια που αναφέρει η παράγραφος ΟΕ114(ζ). Δεν απαιτείται συγκεκριμένος επιμερισμός σε κατ'ιδίαν περιουσιακά στοιχεία (ή υποχρεώσεις).

(*) βλέπε παραγράφους 77 και ΟΕ94.

(**) βλέπε παράγραφο 75.

IAS 39

ΟΕ124. Η παράγραφος ΟΕ114(θ) επισημαίνει ότι η αναποτελεσματικότητα ανακύπτει στο βαθμό που η μεταβολή στην εύλογη αξία του αντισταθμιζόμενου στοιχείου που αποδίδεται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο διαφέρει από τη μεταβολή στην εύλογη αξία του παραγώγου αντιστάθμισης. Τέτοια διαφορά μπορεί να ανακύψει για διάφορους λόγους, που περιλαμβάνουν:

(α) […]

(β) απομείωση ή διαγραφή στοιχείων του αντισταθμιζόμενου χαρτοφυλακίου,

(γ) διαφορές μεταξύ των ημερομηνιών πληρωμής του μέσου αντιστάθμισης και του αντισταθμιζόμενου στοιχείου

και

(δ) άλλες αιτίες […].

Η αναποτελεσματικότητα αυτή (*) θα εξατομικεύεται και θα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

ΟΕ125. Γενικά, η αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης θα βελτιωθεί:

(α) αν η οντότητα προγραμματίσει στοιχεία με διαφορετικά χαρακτηριστικά προπληρωμής κατά τρόπο ώστε να λαμβάνει υπόψη της διαφορές στις συμπεριφορές προπληρωμής.

(β) όταν ο αριθμός των στοιχείων που περιέχει το χαρτοφυλάκιο είναι μεγαλύτερος. Όταν το χαρτοφυλάκιο περιέχει μόνο λίγα στοιχεία, είναι πιθανό να υπάρξει σχετικά υψηλή αναποτελεσματικότητα αν ένα στοιχείο προπληρώσει νωρίτερα ή αργότερα από το αναμενόμενο. Αντίθετα, όταν το χαρτοφυλάκιο περιέχει πολλά στοιχεία, η συμπεριφορά προπληρωμής μπορεί να προβλεφθεί με μεγαλύτερη ακρίβεια.

(γ) όταν οι χρονικές περίοδοι αναπροσαρμογής που χρησιμοποιούνται είναι μικρότερες (π.χ., χρονικές περίοδοι αναπροσαρμογής ενός μηνός σε αντίθεση με τριών μηνών). Οι μικρότερες χρονικές περίοδοι αναπροσαρμογής μειώνουν την επίδραση οποιουδήποτε αποτυχημένου συνδυασμού ημερομηνιών αναπροσαρμογής και προπληρωμής (εντός της χρονικής περιόδου αναπροσαρμογής) του αντισταθμιζόμενου στοιχείου και του αντισταθμιζόμενου μέσου.

(δ) όσο μεγαλύτερη είναι η συχνότητα προσαρμογής του μέσου αντιστάθμισης ώστε να αντανακλά τις μεταβολές του αντισταθμιζόμενου στοιχείου (π.χ., λόγω αλλαγών των προσδοκιών που αφορούν την προπληρωμή).

ΟΕ126. Η οντότητα ελέγχει την αποτελεσματικότητα περιοδικά. […]

ΟΕ127. Κατά την επιμέτρηση της αποτελεσματικότητας, η οντότητα διακρίνει τις αναθεωρήσεις των εκτιμώμενων ημερομηνιών αναπροσαρμογής των υπαρχόντων περιουσιακών στοιχείων (ή υποχρεώσεων) από τη δημιουργία νέων περιουσιακών στοιχείων (ή υποχρεώσεων) και αναποτελεσματικότητα θα ανακύπτει μόνο από τα πρώτα. […]. Εφόσον η αναποτελεσματικότητα έχει αναγνωριστεί όπως παρατίθεται ανωτέρω, η οντότητα καθιερώνει νέα εκτίμηση των συνολικών περιουσιακών στοιχείων (ή υποχρεώσεων) σε κάθε χρονική περίοδο αναπροσαρμογής, που περιλαμβάνει νέα περιουσιακά στοιχεία (ή υποχρεώσεις) που έχουν δημιουργηθεί από την τελευταία φορά που έλεγξε την αποτελεσματικότητα και προσδιορίζει νέο ποσό ως το αντισταθμιζόμενο στοιχείο και νέο ποσοστό ως το αντισταθμιζόμενο ποσοστό. […].

ΟΕ128. Στοιχεία που είχαν αρχικά προγραμματιστεί σε χρονική περίοδο αναπροσαρμογής μπορούν να διαγραφούν λόγω προπληρωμών που έγιναν νωρίτερα απ'ότι αναμενόταν ή διαγραφή λόγω απομείωσης ή πώλησης. Όταν συμβαίνει αυτό, το ποσό της μεταβολής της εύλογης αξίας που περιλαμβάνεται στο διακεκριμένο συγκεκριμένο κονδύλιο που αναφέρεται στην παράγραφο ΟΕ114(ζ) που σχετίζεται με το στοιχείο που διαγράφηκε, θα αφαιρείται από τον ισολογισμό και θα συμπεριλαμβάνεται στο κέρδος ή τη ζημία που ανακύπτει από τη διαγραφή του στοιχείου. Για το σκοπό αυτό, είναι απαραίτητο να είναι γνώστες οι χρονικές περίοδοι αναπροσαρμογής στις οποίες είχε προγραμματιστεί το στοιχείο που διαγράφηκε, διότι αυτό καθορίζει τις χρονικές περιόδους αναπροσαρμογής από τις οποίες πρέπει να αφαιρεθεί και συνεπώς και το ποσό που πρέπει να αφαιρεθεί από το διακεκριμένο συγκεκριμένο κονδύλιο που αναφέρεται στην παράγραφο ΟΕ114(ζ). Αν μπορεί να προσδιοριστεί σε ποια χρονική περίοδο είχε συμπεριληφθεί, το στοιχείο που διαγράφεται αφαιρείται από εκείνη τη χρονική περίοδο. Αν όχι, αφαιρείται από την νωρίτερη χρονική περίοδο αν η διαγραφή ήταν αποτέλεσμα προπληρωμών μεγαλύτερου ύψους απ'ότι αναμενόταν ή, αν το στοιχείου πωλήθηκε ή υπέστη απομείωση, επιμερίζεται σε όλες τις χρονικές περιόδους σε συστηματική και λογική βάση.

ΟΕ129. Επιπρόσθετα, οποιοδήποτε ποσό σχετίζεται με συγκεκριμένη χρονική περίοδο δεν έχει διαγραφεί κατά τη λήξη της χρονικής περιόδου, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα τότε (βλέπε παράγραφο 89Α). […].

ΟΕ130. […]

(*) Η ουσιαστικότητα που εξετάζεται στο πλαίσιο αυτό είναι ίδια με εκείνη που εφαρμόζεται σε όλα τα Δ.Π.Χ.Π.

ΟΕ131. Αν το αντισταθμιζόμενο ποσό για χρονική περίοδο αναπροσαρμογής μειωθεί χωρίς τα σχετιζόμενα περιουσιακά στοιχεία (ή υποχρεώσεις) να διαγραφούν, το ποσό που περιλαμβάνεται σε εκείνο το διακεκριμένο συγκεκριμένο κονδύλιο που αναφέρεται στην παράγραφο ΟΕ114(ζ) που σχετίζεται με τη μείωση θα αποσβεστεί σύμφωνα με την παράγραφο 92.

ΟΕ132. Η οντότητα μπορεί να επιθυμεί να εφαρμόσει την προσέγγιση που παρατίθεται στις παραγράφους ΟΕ114-ΟΕ131 σε αντιστάθμιση χαρτοφυλακίου που έχει προηγούμένος αντιμετωπιστεί λογιστικά ως αντιστάθμιση ταμιακής ροής σύμφωνα με το ΔΛΠ 39. Η οντότητα αυτή θα ανακαλούσε τον προηγούμενο προσδιορισμό της αντιστάθμισης ταμιακών ροών σύμφωνα με την παράγραφο 101(δ) και θα εφήρμοζε τις απαιτήσεις εκείνης της παραγράφου. Επίσης, θα προσδιόριζε εκ νέου την αντιστάθμιση ως αντιστάθμιση εύλογης αξίας και θα εφήρμοζε την προσέγγιση που παρατίθεται στις παραγράφους ΟΕ114-ΟΕ131 μελλοντικά σε επόμενες λογιστικές περιόδους.

IAS 39

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Β

Τροποποιήσεις σε άλλες Ανακοινώσεις

Οι τροποποιήσεις αυτού του προσαρτήματος θα εφαρμόζονται σε ετήσιες λογιστικές περιόδους που αρχίζουν την ή μετά από την 1η Ιανουαρίου 2005. Αν η οντότητα εφαρμόσει το Πρότυπο αυτό για προγενέστερη λογιστική περίοδο, οι τροποποιήσεις αυτές θα εφαρμόζονται για εκείνη την προγενέστερη λογιστική περίοδο.

Τροποποιήσεις στο Δ.Π.Χ.Π. 1

Β1. Το Δ.Π.Χ.Π. 1 Πρώτη Υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης τροποποιείται όπως περιγράφεται κατωτέρω:

Πρότυπο

Οι παράγραφοι 25Α, 27Α, 36Α and 47Α προστίθενται και οι παράγραφοι 13, 27 και 30 τροποποιούνται όπως ακολουθεί:

13 Η οικονομική οντότητα μπορεί να επιλέξει να χρησιμοποιήσει μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες εξαιρέσεις:

(α) ….

(ε) σύνθετα χρηματοοικονομικά μέσα (παράγραφος 23) και,

(στ) περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις θυγατρικών, συνδεδεμένων επιχειρήσεων και κοινοπραξιών (παράγραφοι 24 και 25)

και

(ζ) προσδιορισμός χρηματοοικονομικών μέσων που είχαν αναγνωριστεί προηγουμένως (παράγραφος 25Α).

Προσδιορισμός χρηματοοικονομικών μέσων που είχαν αναγνωριστεί προηγουμένως (παράγραφος 25Α),

25Α Το ΔΛΠ 39 *Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση* επιτρέπει να προσδιοριστεί χρηματοοικονομικό μέσο κατά την αρχική αναγνώριση ως χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή χρηματοοικονομική υποχρέωση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ή ως διαθέσιμο προς πώληση. Παρά την απαίτηση αυτή, η οντότητα επιτρέπεται να προβεί στον προσδιορισμό αυτόν κατά την ημερομηνία μετάβασης στα Δ.Π.Χ.Π.

27 Εκτός από τις εξαιρέσεις της παραγράφου 27Α, ένας υιοθετών για πρώτη φορά θα εφαρμόσει τις απαιτήσεις περί διαγραφής του ΔΛΠ 39 μελλοντικά για συναλλαγές που λαμβάνουν χώρα την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2004. Με άλλα λόγια, αν ο υιοθετών για πρώτη φορά διέγραψε μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή μη παράγωγες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σύμφωνα με τις προηγούμενες Γ.Π.Λ.Α. σε συνέχεια συναλλαγής που έγινε πριν την 1η Ιανουαρίου 2004, δεν θα αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία ή τις υποχρεώσεις αυτές σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π. (εκτός αν πληρούν τις προϋποθέσεις για αναγνώριση λόγω μεταγενέστερης συναλλαγής ή γεγονότος).

27Α Παρά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 27, η οντότητα δύναται να εφαρμόσει τις απαιτήσεις περί διαγραφής του ΔΛΠ 39 αναδρομικά από μία ημερομηνία της επιλογής της, με την προϋπόθεση ότι οι πληροφορίες για την εφαρμογή του ΔΛΠ 39 σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που διαγράφηκαν λόγω παρελθουσών συναλλαγών αποκτήθηκαν κατά την αρχική λογιστική αντιμετώπιση εκείνων των συναλλαγών.

30 Αν, πριν την ημερομηνία μετάβασης στα Δ.Π.Χ.Π., η οντότητα είχε προσδιορίσει μία συναλλαγή ως αντιστάθμιση αλλά η αντιστάθμιση δεν πληροί τις προϋποθέσεις για λογιστική αντιστάθμισης του ΔΛΠ 39, η οντότητα θα εφαρμόσει τις παραγράφους 91 και 101 του ΔΛΠ 39 για τη διακοπή της λογιστικής αντιστάθμισης. Συναλλαγές που συνήφθησαν πριν την ημερομηνία μετάβασης στα Δ.Π.Χ.Π. δεν θα προσδιορίζονται αναδρομικά ως αντισταθμίσεις.

Απαλλαγή από την απαίτηση επαναδιατύπωσης συγκριτικών πληροφοριών για το ΔΛΠ 39

36Α Στις πρώτες της οικονομικές καταστάσεις καταρτισμένες σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π. η οντότητα που υιοθετεί τα Δ.Π.Χ.Π. πριν την 1η Ιανουαρίου 2006 θα παρουσιάζει συγκριτική πληροφόρηση τουλάχιστον ενός έτους, αλλά η πληροφόρηση αυτή δεν απαιτείται να είναι σύμμορφη με τα ΔΛΠ 32 και ΔΛΠ 39. Η οντότητα που επιλέγει να παρουσιάσει συγκριτική πληροφόρηση που δεν είναι σύμμορφη με τα ΔΛΠ 32 και ΔΛΠ 39 κατά το πρώτο της μεταβατικό έτος θα:

(α) εφαρμόσει τις προηγούμενές της Γ.Π.Λ.Α. σε χρηματοοικονομικά μέσα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 32 και του ΔΛΠ 39 στη συγκριτική πληροφόρηση.

(β) γνωστοποιεί το γεγονός αυτό, μαζί με τη βάσει που χρησιμοποιήθηκε για την κατάρτιση των πληροφοριών

και

(γ) γνωστοποιεί τη φύση των κύριων προσαρμογών που θα καθιστούσαν την πληροφόρηση σύμμορφη με τα ΔΛΠ 32 και ΔΛΠ 39. Δεν απαιτείται η οντότητα να ποσοτικοποιεί τις προσαρμογές αυτές. Ωστόσο, η οντότητα θα αντιμετωπίζει κάθε προσαρμογή ανάμεσα στον ισολογισμό κατά την ημερομηνία αναφοράς της συγκρίσιμης περιόδου (ήτοι τον ισολογισμό που περιλαμβάνει συγκριτική πληροφόρηση σύμφωνα με προηγούμενες Γ.Π.Λ.Α.) και τον ισολογισμό κατά την έναρξη της πρώτης καλυπτόμενης περιόδου αναφοράς σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π. (ήτοι της πρώτης περιόδου που περιλαμβάνει πληροφορίες που είναι σύμμορφες με τα ΔΛΠ 32 και ΔΛΠ 39) ως ανακύπτουσες από μεταβολή σε λογιστική πολιτική και θα παράσχει τις γνωστοποιήσεις που απαιτούνται από την παράγραφο 28(α)-(στ) ΔΛΠ 8. Η παράγραφος 28(στ) εφαρμόζεται μόνο σε ποσά που παρουσιάζονται στον ισολογισμό κατά την ημερομηνία αναφοράς της συγκρίσιμης περιόδου.

Στην περίπτωση μιας οντότητας που επιλέγει να παρουσιάσει συγκριτική πληροφόρηση που δεν είναι σύμμορφη με τα ΔΛΠ 32 και ΔΛΠ 39, οι αναφορές στην «ημερομηνία μετάβασης στα Δ.Π.Χ.Π.» θα σημαίνει, μόνο για τα ΔΛΠ 32 και ΔΛΠ 39 μόνο, την έναρξη της πρώτης περιόδου αναφοράς σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π.

Προσδιορισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

43Α Η οντότητα επιτρέπεται να προσδιορίσει ένα προγενέστερα αναγνωρισμένο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή χρηματοοικονομική υποχρέωση ως χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή χρηματοοικονομική υποχρέωση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ή διαθέσιμο προς πώληση σύμφωνα με την παράγραφο 25Α. Η οντότητα θα γνωστοποιήσει την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων που προσδιορίστηκαν σε κάθε κατηγορία και την κατάταξη και λογιστική αξία στις προηγούμενες οικονομικές καταστάσεις.

Προσάρτημα Α

Προστίθεται ο ακόλουθος ορισμός:

πρώτη καλυπτόμενη περίοδος αναφοράς σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π.	Η καλυπτόμενη περίοδος αναφοράς που λήγει κατά την **ημερομηνία αναφοράς** των **πρώτων οικονομικών καταστάσεων καταρτισμένων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π.** μιας οντότητας.

Τροποποιήσεις του ΔΛΠ 12

Β2. Το ΔΛΠ 12 *Φόροι Εισοδήματος* τροποποιείται ως ακολούθως:

Η πρώτη πρόταση της παραγράφου 20 τροποποιείται ως εξής:

20. Τα Δ.Π.Χ.Π. επιτρέπουν ορισμένα περιουσιακά στοιχεία να τηρούνται λογιστικά στην εύλογη αξία ή να αναπροσαρμόζονται (βλέπε για παράδειγμα, ΔΛΠ 16 *Ενσώματες Ακινητοποιήσεις*, ΔΛΠ 38 *Άϋλα Περιουσιακά Στοιχεία* *Ενεργητικού*, ΔΛΠ 39 *Χρηματοοικονομικά Μέσα:Αναγνώριση και Επιμέτρηση* και ΔΛΠ 40 *Επενδύσεις σε Ακίνητα*).

Amendments to IAS 18

Β3. Το ΔΛΠ 18 *Έσοδα* τροποποιείται ως ακολούθως:

Η παράγραφος 30 τροποποιείται ως εξής:

30. Τα έσοδα πρέπει να αντιμετωπίζονται λογιστικά με βάση τους εξής κανόνες:

(α) οι τόκοι θα αναγνωρίζονται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, καθώς παρατίθεται στο ΔΛΠ 39, παραγράφους 9 και ΟΕ5-ΟΕ8,

(β) τα δικαιώματα θα αντιμετωπίζονται λογιστικά σύμφωνα με την αρχή των δεδουλευμένων εσόδων/εξόδων, ανάλογα με το ουσιαστικό μέρος της σχετικής σύμβασης

και

(γ) τα μερίσματα θα αναγνωρίζονται όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξής τους από τους μετόχους.

Η παράγραφος 31 απαλείφεται.

IAS 39

Τροποποιήσεις του ΔΛΠ 19

Β4. [Η τροποποίηση δεν εφαρμόζεται σε Πρότυπα που παρουσιάζονται με στοιχειώδη μορφή].

Τροποποιήσεις του ΔΛΠ 30

Β5. Το ΔΛΠ 30 Γνωστοποιήσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις των Τραπεζών και των Ομοίων Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων, τροποποιείται ως εξής:

Η παράγραφος 8 τροποποιείται ως εξής:

8. Οι Τράπεζες χρησιμοποιούν διάφορες μεθόδους για την αναγνώριση και επιμέτρηση των στοιχείων στις οικονομικές καταστάσεις τους. Παρότι η εναρμόνιση αυτών των μεθόδων είναι επιθυμητή, είναι εκτός του πεδίου εφαρμογής αυτού του Προτύπου. Για συμμόρφωση προς το ΔΛΠ 1, *Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων* και, ως εκ τούτου, για να είναι σε θέση οι χρήστες να αντιλαμβάνονται τη βάση στην οποία οι οικονομικές καταστάσεις μιας τράπεζας έχουν καταρτιστεί, μπορεί να χρειάζεται γνωστοποίηση των λογιστικών πολιτικών που αφορούν τα ακόλουθα θέματα:

….

(δ) τη βάση προσδιορισμού των ζημιών από δάνεια και προκαταβολές και της διαγραφής των μη εισπράξιμων δανείων και προκαταβολών (βλέπε παραγράφους 43-49)

και

….

Η παράγραφος 10 τροποποιείται ως εξής:

10. Πέραν των απαιτήσεων άλλων Προτύπων, οι γνωστοποιήσεις στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων ή στο προσάρτημα των οικονομικών καταστάσεων θα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα στοιχεία εσόδων και δαπανών:

Τόκοι και συναφή έσοδα,

Έξοδα τόκων και συναφή έξοδα,

Έσοδα από μερίσματα,

Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες,

Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες,

Κέρδη μείον ζημίες από διαπραγματεύσιμα χρεόγραφα,

Κέρδη μείον ζημίες από χρεόγραφα επενδύσεων,

Κέρδη μείον ζημίες από αγοραπωλησία ξένων νομισμάτων,

Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης,

Ζημίες απομείωσης από δάνεια και προκαταβολές,

Γενικά έξοδα διοικητικής λειτουργίας

και

Άλλες λειτουργικές δαπάνες.

Η παράγραφος 13 τροποποιείται ως εξής:

13. Κονδύλια εσόδων και εξόδων δεν θα συμψηφίζονται, εκτός από εκείνα που σχετίζονται με αντισταθμίσεις κινδύνων και με περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που έχουν συμψηφισθεί, σύμφωνα με το ΔΛΠ 32.

Η παράγραφος 14 τροποποιείται ως εξής:

14. Συμψηφισμός σε περιπτώσεις άλλες, εκτός από αυτές που σχετίζονται με αντισταθμίσεις κινδύνων και με απαιτήσεις και υποχρεώσεις που έχουν συμψηφισθεί, όπως περιγράφεται στο ΔΛΠ 32, εμποδίζει τους χρήστες να εκτιμήσουν την απόδοση ξεχωριστών δραστηριοτήτων μιας τράπεζας και την απόδοση που η τράπεζα επιτυγχάνει σε συγκεκριμένες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων.

Η παράγραφος 23 απαλείφεται.

Οι παράγραφοι 24 και 25 τροποποιούνται ως εξής:

24. Η τράπεζα θα γνωστοποιεί τις εύλογες αξίες, κάθε κατηγορίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της, όπως απαιτεί το ΔΛΠ 32 Χρηματοοικονομικά Μέσα: **Γνωστοποίηση και Παρουσίαση**.

25. Το ΔΛΠ 39 προβλέπει τέσσερις κατηγορίες χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων: δάνεια και απαιτήσεις, επενδύσεις διακρατούμενες μέχρι τη λήξη, χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία. Μία τράπεζα θα γνωστοποιεί τις εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων της για αυτές τις τέσσερις κατηγορίες, ως το ελάχιστο.

Στην παράγραφο 26, οι υποπαράγραφοι (β)(iv) and (v) απαλείφονται.

Στην παράγραφο 28 απαλείφεται η τελική πρόταση.

Οι παράγραφοι 43 και 44 τροποποιούνται ως εξής:

43. Η τράπεζα θα γνωστοποιεί τα ακόλουθα:

(α) τη λογιστική πολιτική που αναφέρεται στη βάση με την οποία τα μη ρευστοποιήσιμα δάνεια και οι προκαταβολές έξοδοποιούνται και διαγράφονται.

(β) λεπτομέρειες των μεταβολών σε οποιονδήποτε λογαριασμό πρόβλεψης για ζημίες απομείωσης από δάνεια και προκαταβολές κατά τη διάρκεια της περιόδου. Θα γνωστοποιείται ξεχωριστά το ποσό που αναγνωρίστηκε στα έξοδα κατά την περίοδο, για ζημίες απομείωσης από μη ρευστοποιήσιμα δάνεια και προκαταβολές, το ποσό που βάρυνε την περίοδο για διαγραφές δανείων και προκαταβολών και το ποσό που πιστώθηκε κατά την περίοδο για είσπραξη δανείων και προκαταβολών που προηγουμένως είχαν διαγραφεί.

(γ) το συνολικό ποσό οποιουδήποτε λογαριασμού πρόβλεψης για ζημίες απομείωσης από δάνεια και προκαταβολές κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

44. Κάθε ποσό που κρατείται για την αντιμετώπιση ζημιών από δάνεια και προκαταβολές πέραν των όσων ζημιών απομείωσης έχουν ήδη αναγνωριστεί σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 για δάνεια και προκαταβολές, θα αντιμετωπίζονται λογιστικά ως κρατήσεις από τα κέρδη εις νέον. *Κάθε μείωση της πιο πάνω κράτησης συνεπάγεται την αύξηση των κερδών εις νέον και δεν περιλαμβάνεται στο προσδιορισμό του κέρδους ή της ζημίας της περιόδου.*

Η παράγραφος 45 απαλείφεται.

Η παράγραφος 46 τροποποιείται ως εξής:

46. Τοπικές συνθήκες ή η νομοθεσία μπορεί να απαιτούν ή να επιτρέπουν στην τράπεζα να διενεργεί κρατήσεις ποσών για ζημίες απομείωσης επί δανείων και προκαταβολών, πέραν από τις ζημίες που έχουν αναγνωριστεί σύμφωνα με το ΔΛΠ 39. Κάθε τέτοια κράτηση αντιμετωπίζεται ως κράτηση από τα κέρδη εις νέον και όχι ως δαπάνη για τον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων. Ομοίως, κάθε πιστωτικό ποσό από τη μείωση τέτοιων κρατήσεων καταλήγει σε αύξηση των κερδών εις νέον και δεν συμπεριλαμβάνεται στον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων.

IAS 39

Η παράγραφος 47 τροποποιείται ως εξής:

47. Οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων μιας τράπεζας χρειάζεται να γνωρίζουν την επίδραση που οι ζημίες απομείωσης επί των δανείων και προκαταβολών είχαν στην οικονομική θέση και απόδοση της τράπεζας. Αυτό τους βοηθά να κρίνουν την αποτελεσματικότητα με την οποία η τράπεζα εκμεταλλεύεται τους πόρους της. Συνεπώς, μια τράπεζα γνωστοποιεί το συνολικό ποσό κάθε λογαριασμού πρόβλεψης για ζημίες απομείωσης επί δανείων και προκαταβολών κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και τις μεταβολές του λογαριασμού πρόβλεψης κατά τη διάρκεια της περιόδου. Οι μεταβολές του λογαριασμού πρόβλεψης, περιλαμβανομένων και των ποσών που είχαν διαγραφεί, αλλά εισπράχθηκαν μέσα στην καλυπτόμενη περίοδο αναφοράς, παρουσιάζονται ξεχωριστά.

Η παράγραφος 48 απαλείφεται.

Η παράγραφος 49 τροποποιείται ως εξής:

49. Όταν δάνεια και προκαταβολές δεν μπορούν να εισπραχθούν, διαγράφονται και επιβαρύνουν οποιονδήποτε λογαριασμό πρόβλεψης για ζημίες απομείωσης. Σε μερικές περιπτώσεις, δεν διαγράφονται μέχρις ότου όλες οι αναγκαίες νομικές διαδικασίες έχουν ολοκληρωθεί και το ποσό της ζημίας απομείωσης έχει προσδιοριστεί οριστικά. Σε άλλες περιπτώσεις, διαγράφονται ενωρίτερα, για παράδειγμα, όταν ο δανειζόμενος δεν πληρώνει τόκους ή δεν εξοφλεί κεφάλαιο, που είχε λήξει σε συγκεκριμένη περίοδο. Επειδή ο χρόνος διαγραφής των ανείσπρακτων δάνειων και προκαταβολών διαφέρει, το μικτό ποσό των δανείων και προκαταβολών και των λογαριασμών πρόβλεψης για ζημίες απομείωσης, μπορεί να ποικίλει σημαντικά σε όμοιες συνθήκες. Ως αποτέλεσμα, η τράπεζα γνωστοποιεί τις μεθόδους διαγραφής των ανείσπρακτων δανείων και προκαταβολών.

Στην παράγραφο 58, η υποπαράγραφος (γ) τροποποιείταιως εξής:

(γ) το ύψος των δαπανών που αναγνωρίστηκε κατά τη διάρκεια της περιόδου για ζημίες απομείωσης επί δανείων και προκαταβολών και το ύψος κάθε λογαριασμού πρόβλεψης κατά την ημερομηνία του ισολογισμού

και

…

Τροποποιήσεις του ΔΛΠ 32

Β6. Το ΔΛΠ 32 Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποίηση και Παρουσίαση τροποποιείται ως ακολούθως:

Η παράγραφος 96 τροποποιείται ως εξής (το νέο κείμενο είναι υπογραμμισμένο).

96. Η οντότητα θα εφαρμόσει το Πρότυπο αυτό για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2005. Η νωρίτερη εφαρμογή επιτρέπεται. Η οντότητα δε θα εφαρμόσει το παρόν Πρότυπο για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν πριν την 1η Ιανουαρίου 2005 εκτός αν εφαρμόσει παράλληλα και το ΔΛΠ 39 (όπως αναθεωρήθηκε το 2003), συμπεριλαμβανομένων των τροποποιήσεων που εκδόθηκαν τον Μάρτιο του 2004. Αν η οντότητα εφαρμόσει το παρόν Πρότυπο για περίοδο που ξεκινά πριν την 1η Ιανουαρίου 2005, θα γνωστοποιεί το γεγονός αυτό.

Τροποποιήσεις του ΔΛΠ 36

Β7. Το ΔΛΠ 36 *Απομείωση Αξίας Περιουσιακών Στοιχείων* τροποποιείται ως ακολούθως:

Πρότυπο

Η παράγραφος 1 τροποποιείται ως εξής:

1. Αυτό το Πρότυπο θα εφαρμόζεται για τη λογιστική αντιμετώπιση της απομείωσης της αξίας όλων των περιουσιακών στοιχείων, εκτός από:

…

(ε) χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 39 Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση.

…

Τροποποιήσεις του ΔΛΠ 37

Β8. Το ΔΛΠ 37, Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενες Απαιτήσεις, τροποποιείται όπως αναφέρεται κατωτέρω.

Οι παράγραφοι 1 και 2 τροποποιούνται ως εξής:

1. Το παρόν Πρότυπο θα εφαρμόζεται από όλες τις οντότητες για τη λογιστική των προβλέψεων, ενδεχόμενων υποχρεώσεων και ενδεχόμενων απαιτήσεων, εκτός από:

(α) εκείνες που προκύπτουν από εκτελεστέες συμβάσεις, εκτός και αν η σύμβαση είναι επαχθής,

(β) εκείνες που ανακύπτουν σε ασφαλιστικές οντότητες από ασφαλιστήρια συμβόλαια με τους δικαιούχους αυτών

και

(γ) εκείνες που καλύπτονται από άλλο Πρότυπο.

2. Το παρόν Πρότυπο δεν εφαρμόζεται σε χρηματοοικονομικά μέσα (περιλαμβανομένων των εγγυήσεων) που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 39 *Χρηματοοικονομικά Περιουσιακά Στοιχεία: Αναγνώριση και Επιμέτρηση*. Για χρηματοοικονομικές εγγυήσεις που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 39, το παρόν Πρότυπο εφαρμόζεται καθώς παρατίθεται στην παράγραφο 2(στ) του ΔΛΠ 39.

Τροποποιήσεις της ΜΕΔ 27

Β9. [Η τροποποίηση δεν εφαρμόζεται σε Πρότυπα που παρουσιάζονται με στοιχειώδη μορφή].